

Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ : ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ & ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

Αρ. Εισ. 405

Βιβλιοθήκη ΤΕΙ/Μ

«ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ»

ΜΕΤΑΣΥΛΛΕΚΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ
ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΧΙΟΥ



Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριθ. Εισαγωγής 405

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ
ΝΑΚΑ ΜΑΡΙΑ
ΚΡΙΤΟΥΛΗ ΕΙΡΗΝΗ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 1998

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	<u>Σελίδα</u>
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΜΕΡΟΣ Α΄	
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΧΙΟΥ	
1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΣΤΙΧΑΣ	8
1.1 Έννοια-χαρακτηριστικά	8
1.2 Το Μαστιχόδεντρο ή Σχοίνος	10
1.3 Τα Μαστιχοχώρια	11
1.4 Ιστορική Αναδρομή	13
1.5 Η Μαστίχα στην οικονομική και κοινωνική ζωή της Χίου	17
2. ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΧΙΟΥ	18
2.1 Τεχνική Παραγωγής	18
2.2 Μέγεθος γεωργικών εκμεταλλεύσεων Μαστίχας σε σχέση με τις υπόλοιπες καλλιέργειες	26
2.3 Μεταποίηση της Μαστίχας-Οικονομική Προσέγγιση	27
2.4 Χρήσεις Μαστίχας	28
2.5 Τα παράγωγα της Μαστίχας Χίου	36
2.6 Ποιότητες της Μαστίχας	38
ΜΕΡΟΣ Β΄	
Η ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ	
1. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΑΓΟΡΑ	40
1.1 Μέγεθος της αγοράς σε όγκο	40
1.2 Παραγωγή Μαστίχας (1985-1992)	40
1.3 Πωλήσεις Μαστίχας	41
1.4 Σύγκριση Παραγωγής-Πωλήσεων Μαστίχας	42
1.5 Κατανομή πωλήσεων Φυσικής Μαστίχας κατά γεωγραφική ζώνη	43
1.6 Κατά κεφαλή «κατανάλωση» φυσικής Μαστίχας κατά περιοχή	44
1.7 Μέγεθος της αγοράς σε αξία	46
1.8 Παραγωγή και αναλώσεις Μαστίχας κατά κατηγορία ποιότητας και δραστηριότητα	48

1.9	Τάσεις Αγοράς	50
1.10	Εξέλιξη Εξαγωγών της Φυσικής Μαστίχας κατά την περίοδο 1985-1992	52
1.11	Νεότερες εξελίξεις των εξαγωγών της Φυσικής Μαστίχας(1992-1995)	56
2.	Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΣΙΧΛΑΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	57
2.1	Μέγεθος αγοράς σε όγκο	57
2.2	Μέγεθος αγοράς σε αξία	58
2.3	Υποκατηγορίες αγοράς	59
2.4	Τάσεις της αγοράς και χαρακτηριστικά τσίχλας ΕΛΜΑ	60
2.5	Καθορισμός αγοράς-στόχου	61
2.6	Κατανομή των πωλήσεων	62
2.7	Πωλήσεις ανά περιφέρεια	63
2.8	Μερίδια αγοράς	64

Μ Ε Ρ Ο Σ Γ '

ΕΜΠΟΡΙΑ ΜΑΣΤΙΧΑΣ

1.	ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ	68
1.1	Καταστατικό της Ε.Μ.Χ.	68
1.2	Ισολογισμός	72
1.3	Οργανόγραμμα	77
2	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ	79
2.1	Η πορεία των παραγωγών της Μαστίχας	79
2.2	Κλαδική διερεύνηση	80
2.3	Κατανομή πωλουμένων ποσοτήτων Φυσικής Μαστίχας κατά χρήση (κατηγορίες πελατών) και ποιότητα	90
2.3.1	Ποιότητα	90
2.3.2	Κατηγορία πελατών	91
2.3.3	Δίκτυο πωλήσεων	96
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	99
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	133
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	135

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Δεν είναι τυχαία η εκδοχή ότι το όνομα Χίος είναι φοινικικής καταγωγής και σημαίνει «Μαστίχα». Η Μαστίχα είναι φυσική ρητίνη που προέρχεται από το δέντρο «Μαστιχοφόρος σχοίνος», ο σχοίνος τόσο παλιός όσο και το χώμα που τον συγκρατεί και τον θρέφει ρίχνει τον ίσκιο του εδώ και αιώνες πάνω στην Χιώτικη γη και κυρίως στο νότιο τμήμα της όπου ευνοείται από τις οικολογικές συνθήκες.

Λόγω σπανιότητας και χρησιμότητας της Μαστίχας, η Χίος έγινε πολλές φορές τόπος διεκδίκησης απ' όπου οι κατακτητές αποκόμιζαν τεράστια οφέλη από τη μονοπωλιακή εκμετάλλευσή της.

Αν και η μαστίχα είναι ένα από τα λιγότερα γνωστά καλλιεργούμενα είδη, ωστόσο είναι ένα προϊόν με αρκετά διαδεδομένη χρήση στην Ιατρική και Φαρμακολογία (κατασκευή χειρουργικών ραμμάτων, επιδέσμων, εμπλάστρων κ.λ.π.) στη βιομηχανία (κατασκευή βερνικιών ιδίως για τη βαφή αεροπλάνων και συντήρηση έργων τέχνης), στην ποιοποίηση, στην αρωματοποίηση, στην παρασκευή θυμιάματος κ.λ.π.

Σήμερα η μαστιχοκαλλιέργεια αντιμετωπίζει σημαντικό πρόβλημα ως προς τη διάθεση του προϊόντος στην αγορά με συνέπεια τη μείωση της συνολικής παραγωγής. Ωστόσο γίνονται συντονισμένες προσπάθειες, για το άνοιγμα της αγοράς, που προωθούνται εκ μέρους της Ένωσης Μαστιχοπαραγωγών για τη λύση του προβλήματος της διάθεσης.

Η εργασία αυτή, η οποία διαρθρώνεται σε τρία μέρη, παρουσιάζει τις μετασυλλεκτικές εργασίες και την εμπορία της μαστίχας Χίου.

Στο πρώτο μέρος αναφέρονται οι ιδιαιτερότητες σχετικά με τη μορφή, τις ποιότητες και τις χρήσεις του προϊόντος. Επίσης αναλύεται η τεχνική της καλλιέργειας και η μεταποίηση που υπόκειται η μαστίχα έως την κατανάλωσή της.

Στο δεύτερο μέρος δίνονται ορισμένα στοιχεία για τις πωλήσεις της φυσικής ^{μαστίχας} και της τσίχλας στην εσωτερική και διεθνή αγορά δηλαδή αφιερώνεται αποκλειστικά στην ανάλυση της αγοράς των προϊόντων αυτών.

Στο τρίτο και τελευταίο μέρος αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί και είναι οργανωμένη η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου καθώς και οι συνθήκες διακίνησης και εμπορίας του προϊόντος.

Τέλος δίνονται τα συμπεράσματα και οι λύσεις που προτείνονται για τη διαιώνιση του είδους της φυσικής μαστίχας.

Το στατιστικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε γι' αυτή την εργασία συγκεντρώθηκε κυρίως από την Υπηρεσία Στατιστικής του Υπουργείου Γεωργίας. Αξιόλογη πηγή στατιστικού υλικού και κυρίως πληροφοριών σχετικά με τις εμπορικές κατεργασίες της μαστίχας, με τα προβλήματα της καλλιέργειας και προώθησης στην εσωτερική και εξωτερική αγορά, αποτέλεσε η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου.

Επίσης, ένας σημαντικός αριθμός συνεντεύξεων με υπαλλήλους, με τον διευθυντή της Ένωσης (κ.Τσούρο Γεώργιο) καθώς και με αρκετούς μαστιχοπαραγωγούς, αποδείχθηκε ιδιαίτερα χρήσιμος για την εκτίμηση των προβλημάτων και των προοπτικών για την καλλιέργεια της μαστίχας. Στοιχεία αναζητήθηκαν και από τη Διεύθυνση Γεωργίας του νομού Χίου.

Θερμές ευχαριστίες θέλουμε να προσφέρουμε, ως αντάλλαγμα, σε όλους όσους μας βοήθησαν για τη συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών (στον κ.Τσούρο, διευθυντή της Ένωσης, στον κ.Καλλίτση Δημήτριο υπάλληλο της διεύθυνσης Γεωργίας κ.λ.π.) καθώς και στον Κ.Σωτηρόπουλο για τη συμμετοχή του ως εισηγητής σ' αυτήν την εργασία.

**ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ
ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΧΙΟΥ**

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΤΟΥ ΣΚΟΙΝΟΥ

Σκοίνε, πρώτε μου τύραννε και φίλε ,
το πλούτος και τη δύναμή σου στείλε ,
Σε μάλωνα όσο βρισκόμουν κοντά σου
γιατί είτανε πολλά τα κρίματά σου
και σε μαχόμουν όσο κανείς άλλος
γιατί μου στάθηκες οχτρός μεγάλος.
Παιδοχαρά , ψυχή , ζωή και σκέψη ,
εσύ μου τάχεις όλα σακατέψει.
Πετρόσαρκοι , ροζιάρικοι οι αρμοί σου
Πα στο στριμένο , ατσάλινο , κορμί σου.
Ολημερίς σου πλήγωνα το σώμα
μα έγειρα γω και συ κρατάς ακόμα.
Συχνά που σε κεντούσα και χτυπούσα
για μένα και για σένα βλαστημούσα
κι αν ξεπερνούσε η λύπη το κακό μου
πρωτοκυλούσε το δάκρυ το δικό μου.
Χρόνια και χρόνια αν στάθηκα μακριά σου
δέξου με πάλι κάτω απ' τα κλαριά σου.
Το πρασινοβελούδινό σου χρώμα
μ' έφερε στην πατρίδας μας το χώμα.
Τα φύλλα σου , με τα' απαλό τους σχήμα ,
χάρισέ μου προσκέφαλο στο μνήμα
και διάνευε αφιλόγυρα τριγύρω
γι' ανασαμιά μου το γλυκό σου μύρο.

Χρυσόστομος Γιανιάρης

Καλλιμασώτης προοδευτικός ποιητής (1984-1966)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ

1.1 ΕΝΝΟΙΑ - ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Η μαστίχα είναι το προϊόν που παράγεται μετά από τον τραυματισμό (κέντημα) στον κορμό και τα κλαδιά του Μαστιχοφόρου Σχοίνου (Μαστιχόδεντρο) και το οποίο σιγά-σιγά στερεοποιείται σε μια ουσία μορφολογικά περίπου σαν το ρετσίνι. Η λέξη Μαστίχα προέρχεται¹ από την λέξη Μάστιξ , γιατί αντί του κεντήματος ο Σχοίνος εμαστιγώνετο ή από το ρήμα μασώ. Αρχικά η μαστίχα όπως ρέει από την πληγή είναι ωχροπράσινη γιατί περιέχει ίχνη χλωροφύλλης που με τον καιρό αποχρωματίζεται για να πάρει μετά από 1-1,5 χρόνο , λευκοκίτρινο χρώματα πιθανόν λόγω της οξειδωσης.

Η γεύση της είναι αρχικά ελαφρώς πικρή και είναι πιο έντονη όσο παλιά είναι η μαστίχα. Η πικρή της γεύση εξαφανίζεται λίγα λεπτά μετά από την αρχή του μασήματος. Έχει χαρακτηριστικό άρωμα. Ο βαθμός σκληρότητάς της εξαρτάται από τη θερμοκρασία της ατμόσφαιρας, τον χρόνο έκθεσης και το μέγεθος που έχει το δάκρυ. Αν η ροή είναι συνεχής, το δάκρυ είναι μεγάλο και παραμένει σχετικά μαλακό ενώ αντίθετα, η μη συνεχής ροή δίνει δάκρυ μικρό και μεγαλύτερης σκληρότητας.

Η μαστίχα μαλακώνει τέλεια στους 100°C και τήκεται στους 105-120°C. Το ειδικό βάρος της είναι 1,070-1,074 gr/cm³. Διαλύεται μερικώς σε : Τεριβενθέλαιο, Διθειάνθρακα, Μεθυλική αλκοόλη και Αιθυλική αλκοόλη. Σχεδόν ολικά διαλύεται σε πετρελαϊκό αιθέρα, ακετόνη και αμυλική αλκοόλη. Εξ' ολοκλήρου διαλύεται σε : Ξυλόλη, Αιθεροξειδίο, χλωροφόρμιο, Αιθέρα, Βενζόλη και Τουλουόλη².

Επειδή η μαστίχα δεν παράγεται από μόνη της είναι απαραίτητο να δώσουμε μια μικρή αναφορά στη συνέχεια, στο μέσο παραγωγής της δηλ.το μαστιχόδεντρο.

1. Η Μαστίχα Χίου, κ.Γιάννη Περίκου, 3^η έκδοση 1995 σελ.22, 47 και 33
2. βλ.ιδίου σελ.33 , 47



Πιστάκια Λέντισκους Βαρ. Χία (Μαβτιχοδεντρο)
Φωτο: Κώστας Σταμούλης

1.2 ΤΟ ΜΑΣΤΙΧΟΔΕΝΤΡΟ ή ΣΧΟΙΝΟΣ

Το μαστιχόδεντρο ή Σχοίνος (*Pistacia Lentiscus Chia*) ανήκει στην οικογένεια Πιστάκια (*Pistacia*).

Το δέντρο είναι δίοικο δηλ. τα αρσενικά και τα θηλυκά άνθη είναι σε διάφορα φυτά με μορφή μικρών και πυκνών «ταξιανθιών». Το αρσενικό φυτό δίνει καλύτερη μαστίχα γι' αυτό και καλλιεργείται. Η εμφάνιση «ταξιανθιών» γίνεται από τα μέσα Μαρτίου και η άνθιση συμπληρώνεται κατά το τέλος ή αρχές Απριλίου. Τα φύλλα είναι σύνθετα, με πράσινο σκούρο χρώμα, λεία σε σχήμα όπως της Μυρσίνης. Είναι θάμνος αειθαλής (δεν ρίχνει τα φύλλα του) έχει ύψος 2-3 μέτρα και μερικές φορές φθάνει μέχρι τα 5 μέτρα.

Ο κορμός του δέντρου απ' όπου τρέχει το μαστίχι δεν είναι ευθύς. Έχει χρώμα ανοιχτό σταχτί στις μικρές ηλικίες και σταχτόμαυρο στις μεγάλες με ακανόνιστες «ρυτίδες» όπως του πεύκου, που δεν ξεκολλούν εύκολα από τον κορμό. Οι ρίζες μεγαλώνουν, πηγαίνουν επιπόλαια και φθάνουν μέχρι 20 μέτρα μήκος. Ο Σχοίνος αναπτύσσεται με μεγάλη βραδύτητα. Την πλήρη ανάπτυξή του την παίρνει στα 40-50 χρόνια. Από τον 5^ο-6^ο χρόνο αρχίζει να δίνει μαστίχα και από τον 12^ο-15^ο χρόνο δίνει κανονικά πάνω από 320 γραμμάρια και συχνά (μάξιμουμ) 1 κιλό. Η κρίσιμη ηλικία είναι ο 10-12^{ος} χρόνος όπου στο Σχοίνο δεν πρέπει να γίνονται πολλά κεντήματα γιατί κινδυνεύει να εξαντληθεί και να γεράσει γρήγορα. Ζει πάνω από 100 χρόνια αλλά λένε ότι υπάρχουν Μαστιχόδεντρα 200 χρόνων. Μετά τα 70 αρχίζει η παρακμή.

1.3 ΤΑ ΜΑΣΤΙΧΟΧΩΡΙΑ

Τα Μαστιχοχώρια εντοπίζονται μόνο στο νησί της Χίου και ειδικότερα στο νότιο τμήμα του (βλ.χάρτη 1, σελ. 120 του παραρτήματος). Όπως φαίνεται από τον πίνακα 1 (σελ.100 παραρτήματος), 24 από τις 60 κοινότητες του νομού καλλιεργούν και παράγουν την μαστίχα. Το θαύμα, όπως οι άνθρωποι πιστεύουν, συνέβη όταν το σώμα του Αγ.Ισιδώρου (μαρτύρησε από τους Ρωμαίους) σύρθηκε κάτω από τον Σχοίνο και για το αίμα του ο Θεός ευλόγησε τον Σχοίνο και άρχισε να δακρύζει καθώς είδε τα δάκρυα του Αγ.Ισιδώρου. Τα δάκρυα είχαν μια θαυμάσια μυρωδιά και ήταν κρυστάλλινα, εντελώς διαφανή. Έλεγαν λοιπόν τότε οι άνθρωποι, πώς να το ονομάσουμε άραγε διότι είχαμε την τύχη να το ανακαλύψουμε, εμάς τύχη, μας τύχη, μαστίχη.

Επιστημονικά, αυτό συμβαίνει λόγω των υποθαλάσσιων ηφαιστειών, του εύκρατου κλίματος (όμοιο με εκείνο της Κέρκυρας) και της ποιότητας του εδάφους. Ο ήπιος λοιπόν χειμώνας, οι μέτριες θερμοκρασίες, τα σταγгерά και ασβεστολιθικά εδάφη (από 20% ως 50% ασβεστόλιθος χωρίς ιδιαίτερη υγρασία) είναι οι βασικοί παράγοντες που βοηθούν το μαστιχόδεντρο να διατηρείται και να ευδοκιμεί μόνο στο νότιο τμήμα του νομού Χίου, που είναι κυρίως πεδινό.

Στον πίνακα 1 (παραρτήματος σελ.100) δίνονται αλφαβητικά οι κοινότητες των μαστιχοχωρίων ή Νοτιοχωρίων και οι λοιπές κοινότητες του νομού στις οποίες δεν καλλιεργείται μαστίχα.

Το μαστιχόδεντρο ευδοκιμεί και στο υπόλοιπο νησί, αλλά δεν μπορεί να δώσει παραγωγή μαστίχας. Επίσης σαν αυτοφυές ευδοκιμεί και αναπτύσσεται και σε άλλες περιοχές της γης όπως στη Μικρά Ασία, Κύπρο και αλλού.

Πρώτοι οι Τούρκοι μετέφεραν πολλαπλασιαστικό υλικό από τη Χίο και εγκατέστησαν σχοινοφυτείες στα παράλια της Μ.Ασίας. Τα δέντρα αναπτύχθηκαν μεν κανονικά αλλά δεν μπόρεσαν να δώσουν μαστίχα. Επίσης Αμερικανοί επιστήμονες αφού προηγουμένως μελέτησαν τις εδαφοκλιματικές συνθήκες της Χίου και το μικρό κλίμα των μαστιχοχώρων, πήραν μοσχεύματα και τα εγκατέστησαν στην Αμερική σε παραπλήσιο οικολογικό περιβάλλον χωρίς όμως οικονομικό αποτέλεσμα. Προσπάθειες έκαναν επίσης Ισραηλινοί με αρνητικά αποτελέσματα.

Μόνο στην περιοχή των μαστιχοχώρων η μαστίχα στερεοποιείται (πήζει).

Παρόλα αυτά η συμμετοχή της μαστίχας στην οικονομία του νησιού είναι πολύ μεγάλη, σε αντίθεση με την καλλιέργειά της.

1.4 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Οι πρώτες πληροφορίες για τον τρόπο οργάνωσης της εμπορίας της μαστίχας ακούγονται στην εποχή της κατοχής του Νησιού από τους Γενουάτες, οι οποίοι, το 1347 ίδρυσαν στη Χίο εμπορική μετοχική εταιρεία με την επωνυμία «ΜΑΟΝΑ»³ της οποίας σκοπός ήταν η είσπραξη των φόρων και η αποκλειστική εμπορία της μαστίχας. Οι Μαονέζοι οργάνωσαν το εμπόριο με σύστημα και επέβαλαν νόμους με ποινές στους κλέφτες της μαστίχας (οι ποινές άρχιζαν με χρηματικό πρόστιμο εάν η ποσότητα της μαστίχας ήταν μικρή και συνεχίζονταν καθώς αυξάνονταν η ποσότητα δηλ.μπορούσε να ήταν κόψιμο μύτης, αυτιού, στιγμάτισμα με πυρωμένο σίδηρο στο μέτωπο και κατέληγαν σε κρέμασμα για πολύ μεγάλες ποσότητες).Οι ίδιες τιμωρίες εφαρμόζονταν και για τους κλεπταποδόχους. Αντίθετα, υπήρχαν αμοιβές για τους καταδότες. Τα παραπάνω μπορούν να βεβαιωθούν από ένα ρητό του Κυριάκου Πιτσικόλη, από την Αγκόνα, ο οποίος ήρθε στην Χίο στα 1435-1440⁴.

«Ει όστις σώος εν Χίω ζην εθέλεις

Μαστίχην φύλαξαι, μήποτε κλέπτης πέλης»

Δηλ.αν θέλεις να ζεις στην Χίο, να φυλάξεις την Μαστίχα, και ποτέ να μην την κλέβεις.

Κανένας δεν επιτρεπόταν να πουλάει μαστίχα. Μόνο η Μαόνα, η οποία είχε το μονοπώλιο οργανωμένο άριστα. Υπήρχαν και ειδικοί υπάλληλοι, οι υπάλληλοι για την συγκομιδή, οι εξεταστές, που η δουλειά τους ήταν να ερευνούν τα πλοία μην έχουν μέσα λαθραία μαστίχα, οι λογαριαστές, οι επόπτες της μαστίχας και ο αρμοστής που ήταν υπεύθυνος να εκλέγει υπαλλήλους που η δουλειά τους ήταν η καταγραφή της μαστίχας. Υπάλληλο με αυτά τα καθήκοντα βρίσκουμε ως τα 1700 και αυτός ήταν ο Ιωάννης Μαυροκορδάτος 1684-1720 ηγεμόνας της Μολδαβίας και Ουγγροβλαχίας.⁵

Επί Τουρκοκρατίας, οι Μαστιχοπαραγωγοί είχαν πολλά προνόμια. Τα Μαστιχοχώρια είχαν δική τους διοίκηση και δεν είχαν καμμία σχέση με την Κεντρική διοίκηση του νησιού. Διοικούνται από τον Σακίζ-Εμινί (φοροεισπράκτορα Μαστίχης) όπου κάθε χρόνο το φθινόπωρο ερχόνταν στο

3.Η μαστίχη και το έργο της Ένωσης Μαστιχοπαραγωγών, Διευθυντού της Ένωσης κ.Ι.Γκιάλα 1964

4,5.Η μαστίχα Χίου κ.Γιάννη Περίκου, 3^η έκδοση, 1995, σελ. 13

νησί και έπαιρνε «Υπέρ του Δημοσίου Ταμείου» 20.000 οκάδες Μαστίχη έναντι όλων των άλλων φόρων. Άλλο προνόμιο το οποίο είχαν τα Μαστιχοχώρια ήταν ότι επιτρεπόνταν να χτυπούν τις καμπάνες των εκκλησιών όπου σε άλλα χωριά ήταν απαγορευμένο.

Στην καταστροφή του 1822 οι Τούρκοι πρώτα σεβάστηκαν τα Μαστιχοχώρια αλλά όταν ο Κανάρης έκαψε την Τουρκική Ναυαρχίδα και πολλοί Τούρκοι Αξιωματικοί σκοτώθηκαν, τότε κατέστρεψαν κάθε τι για εκδίκηση αν και είχαν αντίθετες διαταγές «φείσθωσιν οι σφαγείς των Μαστιχοχώρων χάριν της Μαστίχης».

Προνόμια δώθηκαν πίσω μετά από μία δεκαετία και επί Μαχμούτ του Β΄ το 1853 : «Οι ραγιάδες των Μαστιχοχωρών της Νήσου εξαιρούνται και εν ειρήνη και εν πολέμω όλων των φόρων του Κράτους».

Η μαστίχα ήταν το μέσο επικοινωνίας μεταξύ της Χίου και των Τούρκων Σουλτάνων. Η Βαλιδέ-Σουλτάνα για την μαστίχα της που προνομιακώς της ανήκε επί πολλά χρόνια και μέχρι του Σουλτάνου Μαχμούτ, που την μασούσε για να σκοτώνει την ανία της, μαλάκωνε τις καρδιές των πασάδων για χάρη των Ραγιάδων της Σακίζ-Αδασί(Χίου). Σακίζ στα Τούρκικα σημαίνει Μαστίχη και Σακίζ-Αδασί Νήσος Μαστίχης-Νήσος Χίος.

Η ακμή της εμπορίας της μαστίχας διατηρήθηκε μέχρι τις αρχές του εικοστού αιώνα. Κατά την διάρκεια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, η μαστίχα δοκίμασε την πρώτη σοβαρή κρίση, η οποία ανάγκασε τους παραγωγούς να αναστείλλουν την καλλιέργεια των σχοινοδέντρων.

Με την λήξη του πολέμου και την αποκατάσταση της ομαλότητας, οι παραγωγοί άρχισαν ξανά την καλλιέργεια των σχοινοδέντρων αλλά το πολύτιμο προϊόν δεν ήταν δυνατό να ξαναβρεί την παλιά προνομιούχα θέση του. Λόγω αδυναμίας του εμπορίου να απορροφήσει ολόκληρη την παραγωγή, η κρίση εντάθηκε και η Πολιτεία για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα που δημιουργήθηκε αναγκάστηκε να λάβει μέτρα περιορισμού της παραγωγής. Έτσι το 1929 δημοσιεύθηκε ο Νόμος 4381 σύμφωνα με τον οποίο το κέντημα των σχοινοδέντρων και η συλλογή της μαστίχας περιοριζόνταν σε τρεις μήνες (15 Ιουλίου-15 Οκτωβρίου) η δε φύτευση των νέων δέντρων γινόταν μόνο κατόπιν ειδικής άδειας του Νομάρχη.

Ο νόμος 4381 αποτελεί την πρώτη επίσημη εκδήλωση του κρατικού ενδιαφέροντος για την μαστίχα. Και μετά την ισχύ του ανωτέρου νόμου η κατάσταση δεν βελτιώθηκε. Οι τιμές διατηρήθηκαν σε επίπεδα ασύμφορα για τους παραγωγούς, οι δε συνθήκες εμπορίας του προϊόντος δημιούργησαν κατάσταση απόγνωσης στην περιοχή των Μαστιχοχώρων. Τότε εκδηλώθηκαν τα πρώτα σημεία αντίδρασης των παραγωγών, οι οποίοι αποφάσισαν να ενδιαφερθούν οι ίδιοι πλέον για την τύχη του προϊόντος τους. Το ενδιαφέρον αυτό είχε αγωνιστική μορφή. Μεταξύ των ετών 1930-36 πραγματοποιούνται στα κεντρικότερα Μαστιχώχωρα αλληπάλληλες συσκέψεις και ογκώδεις συγκεντρώσεις των Μαστιχοπαραγωγών με επιδίωξη την λύση του προβλήματός τους δια της συνεταιριστικής οδού.

Η κίνηση αυτή των μαστιχοπαραγωγών επέσυρε την προσοχή της Πολιτείας η οποία το 1937 δημοσίευσε τον αναγκαστικό Νόμο 1930/1937 με τον οποίο ιδρύθηκαν οι 20 Συνεταιρισμοί Μαστιχοπαραγωγών, μέλη των οποίων έγιναν υποχρεωτικά όλοι οι Μαστιχοπαραγωγοί. Με τον ίδιο Νόμο συστάθηκε και η Ένωση των εν λόγω 20 Συνεταιρισμών (πίνακας 2 του παραρτήματος σελ. 101) με την επωνυμία «Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου» της οποίας ως σκοπός ετέθη από τον νόμο, η προστασία της μαστίχας με την συστηματοποίηση της παραγωγής, της συγκέντρωσης, της συσκευασίας, της επεξεργασίας και της διάθεσής της.

Η λειτουργία της Ένωσης Μαστιχοπαραγωγών Χίου άρχισε ένα έτος μετά τη δημοσίευση του νόμου δηλαδή το 1938 υπό την προεδρία του ιατρού Γεωργίου Σταγκούλη.

Η ίδρυση της Ενώσεως αποτέλεσε το πιο σημαντικό παράγοντα στην ανάπτυξη της Χιώτικης Μαστίχας και ως τις μέρες μας βοηθά στην διατήρηση και εξέλιξή της.



Ο Γιατρός Γεώργιος Σταγκούλης γεννήθηκε στην Καλλιμασιά Χίου το 1901. πρόεδρος της ΕΝΩΣΗΣ ΜΑΣΤΙΧΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΧΙΟΥ από το 1938 έως το 1978. ίδρυσε την Ένωση μετά από αγώνα ενάντια στα συμφέροντα των εκμεταλλευτών των παραγωγών. Άνθρωπος με θάρρος και αξιοπρέπεια. Πέθανε στις 14 Μαΐου 1978.

1.5 Η ΜΑΣΤΙΧΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΧΙΟΥ

Η συνολική έκταση που καταλαμβάνουν τα μαστιχόδεντρα είναι 20.000 στρέμματα (το 12% περίπου της γεωργικής γης της Χίου) και ο αριθμός τους φτάνει στα 20.000 δέντρα. Η ακαθάριστη αξία παραγωγής της μαστίχας είναι το 20-30% της συνολικής ακαθάριστης αξίας Φυτικής παραγωγής της Χίου και η συμμετοχή της στο ΑΕΠ του πρωτογενή τομέα εκτιμάται ότι είναι της τάξης του 15-20%.

Αν υπολογισθεί ότι η πρωτογενής παραγωγή της μαστίχας είτε τυποποιείται, είτε ένα μέρος της μεταποιείται και διατίθεται στην κατανάλωση σαν τελικό ή ενδιάμεσο προϊόν του δευτερογενή τομέα, τότε ο ρόλος της μαστίχας σαν οικονομικό μέγεθος έχει ιδιαίτερη σημασία, αφού εκτιμάται ότι μόνο σαν πρωτογενής παραγωγή συμμετέχει στο συνολικό ΑΕΠ του Νομού κατά 4-5%.

Εκτός όμως από την οικονομική σημασία της μαστίχας για τη Χίο, ιδιαίτερο βάρος έχει για τον κοινωνικό ιστό της περιοχής αφού :

- α) Με την καλλιέργεια του προϊόντος ασχολούνται 5.000 περίπου οικογένειες σ' ολόκληρο το νότιο τμήμα του νησιού.
- β) Από το 1938 η καλλιέργεια, τυποποίηση και διάθεση της μαστίχας έγινε αφορμή να δημιουργηθεί ένας σημαντικός δευτεροβάθμιος συνεταιρισμός (η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου) ο οποίος έχει δημιουργήσει ισχυρούς και κοινωνικούς δεσμούς μεταξύ των κατοίκων της περιοχής.
- γ) Η παγκόσμια μοναδικότητα του προϊόντος και η εξαγωγή του σ' όλες τις Ηπείρους, έχει κάνει παγκόσμια γνωστό το νησί της Χίου και το συναισθηματικό μέρος του θέματος είναι πολύ σημαντικός παράγοντας για τους κατοίκους της περιοχής που βοηθά την παραμονή τους στις καλλιέργειες των μαστιχόδεντρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΧΙΟΥ

2.1 Τεχνική Παραγωγής

α.Απαιτήσεις σε εδαφοκλιματικές συνθήκες : Ο σχοίνος απαντάται στη φύση σαν δασικός θάμνος και ευδοκιμεί σε ορεινές και άγονες περιοχές. Σαν καλλιεργούμενο φυτό δεν είναι ιδιαίτερα απαιτητικό σε πλούσια και «βαθεία» εδάφη.

Οι περισσότερες Μαστιχοφυτείες είναι εγκατεστημένες σε πλαγιές, και γενικά σε άγονα (πετρώδη) εδάφη. Η απόδοση βέβαια εξαρτάται και από το είδος και την ποικιλία⁶ του σχοίνου π.χ. οι «Βοτόμοι» βγάζουν περισσότερη μαστίχα από άλλες ποικιλίες.

Τα θηλυκά μαστιχόδεντρα ή «σκινοκαρπιές» σπάνια καλλιεργούνται γιατί δίνουν κατώτερης ποιότητας μαστίχα.

Η υψηλότερη απόδοση που παρατηρείται στις πλαγιές πιθανόν να οφείλεται στο γεγονός ότι στις πλαγιές «χτυπά» περισσότερο ο ήλιος την ημέρα ανεβάζοντας τη θερμοκρασία η οποία κατά τη διάρκεια της νύχτας δεν κατεβαίνει σε χαμηλά επίπεδα. Και στη διάρκεια του χειμώνα οι θερμοκρασίες είναι υψηλότερες στις πλαγιές των λόφων απ' ότι είναι στις χαμηλές ζώνες.

Ο σχοίνος είναι φυτό ευαίσθητο στις χαμηλές θερμοκρασίες. Όσες φορές οι θερμοκρασίες στην περιοχή έπεσαν κάτω από 0°C οι καταστροφές ήταν μεγάλες. Το κρύο «έκαψε» τους σχοίνους όπως χαρακτηριστικά λέγεται.

β.Εγκατάσταση σχοινοφυτείας-Τεχνική : Για να εγκατασταθεί μια σχοινοφυτεία πρέπει να προηγηθεί ένα βαθύ όργωμα με μονόυνο άροτρο και μετά ένα καλό φρεζάρισμα και ψιλοχωματισμός του εδάφους.

Στην πράξη βέβαια για λόγους ευκολίας δεν γίνονται αυτά, αλλά χαράσσονται αυλάκια σε απόσταση 4-5 μέτρων η μία από την άλλη και αφού προστεθεί καλά χωνεμένη κοπριά, φυτεύονται τα μοσχεύματα χωρίς καθόλου να οργωθεί το υπόλοιπο χωράφι.

6.Οι κυριότερες ποικιλίες σχοίνου είναι : 1)Μαυρόσχοινος,2)Βατόμος,)Κρεματινός, 3)Λιβανός και έχουν πάρει το όνομά τους από την τοποθεσία που καλλιεργούνται

II)Πολλαπλασιαστικό υλικό-Φύτευση : Ο σχοίνος πολλαπλασιάζεται με καταβολάδες και με μοσχεύματα. Τα μοσχεύματα χρησιμοποιούνται μόνο όταν γίνεται⁷ νέα μαστιχοφυτεία.

Τα μοσχεύματα που θα χρησιμοποιηθούν εντοπίζονται από τον προηγούμενο χρόνο και ονομάζονται «Φυτά» ή «Κύπριοι». Έχουν μήκος 0,8 έως 1,2 μέτρα και φυτεύονται στην οριστική τους θέση σε βάθος 40 έως 60 εκατ. Η φύτευση γίνεται από τον Φεβρουάριο μέχρι τέλος Απριλίου ανάλογα με τις βροχοπτώσεις και τις καιρικές συνθήκες.

Οι παλιές σχοινοφυτείες είναι ακανόνιστα φυτευμένες και αυτό διότι σ' αυτές τα περισσότερα δένδρα προέρχονται από καταβολάδες των κλαδιών του γειτονικού δένδρου δημιουργώντας έτσι τα «σχοινομάζια» ή «μαζια».

Σήμερα όσοι φυτεύουν νέες φυτείες και αυτοί είναι δυστυχώς λίγοι, κάνουν τη φύτευση κατά γραμμές σε απόσταση 3-4 μέτρων επί της γραμμής και 4-5 μέτρων μεταξύ των γραμμών. Οι αποστάσεις αυτές είναι απαραίτητες για να μπορούν να γίνουν ευκολότερα οι εργασίες στην καλλιέργεια.

II)Πότισμα : Πότισμα χρειάζονται μόνο τα μοσχεύματα και τα νεαρά φυτά ή «Φιντάνια». Έτσι μετά το φύτευμα τα μοσχεύματα ποτίζονται 3-5 φορές τον πρώτο χρόνο. Τον δεύτερο και τρίτο χρόνο γίνονται 1-2 ποτίσματα, ενώ μετά πλέον το πότισμα δεν είναι αναγκαίο.

III)Κλάδεμα : Ένα μικρό καθάρισμα κάθε δεύτερο χρόνο από τα ξερά και τα χαμηλά κλαδιά είναι απαραίτητο μέχρι να πάρει το φυτό κάποιο σχήμα το ανάλογο ύψος.

Συστηματικό κλάδεμα πρέπει να γίνεται κάθε 4-6 χρόνια για να αερίζεται καλύτερα το δέντρο και για να διαπερνά ο ήλιος και να φθάνει μέχρι το έδαφος.

Αυστηρό κλάδεμα δεν πρέπει να γίνεται γιατί έχουμε μείωση της απόδοσης και επιπλέον το δέντρο θα «πετάξει» παρακλάδια που θα πρέπει να κοπούν.

IV) Όργωμα : Παλιά γινόταν πολλές φορές και δύο οργώματα το χρόνο. Το πρώτο, το φθινόπωρο για να αξιοποιηθούν καλύτερα οι πρώτες βροχές και το δεύτερο, την άνοιξη για να καταστραφούν τα ζιζάνια και να καθαριστεί το έδαφος.

7.Κωνσταντίνος Τσαρτσάλης, Καλλιέργεια Μαστιχοφόρου σχοίνου, Φυλλάδιο από Διεύθυνση Γεωργίας, Χίος 20/7/1985

Τα τελευταία χρόνια έχουν σταματήσει τα πολλά οργώματα. Γίνεται ένα φρεζάρισμα κάθε 2-3 χρόνια και σε ορισμένες περιοχές (απτότομες πλαγιές) σχεδόν καθόλου.

Γίνονται όμως κάθε χρόνο (την άνοιξη) ψεκασμοί με ζιζανιοκτόνο για να καταστραφούν τα ζιζάνια και να διευκολυνθούν οι διάφορες εργασίες που γίνονται κατά την παραγωγή.

V) Λίπανση : Το μαστιχόδεντρο είναι αζωτόφιλο φυτό και γι' αυτό έχει ανάγκη από αζωτούχο λίπανση. Η κοπριά είναι πολύ καλό λίπασμα και όταν υπάρχει, καλό είναι να δίνεται στα μαστιχόδεντρα.

Σχετικά με την ανόργανη λίπανση πολύ καλά αποτελέσματα έδωσε η θειϊκή αμμωνία η οποία σύμφωνα με παρατηρήσεις αυξάνει κατά πολύ την απόδοση σε μαστίχα. Γενικά πάντως φαίνεται ότι μία δόση 30-40Kg/στρ. θειϊκής αμμωνίας την περίοδο Δεκέμβρη-Γενάρη είναι καλή και μάλιστα το λίπασμα πρέπει να ρίχνεται μέσα στο «τραπέζι» του σχοίνου (η περιοχή που πέφτει η μαστίχα) για να αποφεύγεται η μεγάλη ανάπτυξη των ζιζανίων.

γ)Καλλιεργητική τεχνική : Οι εργασίες για την παραγωγή της αρχίζουν τον Ιούνιο και τελειώνουν τον Σεπτέμβριο.

Αν οι καιρικές συνθήκες είναι ευνοϊκές συνεχίζονται μέχρι τα μέσα Οκτωβρίου. Η συλλογή της μαστίχας όπως ορίζεται από το Νόμο (Ν.4381)⁸ γίνεται από τις 15 Ιουλίου έως τις 15 Οκτωβρίου οπότε γίνεται και το πήξιμο ομοιόμορφο.

Οι εργασίες που γίνονται μπορούμε να τις χωρίσουμε σε δύο στάδια: 1)Εργασίες πριν τη συλλογή και 2)Εργασίες συλλογής.

γ.1)Εργασίες πριν τη συλλογή : Για να αρχίσει το κέντημα πρέπει προηγουμένως να γίνει η κατασκευή των «τραπεζιών» δηλαδή η ισοπέδωση του εδάφους και η διαμόρφωση του χώρου, κάτω από τα μαστιχόδεντρα, που θα πέφτει η μαστίχα. Οι εργασίες για την κατασκευή των τραπεζιών είναι οι ακόλουθες :

8. Κωνσταντίνου Μονιώδη, Η χρήση της Μαστίχας διεθνώς, 1992, φυλλάδιο ΕΜΧ, σελ.2

i) Το ξύσιμο του εδάφους : Είναι η πιο κουραστική εργασία και γίνεται με σκοπό να καθαριστεί ο χώρος από τα χόρτα και τις πέτρες και ταυτόχρονα να γίνει ισοπέδωση του εδάφους. Η εργασία αυτή γίνεται από τα μέσα Ιουνίου έως τις 20 Ιουλίου με ειδικά εργαλεία (σιδερένια πολύ κοφτερά και μυτερά) τις «Άμιες» (βλέπε Εικ.1, σελ.24).

ii) Το ασπρόχρωμάτισμα ή ισοπέδωση : Γίνεται με άσπρο χώμα καλά κοσκινισμένο, που στρώνεται στο έδαφος και μάλιστα εκεί που θα πέσει η μαστίχα.

Για την κατασκευή των τραπεζιών και την ισοπέδωσή τους προτιμάται πάντοτε το ασπρόχρωμα και τούτο γιατί πέφτοντας η μαστίχα πάνω σε μαύρο (κοινό) χώμα, λερώνεται, παίρνει χρώμα μαύρο (μαυρομάστιχο) και χάνει από την εμπορική της αξία, ενώ αντίθετα πέφτοντας πάνω σε ασπρόχρωμα αποκτά κάποια στιλπνότητα και στεγνώνει ευκολότερα επειδή το ασπρόχρωμα περιέχει μεγάλη ποσότητα CaCO και απορροφάται η υγρασία. Όταν τελειώνουν αυτές οι εργασίες (περίπου 20 Ιουλίου) αρχίζει το κέντημα.

iii) Το κέντημα : Σύμφωνα με το Νόμο (Ν.4381 εδάφιο1) το κέντημα αρχίζει το νωρίτερο στις 15 Ιουλίου.

Το κέντημα του σχοίνου είναι οι τομές (κεντιές), που γίνονται στον κορμό και στα χονδρά κλαδιά του δέντρου. Οι τομές αυτές γίνονται σχεδόν κάθετα (λίγο λοξά) στον άξονα του κορμού και των κλαδιών και έχουν μήκος 15-30mm και βάθος 2-4mm τόσο δηλαδή βάθος που να μην υπερβαίνει το πάχος του φλοιού.

Το κέντημα γίνεται με ειδικό εργαλείο, το «κεντητήρι» (βλέπε Εικ.1, σελ.24) που είναι αιχμηρό και αυλακωτό στην άκρη του.

Ο αριθμός των κεντιών (τομών) είναι ανάλογος με το μέγεθος του δέντρου και την ηλικία του.

Στο αρχικό κέντημα (ρίνιασμα) γίνονται λίγες τομές (3-4 μέχρι 15), στα επόμενα κεντήματα οι κεντιές μπορούν να φθάσουν και τις 50-100 σε κάθε κέντημα. Συνολικά γίνονται 6-8 κεντήματα (περίπου κάθε 6-8 ημέρες). Οι τομές πρέπει να είναι αραιές να γίνονται με προσοχή (να μη «φθάνουν στο κόκκαλο») και να είναι σχεδόν κάθετες στον κορμό για να επουλώνονται ευκολότερα.

Το κέντημα πρέπει να γίνεται τις πρωινές ώρες το πολύ μέχρι το μεσημέρι γιατί έτσι βγαίνει περισσότερη μαστίχα.

Κατά καιρούς χρησιμοποιήθηκαν για το «κέντημα» διάφορα άλλα εργαλεία και τρόποι, όπως : με πριόνι (τομές), το θειϊκό οξύ και άλλα. Τα αποτελέσματά τους όμως δεν ήταν καλά διότι το μεν θειϊκό οξύ έβγαζε περισσότερη μαστίχα αλλά σαν ποιότητα ήταν κατώτερη, όσον αφορά το άρωμα και τη γεύση της (είχε οξυνίζουσα γεύση) και επιπλέον από την κακή χρήση του επροξενούντο μεγάλες ζημιές τόσο στα δέντρα, όσο και στα χέρια και ενδύματα αυτών που το χρησιμοποιούσαν (πάρα πολλοί είχαν πάθει εγκαύματα).

Το πριόνι ήταν εύκολο και γρήγορο στη χρήση του αλλά κι αυτό προξενούσε ζημιές στα δέντρα.

Το κεντητήρι βέβαια παρ' όλο που είναι το πρώτο εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε μάλλον είναι δύσκολο να αντικατασταθεί από άλλο.

γ.2)Εργασίες συλλογής : Μετά το τελευταίο κέντημα διακόπτονται οι εργασίες μέχρι να πήξει η μαστίχα και να αρχίσει η συλλογή.

Το πήξιμο της μαστίχας διαρκεί 8-15 ή και 20 ημέρες, ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν. Όταν έχουμε βόρειους ανέμους το πήξιμο γίνεται συντομότερα, ενώ όταν πνέουν υγροί νοτιάδες καθυστερεί.

Όταν πήξει καλά η μαστίχα αρχίζει το «μάζεμα» συλλογή ή το «πρώτο χέρι» ή «κάμωμα».

Το μάζεμα γίνεται με ειδικό εργαλείο το «τιμητήρι» ή «καμωτήρι» (Βλέπε Εικ.1 , σελ.24).Με το τιμητήρι μαζεύονται πρώτα τα μεγάλα κομμάτια (πίπτες) που είναι πεσμένα στο έδαφος και ξεκολλούν και όση μαστίχα έπηξε πάνω στον κορμό (φλισκάρια και δάκρυα). Το υπόλοιπο μαστίζι (ψιλό, κυλιστό) που είναι και αυτό πηγμένο καταγής, το μάζευαν παλιά με το τιμητήρι , τελευταία όμως για λόγους οικονομίας στα ημερομίσθια χρησιμοποιείται η σκούπα.

Όση μαστίχα μαζεύεται με το τιμητήρι τοποθετείται αμέσως από το μαζευτή μέσα σε ένα μικρό και ρυχό πανεράκι το «καυκί» ή «μαστιχοκάλαθο» (Βλέπε Εικ.1, σελ.24) που χωράει 150-200 γραμ. μαστίχας.

Όταν αυτό γεμίσει αδειάζεται μέσα σε ένα άλλο πολύ μεγαλύτερο αλλά επίσης ρηχό πανέρι, το «καλαθούνη» ή «Πανέρα» με το οποίο μεταφέρεται στην αποθήκη όπου και απλώνεται σε πολύ λεπτό στρώμα.

Αν δεν πρόκειται να γίνει δεύτερο κέντημα, μετά το μάζεμα της πίπτας, μαζεύεται το ψιλό (φλισκάρι, δάκρυ κ.λ.π.).

Για συντομία χρόνου το δάκρυ και το φλισκάρι που είναι κολλημένο πάνω στον κορμό και τα κλαδιά του δέντρου, το ρίχνουμε στο έδαφος και το μαζεύουν μαζί με το άλλο ψιλό και το κυλιστό που βρίσκονται καταγής.

Η εργασία αυτή λέγεται «Γλύψιμο» και γίνεται με το τιμητήρι ή για μεγαλύτερη ευκολία με σκληρή σκούπα από αγριελιά ή ακόμη με το «κλαδευτήρι».

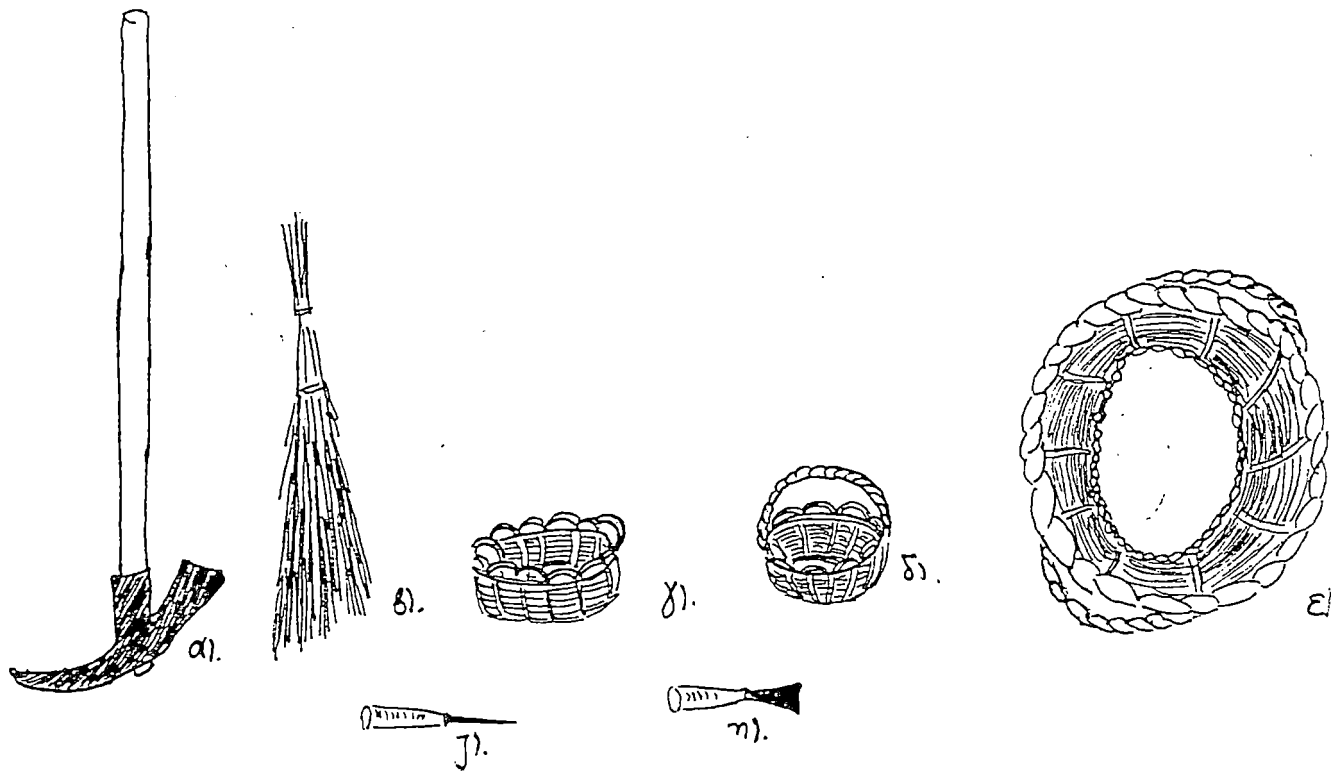
Σε περίπτωση που θέλει κάποιος να κάνει και δεύτερο κέντημα μετά το μάζεμα της πίπτας δεν έχει παρά να σκουπίσει ξανά το τραπέζι και ταυτόχρονα να μαζέψει το ψιλό που βρίσκεται καταγής και μετά να ξανακεντήσει και αφού πήξει η φρέσκια μαστίχα να τη μαζέψει και να συνεχίσει με το «γλύψιμο».

δ. Το καθάρισμα της μαστίχας : Όταν ο παραγωγός συγκεντρώσει στην αποθήκη τη μαστίχα κάνει πρώτα ένα κοσκίνισμα για να φύγουν τα πολλά χρώματα. Ακολουθούν άλλα κοσκινίσματα (με ανάλογες σίτες) για να φύγουν τα φύλλα και να γίνει μια αρχική ταξινόμηση της μαστίχας κατά μέγεθος.

Ταυτόχρονα γίνεται και το «ταχτάδιασμα» ή «ταχτάρισμα», που είναι κοσκίνισμα με ειδική τεχνική, με το οποίο μαζεύονται τα φύλλα και τα ψιλά ξυλάκια.

Αφού γίνει το κοσκίνισμα και η πρώτη ταξινόμηση της μαστίχας γίνεται το πλύσιμο (2-3 φορές), για να ξεκολλήσουν τα πολλά χρώματα πάνω από τη μαστίχα. Απλώνεται σε λεπτό στρώμα για να στεγνώσει και μετά ακολουθεί το καθάρισμα ή «τσίμπημα» ή «πάστρεμμα» που γίνεται με μικρό πολύ αιχμηρό μαχαιράκι, σε ένα-ένα κομμάτι μαστίχας ώστε να μην παραμείνει καμιά ξένη ύλη.

Για την ψιλή μαστίχα που μαζεύτηκε με την «σκούπα» και περιέχει πολλά φύλλα και χρώματα, αφού γίνει το κοσκίνισμα και το «ταχτάρισμα» τοποθετείται μέσα σε βαρέλια με αλατόνερο (για να έχει μεγαλύτερη πυκνότητα). Έτσι τα φύλλα που έχουν μείνει ανεβαίνουν στην επιφάνεια του νερού, το Δε χρώμα κατεβαίνει στον πυθμένα και ενδιάμεσα παραμένει η μαστίχα. Φυσικά ακολουθούν και άλλα πλυσίματα (2-3) και μετά γίνεται το άπλωμα σε λεπτό στρώμα για να στεγνώσει και να αρχίσει το καθάρισμα όπως και στην χονδρή μαστίχα.



Εικ.1 :

α) άμια

β) Φροκαλιά

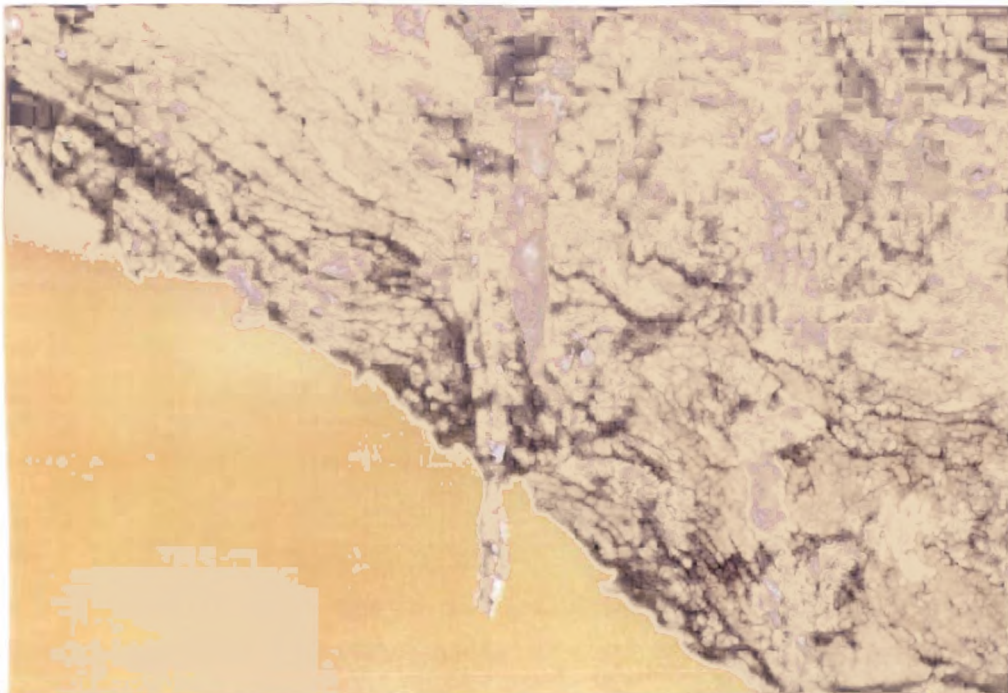
γ) καυκί χωρίς χερούλι

δ) καυκί με χερούλι

ε) καλαθούνι

ζ) κεντητήρι

η) τιμητήρι ή καμωτήρι



Μαστίχα που κρέμεται από τον κορμό

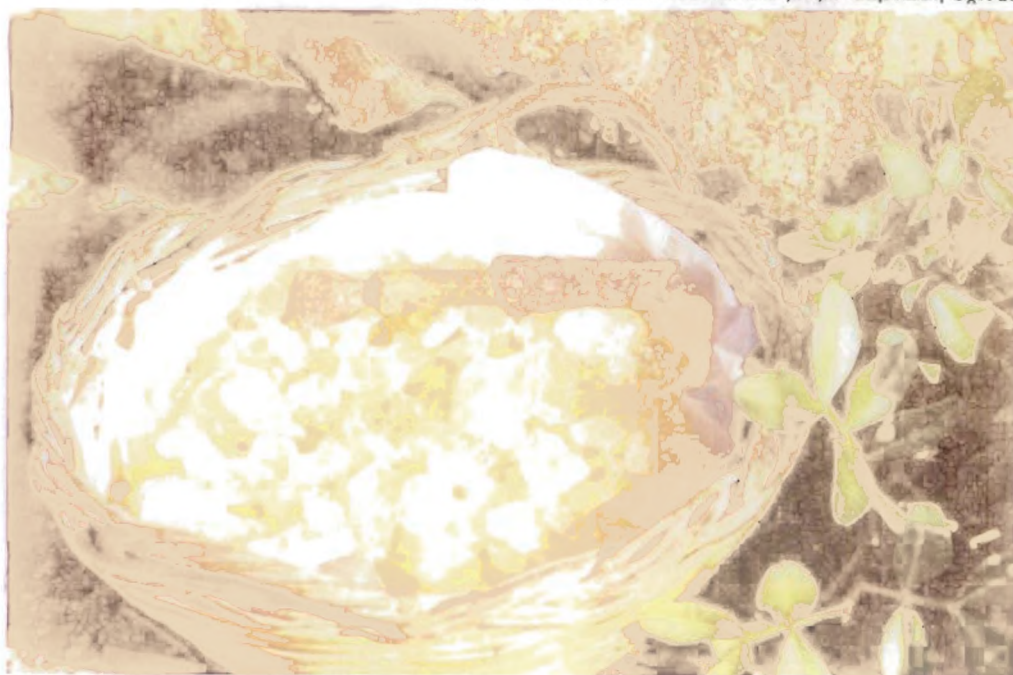


Κέντημα με κέντηηρι



Καθάρισμα Μαστίχας

Μαστίχα στο πανέρι, κάτω από ένα μικρό θαμνώδη σχίνο.



2.2 ΜΕΓΕΘΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ

Στον τομέα της συνολικής φυτικής παραγωγής η συμμετοχή της μαστίχας παρουσιάζει σημαντική διακύμανση μεταξύ των κοινοτήτων της περιοχής.

Σύμφωνα με τον πίνακα 3 του παραρτήματος το ποσοστό συμμετοχής της κυμαίνεται από 9,9% έως 89,9%.

Τέσσερις είναι οι κατηγορίες όπου μπορούν να ταξινομηθούν οι κοινότητες από την άποψη της δυναμικότητας της μαστιχοπαραγωγής.

- I. Κατηγορία χαμηλής δυναμικότητας στην οποία εντάσσονται οι κοινότητες των οποίων η συμμετοχή της αξίας μαστίχας είναι μικρότερη ή ίση με το 30% της συνολικής φυτικής παραγωγής. Είναι οι κοινότητες Μεστών και των Βαβίλων με ποσοστά 11,8% και 9,9% αντίστοιχα.
- II. Μέσης δυναμικότητας όπου η συμμετοχή της αξίας της μαστίχας αντιστοιχεί στο 30,1-60% της συνολικής αξίας φυτικής παραγωγής. Είναι οι κοινότητες Μυρμήγκι, Θολοποτάμι, Έξω Διδύμα, Άγιος Γεώργιος, Όλυμπος, Αρμόλια και Θυμιανά.
- III. Υψηλής δυναμικότητας, όπου η συμμετοχή της αξίας της μαστίχας αντιστοιχεί στο 60,1-70% της συνολικής αξίας φυτικής παραγωγής. Είναι οι κοινότητες των Μέσων Διδυμών, Κοινής, Βουνού, Ελάτας και Βέσσας με ποσοστά 70,9%, 70,3%, 67,5%, 67,2% και 65,5 αντίστοιχα.
- IV. Πολύ υψηλής δυναμικότητας, όπου η συμμετοχή της αξίας της μαστίχας αντιστοιχεί σε ποσοστό μεγαλύτερο του 70% της συνολικής αξίας της φυτικής παραγωγής. Είναι οι κοινότητες Λιθίου, Πυργίου, Καταρράκτη, Παγίδα, Φλασιών, Πατρικών, Νεοχωρίου, Καλλιμασιάς και Νένητων με αντίστοιχα ποσοστά 89,9%, 82,2%, 79,2%, 76,9%, 75,6%, 73,9%, 73,3%, 72,2%.

Στον χάρτη 2(παραρτήματος σελ.121) φαίνεται η κατανομή των κοινοτήτων κατά κατηγορία δυναμικότητας της μαστιχοπαραγωγής.

Σύμφωνα με τον χάρτη υπάρχει μια αρκετά καλή ομαδοποίηση των κοινοτήτων που ανήκουν τουλάχιστο στις δύο κατηγορίες υψηλότερης μαστιχοπαραγωγής.

2.3 ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η επεξεργασία της μαστίχας και ο μετασχηματισμός της σε «άλλο προϊόν» ονομάζεται μεταποίηση.

Ο μετασχηματισμός αυτός είναι ουσιαστικός και καταλήγει στην δημιουργία εντελώς νέων προϊόντων όπως π.χ. η χρησιμοποίηση της μαστίχας και των υποπροϊόντων της απόσταξής της για την κατασκευή ανώτερης ποιότητας βερνικιών.

Η μεταποίηση της μαστίχας παρέχει σημαντικές ωφέλειες όχι μόνο στους παραγωγούς και στους καταναλωτές αλλά και στο ίδιο το κράτος.

Απ' αυτές οι κυριότερες είναι οι εξής :

-Αυξάνει την ποσότητα διάθεσης της μαστίχας, αυξάνοντας κυρίως την συνολική της ζήτηση. Δημιουργεί νέα προϊόντα που ικανοποιούν νέες καταναλωτικές ανάγκες.

-Αυξάνει τα εισοδήματα των παραγωγών συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην αύξηση της ποσότητας πώλησης της μαστίχας και στην αύξηση της μέσης τιμής πώλησης λόγω αύξησης της ζήτησής της.

-Δημιουργεί «εξωτερικές οικονομίες» στις περιοχές όπου είναι εγκατεστημένα τα εργοστάσια μεταποίησης, συντελώντας, έτσι στη δημιουργία και άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων.

-Προσφέρει εργασία, γιατί τα μέλη απασχολούνται στα εργοστάσια κατά την περίοδο λειτουργίας τους. Έτσι συμβάλλει στην αύξηση του συνολικού εισοδήματός του.

2.4 ΧΡΗΣΕΙΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ

Οι κυριότερες χρήσεις της μαστίχας είναι για : α)μάσημα , β)την Ιατρική και Φαρμακολογία , γ)την βιομηχανία, δ)την ζαχαροπλαστική, μαγειρική, ε)την ποτοποιία και στ)την παρασκευή θυμιάματος.

α)Για μάσημα : Η μαστίχα χρησιμοποιείται για μάσημα, είτε υπό μορφή αυτούσιας μαστίχας είτε σαν τσίχλα. Η χρησιμοποίηση αυτούσιας μαστίχας για μάσημα διευκολύνει την πέψη. Αυτό οφείλεται στο αιθέριο έλαιο⁹ που περιέχει, το οποίο προκαλεί σάλιο και γαστρικό υγρό, τα οποία ερχόμενα σε επαφή με τον βλεννογόνο του στομάχου και των εντέρων προκαλούν μεγαλύτερη έκκριση των πεπτικών υγρών και γρηγορότερες κινήσεις των εντέρων και βοηθούν έτσι την απορρόφηση των θρεπτικών συστατικών από τις λάχνες τους.

Επίσης το μάσημα της μαστίχας έχει αποδειχθεί από έρευνες ότι έχει σημαντική επίδραση στην άσκηση του μασητικού μυός, στην ανάπτυξη του προσώπου παιδιών με μικρό πρόσωπο και σημαντική παρεμπόδιση των σκελετικών χασμοδοντιών.¹⁰

β)Στην Ιατρική και Φαρμακολογία : Στην φαρμακολογία γίνεται μεγάλη χρήση της μαστίχας για την κατασκευή εμπλάστρων.

Στις χειρουργικές κλινικές της Γερμανίας είναι σε χρήση το MASTISOL που είναι διάλυμα σκόνης μαστίχας σε βενζόλη και το χρησιμοποιούν για την επικόλληση άσηπτου επιδέσμου πάνω σε εγχειρητικά τραύματα επταλείφοντας την περιφέρειά του με MASTISOL¹¹ και επικολλώντας έπειτα τον άσηπτο επίδεσμο αντί για χρήση λευκοπλάστη.

Το φάρμακο «MASTISOL» χρησιμοποιείται επίσης στην ορθοπεδική για την χρήση αντί γύψου στα ελαφρά κατάγματα. Επίσης χρησιμοποιείται για την κατασκευή χειρουργικών ραμμάτων τα οποία χρησιμοποιούνται σε ράψιμο εσωτερικών οργάνων και τα οποία απορροφούνται από τον οργανισμό. Επίσης οι περισσότερες οδοντόκρεμες έχουν βάση τη μαστίχα.

Χρησιμοποιείται ακόμα σε αλοιφές για τα εγκαύματα, ενώ έχει θεραπευτικές ιδιότητες για την ασθένεια του ζαχαροδιαβήτη.

9.Γ.Τσατσάς, Φαρμακευτική Χημεία 1978, Επιστημονική Έκδοση, σελ.28

10.Μελέτη για τις επιδράσεις του Μασητικού Μυός σε ανάπτυξη του προσώπου σε παιδιά με μικρά πρόσωπα, Μενκτ Ίνγκερβαλ & Ηλίας Μπιτσάνης, Περιοδική έκδοση της Ορθοδοντικής, 1987

11.Γιάννης Περίκος, Η Μαστίχα της Χίου, 1990, 2^η έκδοση, σελ.53

Εδώ πρέπει να αναφερθούν και τα θετικά αποτελέσματα που είχε η έρευνα για τη χρήση της μαστίχας στη φαρμακολογία από την έδρα της φαρμακοτεχνίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ο καθηγητής Μ.Γεωργαράκης και οι συνεργάτες του διαπίστωσαν ότι μπορεί να αντικαταστήσει άλλα υλικά για την παρασκευή δισκίων matrix¹² θεοφυλλίνης ελεγχόμενης αποδέσμευσης φαρμάκων, χάρη στα ιδιαίτερα συστατικά και την δομή της.

Επίσης πειράματα γίνονται πάνω στη χρήση της μαστίχας για φαρμακευτικούς σκοπούς από ομάδα επιστημόνων του Πανεπιστημίου Αθηνών. Αρκετοί ως τόσο είναι και οι επιστήμονες του εξωτερικού που ασχολούνται με το ίδιο αντικείμενο μελέτης.

Εκτός όμως των παραπάνω, μελέτες που έγιναν στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης απέδειξαν ότι μασώντας και καταπίνοντας μαστίχα επουλώνεται το έλκος του δωδεκαδακτύλου.¹³ Αυτό οφείλεται στην ύπαρξη του στοιχείου του ψευδαργύρου στη μάζα της μαστίχας. Η ύπαρξη αυτή του ψευδαργύρου που περιέχεται στη μάζα της μαστίχας είναι η αιτία, κατά το ίδιο πάντα Πανεπιστήμιο, που μασώντας τσίχλα καταπολεμείται ο ζαχαρώδης διαβήτης.

Επίσης πειράματα που έγιναν από το Πανεπιστήμιο της Αθήνας απέδειξαν ότι μασώντας μαστίχα Χίου λόγω των ιχνοστοιχείων που περιέχει και της σκληρότητας της μάζας της, θεραπεύει την χασμοδοντία, φτιάχνει συμμετρικό πρόσωπο και δημιουργεί δόντια και ούλα γερά.

12.Μελέτη χρησιμοποίησης της Ελληνικής Μαστίχας στην κατασκευή δισκίων, Μ.Γεωργαράκης και Π.Π.Γεωργακόπουλος

13.Η αξιολόγηση της αντιελκωτικής Δράσης της Μαστίχας, μιας ακατέργαστης ουσίας που προέρχεται από το φυτό Pistakia Lentiskus στο Γαστρικό και 12/Δακτυλικό έλκος

Η ΜΑΣΤΙΧΑ

ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ

Πραγματοποιήθηκε στο Ξενοδοχείο HOLIDAY INN από 16-19.4.89 το 29ο Διεθνές Συνέδριο για την Ιστορία της Φαρμακευτικής «29TH INTERNATIONAL CONGRESS FOR THE HISTORY OF PHARMACY».



Στο συνέδριο αυτό για πρώτη φορά έγινε ομιλία για τη Χιώτικη Μαστίχα, στα Αγγλικά από το Γιάννη Περίκο, για τις Φαρμακευτικές Ιδιότητες της από αρχαιοτάτων χρόνων, παρουσιάζοντας νέα βιβλιογραφικά στοιχεία για χρήσεις της Μαστίχας, όπως στη Φαλάκρα, σε κολλύριο ενάντια σε παθήσεις των ματιών, ενάντια της ψώρας, του ΙΚΤΕΡΟΥ, της Υπεριδρωσίας, ενάντια στη λύσσα των ζώων κ.α.

Έγινε αναφορά σε όλους σχεδόν τους αρχαίους Συγγραφείς - Ιατρούς. Τίτλος της ομιλίας ήταν THE CHIOS GUM MASTIC (Η ΧΙΩΤΙΚΗ ΜΑΣΤΙΧΑ).

Ο ομιλητής πιστεύει ότι η συμμετοχή της Μαστίχας σε τέτοιου είδους συνέδρια Διεθνή, δίνουν στη Μαστίχα ένα ακόμα σκαλί για τη Διεθνή της Κατοχύρωση και Αναγνώριση.

γ) Στην Βιομηχανία : Η Ευρώπη εισάγει μεγάλες ποσότητες μαστίχας και των υποπροϊόντων της απόσταξης της για βιομηχανικούς σκοπούς. Χρησιμοποιείται για την κατασκευή ανώτερης ποιότητας βερνικιών¹⁴ και ειδικά στα βερνίκια που προορίζονται για την βαφή αεροπλάνων. Επίσης και για βερνίκια μουσικών οργάνων. Στη ναυπηγική χρησιμοποιείται για την κατασκευή χρωμάτων αντοχής με τα οποία βάφονται τα ύφαλα των πλοίων.

Είναι ο καλύτερος σταθεροποιητής χρωμάτων, στην υφαντουργία και βαμβακουργία.

Κυρίως στην Αμερική, τη Γαλλία και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, η μαστίχα χρησιμοποιείται στη ζωγραφική, με διπλή εφαρμογή αφενός για την παρασκευή της απαραίτητης πάστας για την επίστρωση της βάσης των ζωγραφικών πινάκων, αφετέρου για την παρασκευή βερνικιών πολυτελείας για την βαφή των πινάκων.

Χρησιμοποιείται στα αποτυπώματα κάθε είδους π.χ. για οδοντοστοιχίες. Στην παραγωγή «Ισπανικού κήρου»(βουλοκέρι) και για το κολλάρισμα των υφασμάτων και ειδικά των μεταξωτών. Ακόμα στην παραγωγή υψηλής ποιότητας κόλλα και κολλοειδών ουσιών.

Από τη μαστίχα βγάζουν το μαστιχέλαιο που χρησιμοποιείται στην αρωματοποιία (αρώματα, κρέμες, βερνίκια νυχιών κτλ) και το κολοφώνιο το οποίο χρησιμοποιείται στην παραγωγή συνθετικού καουτσούκ, ελαστικών, πλαστικών, τεχνητών δερμάτων, λινέλαιο, σάπωνος και σαν συλλίπασμα στην επικασσιτέρωση και συγκόλληση των μετάλλων.

Σε όλη την Ευρώπη και ιδιαίτερα στην Ρωσία¹⁵ η μαστίχα χρησιμοποιείται για την Παρασκευή του απαραίτητου υλικού για τις αναπαλαιώσεις εικόνων, επιτοιχιών παραστάσεων κ.λ.π. τόσο σαν συνοδευτικό υλικό επιφανειών, όσο και σαν υλικό συντήρησης και στιλπνότητας.

δ) Στην Ζαχαροπλαστική και στην μαγειρική : Η μαστίχα χρησιμοποιείται και στη ζαχαροπλαστική και στην μαγειρική. Στην Αμερική γίνεται μεγάλη χρήση της μαστίχας για το λουστράρισμα (γυάλισμα με σοκολάτα) όλων σχεδόν των «φόνταν». Ακόμα χρησιμοποιείται για την παρασκευή του γλυκού μαστίχα και στα τόσο γνωστά και διαδεδομένα σ' όλους τους Ανατολίτες

14.Γιάννης Περίκος, Η Μαστίχα της Χίου, 1990, 2^η έκδοση, σελ.37-39

15.Κωνσταντίνος Μονιώδης, Η χρήση της μαστίχας διεθνώς, 1992, Φυλλάδιο της Ε.Μ.Χ. , σελ.1

ΜΑΣΤΙΧΑ ΧΙΟΥ

ΠΟΤΟΠΟΙΙΑ

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗ



Λουκούμια, τα λεγόμενα «Σακίζ Λουκούμ». Στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό χρησιμοποιείται ευρέως η μαστίχα σαν μπαχαρικό. Στην αγορά της Κύπρου, της Σαουδικής Αραβίας και όλων εν γένει των Αραβικών κρατών είναι το πιο απαραίτητο και το πιο αριστοκρατικό (μπορούμε να πούμε) μπαχαρικό που χρησιμοποιείται. Είναι μεγάλο πράγμα για τους Άραβες το φαγητό τους, το γλυκό τους, ως και το γάλα τους να είναι αρωματισμένο με μαστίχα.

Στην Κύπρο αρωματίζουν ακόμα και το ψωμί και στο Λίβανο και τη Συρία φτιάχνουν ένα είδος παραδοσιακού τυριού με άρωμα και γεύση μαστίχας.

ε) Στην ποτοποιία : Η χρήση της μαστίχας στην ποτοποιία είναι γνωστή από τους Ρωμαϊκούς χρόνους. Πρώτος ο Αυτοκράτορας Ηλιογάβλος ή Μάρκος Αυρήλιος Αντωνίνος ανέμιξε το Μαστιχέλιο (MASTICHINUM OLEUM) με κρασί και το ονόμασε «Μαστίχινος οίνος» (MASTICATUM).

Υπάρχει περίπτωση και το σημερινό Μαστιχόρακο που παρασκευάζεται στα μαστιχόχωρα να είναι κάποια απομίμηση του MASTICATUM των Ρωμαίων.¹⁶

Μεγάλες ποσότητες μαστίχας και κυρίως «Μαυρομάστιχο» ή «Καζανομάστιχο» (κατώτερης ποιότητας μαστίχα) χρησιμοποιείται στην κατασκευή ποτών.

Τα κυριότερα ποτά τα οποία παράγονται ή στην παρασκευή των οποίων έχει κάποια χρήση η μαστίχα¹⁷ είναι :

I. το ποτό «Μαστίχα της Χίου», που είναι οινοπνευματώδες και προέρχεται από την απόσταξη καθαρού οινοπνεύματος αναμειγμένου με νερό και μαστίχα.

II. το ποτό «Μαστίχα Πατρών και Καλαμών» το οποίο παρασκευάζεται όπως και η «Μαστίχα Χίου» αλλά με πρόσθεση ζάχαρης οπότε γίνεται «ηδύποτο λικέρ».

III. στο ποτό «Σούμα» ή στο «μετάφημα». Όταν παρασκευάζεται ούζο (σούμα) ή διπλής αποστάξεως από σύκα και σταφύλια για να απαλειφεί η τραχειά οσμή του, για να γίνει πιο γλυκόπιτο και να αρωματιστεί προσθέτουν 0,5-1,5% μαστίχα.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφέρουμε¹⁸ ότι η ΕΟΚ με την υπ' αριθμ.

16. Αυθεντικά προϊόντα μαστίχας, 1991, φυλλάδιο της Ε.Μ.Χ., σελ.3

17. Αυθεντικά προϊόντα μαστίχας, 1991, φυλλάδιο της Ε.Μ.Χ. σελ.1

18. Κωνσταντίνος Μονιώδης, Η χρήση της μαστίχας διεθνώς, 1992, φυλλάδιο της Ε.Μ.Χ., σελ.2

1576/29-5-89 απόφασή της που δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμ.1160/12-6-89 φύλλο της εφημερίδας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, δίνοντας μεγάλη σημασία στο μοναδικό αυτό προϊόν ανά τον κόσμο και θέλοντας να στηρίξει το ίδιο το προϊόν και τους καλλιεργητές του, όρισε ότι ένα ποτό για να λέγεται ούζο θα πρέπει απαραίτητως να περιέχει μαστίχα η οποία παράγεται από το σχοίνο τον μαστιχοφόρο που φύεται στη Χίο.

Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε¹⁹ τον τρόπο με τον οποίο οι Άραβες αρωματίζουν το πόσιμο νερό : Καίνε την μαστίχα και με τον καπνό της καπνίζουν μια κανάτα. Γεμίζουν την κανάτα με νερό και παίρνει την μυρωδιά της μαστίχας.

στ)Στην παρασκευή θυμιάματος (Μοσχολίβανο Χίου) : Η ένωση μαστιχοπαραγωγών Χίου επεξεργάζεται τα κατάλοιπα από την απόσταξη της μαστίχας και τα «Μαυρομάστιχα» για την Παρασκευή πολύ καλής ποιότητας θυμιάματος. Το θυμιάμα χρησιμοποιείται από τους Μωαμεθανικούς λαούς της Μ.Ασίας, Αραβίας και Αφρικής.²⁰

Πράγματι η μαστίχα είναι άριστο θυμιάμα (αυτούσια) και κατά την καύση της αναδίδει αρωματικούς ατμούς κατά πολύ ανώτερους από τα γνωστά λιβάνια.

Οι Μουσουλμανικοί λαοί λιβανίζουν τα σπίτια τους καίγοντας μαστίχα, αφετέρου οι προσκυνητές κατά τις επισκέψεις τους στη Μέκκα αγοράζουν μαστίχα απαραίτητως, όπως παίρνουμε το αντίδωρο ή θεωρούμε απαραίτητο να αγοράσουμε το παστέλι σε ένα πανηγύρι.

Θα ήταν παράλειψη εδώ, αν δεν αναφέρουμε²¹ ότι σε πολλούς από τους Αραβικούς λαούς και τους λαούς της Άπω Ανατολής, η μαστίχα χρησιμοποιείται ευρέως για εθιμοτυπικούς σκοπούς π.χ.πολλοί είναι οι λαοί εκείνοι που καίνε στα σπίτια τους μαστίχα γιατί πιστεύουν ότι το άρωμα της μαστίχας αφενός διώχνει τα κακά πνεύματα, αφετέρου είναι πρόξενος ευτυχίας, ευημερίας και καλής τύχης.

19.The Chios natural Gum Mastic, φυλλάδιο της Ε.Μ.Χ. , σελ.4

20.The Chios natural Gum Mastic, φυλλάδιο της Ε.Μ.Χ. , σελ.2-3

21.Κωνσταντίνου Μονιώδη, Η χρήση της Μαστίχας Διεθνώς, 1992, σελ.5



Πάνω: Η οδοντόκρεμα MASTICDENT με φυσικό Μαστιχέλαιο

ΜΑΣΤΙΧΑ ΧΙΟΥ

ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ



Αριστερά: Ευγενόλη, χρησιμοποιείται στην οδοντρική σαν αντισηπτικό και καταπραύντικό. Βρίσκεται και στο Μαστιχέλαιο.
Δεξιά: Ούζο Μαστίχα και Λικέρ Μαστίχα, της Χίου



2.5. ΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΧΙΟΥ

I) ΜΑΣΤΙΧΕΛΑΙΟ

Το μαστιχέλαιο ήταν πολύ γνωστό στους Αρχαίους Έλληνες και ο Διοσκουρίδης λέει ότι «οι Χίοι κατασκευάζουν μαστιχέλαιον» και ότι «εκ της μαστίχης λείας σκευάζεται».

Στα μέσα του 15^{ου} αιώνα το μαστιχέλαιο παρασκευάστηκε για πρώτη φορά στην Γερμανία, στο BRUNSHWIG¹⁹, με ξηρή απόσταξη, όπως αναφέρεται στον προϋπολογισμό του 1518. Το μαστιχέλαιο έγινε γνωστό στα 1573 μεταξύ των φαρμακοποιών του Βερολίνου και ύστερα στην Αυγούστειο φαρμακοποιία στα 1580.

Από την απόσταξη της μαστίχας παράγεται μόνο 3% μαστιχέλαιο, αλλά όταν η μαστίχα είναι σε υγρή μορφή, εξερχόμενη από το δέντρο περιέχει 17-20% μαστιχέλαιο.

II) ΜΟΣΧΟΛΙΒΑΝΟ

Το μοσχολίβανο παρασκευάζεται από μαστίχα, κολοφώνιο μαστίχας, διογκωτικά τρίμματα, εμπλουτίζεται δε και με φυσικά αρώματα.

Είναι κατά γενική ομολογία το καλύτερο και πλέον αρωματικό στην Ελληνική αγορά.

III) ΚΟΛΟΦΩΝΙΟ

Είναι η ρητινική ουσία μετά την απομάκρυνση του αιθερίου ελαίου από την μαστίχα.

IV) ΚΑΖΑΝΟΜΑΣΤΙΧΟ

Πήρε το όνομά του από την χρησιμοποίησή του για τον αρωματισμό του ρακιού στα καζάνια. Χρησιμοποιείται για την κατασκευή θυμιάματος και για την απόσταξη (μαστιχέλαιο).

Στην κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνονται η ηλιοπινάδα ή αναπινάδα και η νεροπινάδα που είναι μαστίχα που την «ήπια το χώμα» ή βράχηκε και χάλασε (μαύρισε), καθώς επίσης και η βωλαρίδα που είναι μαστίχα που κόλλησε γιατί μαζεύτηκε προτού πήξει καλά και έχασε την εμπορική της αξία.

V) ΣΚΟΝΗ

Είναι τα υπολείμματα από την κατεργασία της μαστίχας (θρύμματα)

19. Σοβιετική Εγκυκλοπαίδεια, Τόμος 7, σελ.89



Μαστιχέλαιο σε φιάλες των 250 και 500 γραμμαρίων



Μοσχολίβανο της Ε.Μ.Χ.

Κολοφώνιο Μαστίχας



2.6 ΠΟΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ

1) Η ΚΑΘΑΡΗ ΜΑΣΤΙΧΑ

Οι σημερινές κατηγορίες της καθαρής μαστίχας είναι τρεις :

α)πίτα ή πιτάρι : είναι ο αφρός της μαστίχας, που γίνεται όταν πέσουν πολλές σταγόνες μαστίχας η μία πάνω στην άλλη και ενωθούν, έχει σχήμα στρογγυλό σαν μικρή πλάκα. Το μέγεθός της είναι 3,5-7cm.

β)χονδρή : σ' αυτή την κατηγορία συμπεριλαμβάνονται το φλισκάρι που είναι μικρότερα κομμάτια από την πίτα και πιο διαυγή, η δαχτυλιδόπετρα που είναι ακόμη μικρότερα κομμάτια και μοιάζουν σαν «διαμαντόπετρα δαχτυλιδιού» καθώς και το μεγάλο δάκρυ.

γ)ψιλή : στην κατηγορία της ψιλής μαστίχας συμπεριλαμβάνονται το κυλιστό ή ψιλό που είναι πολύ μικρά κομμάτια, που πέφτοντας από την τομή κυλούν και γίνονται στρογγυλά σαν σκάγια, καθώς και το μικρό δάκρυ.

Η ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ

ΜΕΡΟΣ Β΄

Κ ΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΑΓΟΡΑ

1.1. ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΕ ΟΓΚΟ

Η μαστίχα της Χίου, με κύριο χαρακτηριστικό την φυσικότητά της θεωρείται μοναδικό προϊόν του είδους του ανά τον κόσμο. Ο ανταγωνισμός εμφανίζεται σε προϊόντα που έχουν την ίδια χρήση όπως ξέρουμε και επόμενο είναι η μαστίχα σαν προϊόν να αντιμετωπίζει προβλήματα ανταγωνισμού από τα όμοια προϊόντα τα οποία είναι οι βιομηχανοποιημένες συνθετικές τσίχλες.

1.2. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΑΣΤΙΧΑΣ (1985-1992) ΤΟΝ.

1985-86	180
1986-87	208
1987-88	103
1988-89	156
1989-90	128
1990-91	75
1991-92 (έως 31/7)	67

(Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ε.Μ.Χ.)

Παρακολουθώντας την πορεία της μαστίχας σε τόννους συμπεραίνουμε τα εξής :

Από το 1985-1990 η παραγωγή της μαστίχας δεν ήταν σταθερή αλλά ακολουθούσε μια συνεχή πορεία αυξομειώσεων με πτωτικές τάσεις γενικά ενώ κατά την περίοδο του 1990-1992 υπήρξε μεγάλη πτώση της παραγωγής.

Η πτώση που σημειώθηκε οφείλεται στις καιρικές συνθήκες που ως συνέπεια είχαν την μειωμένη προσφορά του προϊόντος, την αναγκαστική αποθεματοποίηση της μαστίχας εκ μέρους του συνεταιρισμού λόγω ελλείψεως της ζήτησής της, το υψηλό κόστος παραγωγής που δεν δίνει στους παραγωγούς ικανοποιητικά εισοδήματα πράγμα που τους αναγκάζει να

μειώσουν την παραγωγή τους και τέλος ο υψηλός ανταγωνισμός από τις συνθετικές τσίχλες εκτοπίζει από την αγορά την φυσική μαστίχα.

Την διακύμανση της παραγωγής μπορούμε να εξετάσουμε στο διάγραμμα 1α και 1β του παραρτήματος.

1.3 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ (ΤΟΝ)

1985-86	144
1986-87	147
1987-88	129
1988-89	137
1989-90	152
1990-91	110
1991-92 (έως 31/7)	84

(Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ε.Μ.Χ.)

Παρατηρούμε από τον πίνακα των πωλήσεων ότι η διακύμανσή τους στην αγορά είναι αρκετά ικανοποιητική και αυτό γιατί τα 3 έτη 1987,1989,1990 έχουμε αύξηση με ποσοστά 2,8%, 6,2% και 10,94% αντίστοιχα και τα έτη 1988-91,-92 έχουμε μείωση με ποσοστά -10,2%, -27,63% και -23,63% αντίστοιχα αν και για το 1992 έχουμε στοιχεία μόνο μέχρι τις 31/7 οπότε το αποτέλεσμα δεν είναι ακόμα οριστικό.

Η εξέλιξη των πωλήσεων φαίνεται από τα διαγράμματα 2α και 2β του παραρτήματος.

1.4. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ-ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΜΑΣΤΙΧΑΣ (ΣΕ ΤΟΝ.)

ΕΤΟΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ
1985-86	180	144
1986-87	208	147
1987-88	103	129
1988-89	156	137
1989-90	128	152
1990-91	75	110
1991-92 (έως 31/7)	67	84

(Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ε.Μ.Χ.)

Διαπιστώνουμε ότι η παραγωγή ακολουθεί ένα μέσο όρο 131 τόννους ανά έτος και οι πωλήσεις 129 τόννους ανά έτος. Βλέπουμε δηλαδή μια πτώση των πωλήσεων σε σχέση με την παραγωγή.

Μπορούμε να δούμε καλύτερα την σύγκριση στα διαγράμματα 3α και 3β. Η σχέση που φαίνεται από τον πίνακα παραγωγή-πωλήσεις των ετών 1985-1992 παρουσιάζει και το πρόβλημα της απορρόφησης των παραγωμένων ποσοτήτων μαστίχας στην αγορά όπως και των τρόπων αυτής της απορρόφησης.

Είναι φανερό ότι και η μαστίχα της οποίας η παραγωγή εξαρτάται από τις καιρικές συνθήκες αλλά και τη γενικότερη αγροτική πολιτική, ακολουθεί το νόμο της παραγωγής αγροτικών προϊόντων, με αποτέλεσμα να μη γίνεται δυνατή η ακριβής πρόβλεψη τόσο της παραγωγής όσο και των πωλήσεων.

1.5 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΚΑΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΖΩΝΗ (ΤΟΝ)

	ΑΘΗΝΑ	ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗ	ΧΙΟΣ
1985	10.095	5.097	4.100
1986	5.12	6.60	2.77
1987	5.87	6.02	4.60
1988	8.1	6.3	4.6
1989	10.10	6.40	4.37
1990	10.80	6.48	5.03
1991	9.097	6.70	5.1
1992	9.1	6.71	5.60

(Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ε.Μ.Χ.)

Βλέπουμε ότι οι πωλήσεις γίνονται κυρίως στη Χίο όπου είναι η παραγωγός περιοχή.

Στην περιοχή της Αθήνας παρατηρούμε αυξομείωση μέχρι το 1989 που φθάνει στα ίδια επίπεδα με το 1985 ενώ το 1991 και '92 παρατηρείται μείωση. (Διαγράμματα 4α και 4β του παραρτήματος).

Στη Θεσσαλονίκη παρατηρούμε μια σταθερή αυξητική τάση.

Με δεδομένα ότι :

α) Οι πωλήσεις μέσω Αθήνας διοχετεύονται στις περιοχές:

- Λοιπή Στερεά
- Πελοπόννησο
- Ιόνια Νησιά και
- Κρήτη

β) Οι πωλήσεις μέσω Θεσσαλονίκης διοχετεύονται στις περιοχές :

- Ήπειρο
- Θεσσαλία
- Μακεδονία
- Θράκη

γ) Οι πωλήσεις από τη Χίο διοχετεύονται στην περιοχή του Αιγαίου και σύμφωνα με τα παραπάνω διαμορφώνεται ο πίνακας που αφορά την κατά κεφαλή «κατανάλωση» φυσικής μαστίχας.

1.6 ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ «ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ» ΦΥΣΙΚΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ

ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗ (Kgr)

	ΑΘΗΝΑ	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	ΧΙΟΣ
1985	5,0	-	11,5
1986	1,7	1,5	9,7
1987	0,9	1,9	5,3
1988	1,0	1,7	7,1
1989	1,4	1,8	10,8
1990	1,7	1,8	10,2
1991	1,3	1,9	10,5
1992	1,7	2,0	9,8

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε. (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος)

Αναλύοντας την χωρική κατανομή των πωλήσεων φυσικής μαστίχας και συγκεκριμένα στον παραπάνω πίνακα όπου παρουσιάζεται διαχρονικά η κατά κεφαλή κατανάλωση φυσικής μαστίχας στις προαναφερόμενες περιοχές, παρατηρούμε τα εξής :

- Η κατά κεφαλή κατανάλωση φυσικής μαστίχας στις περιοχές που καλύπτει το δίκτυο των Αθηνών είναι η μικρότερη από τις άλλες δύο περιοχές των υπάρχοντων δικτύων. Και αυτό παρά του ότι υπάρχει μεγάλη συγκέντρωση βιομηχανίας, Ζαχαροπλαστείων και Αρτοποιίας οι οποίοι είναι ή μπορούν να είναι από τους κύριους καταναλωτές φυσικής μαστίχας.

- Η κατά κεφαλή κατανάλωση μαστίχας όσον αφορά τη Θεσ/νίκη είναι η μεγαλύτερη από της Αθήνας γιατί :

- I. Μπορεί να υπάρχει καλύτερη οργάνωση δικτύου.

- II. Μπορεί ο πληθυσμός να καταναλώνει περισσότερη μαστίχα.

- Όσον αφορά τη Χίο έρχεται πρώτη , όπως είναι φυσικό , σε σχέση με τις άλλες περιοχές (Διαγράμματα 5α και 5β παραρτήματος, σελ.124).

Αυτό συμβαίνει γιατί :

- I. Υπάρχει μεγάλη κατανάλωση της μαστίχας λόγω παράδοσης.

- II. Υπάρχει ο πιο σημαντικός καταναλωτής φυσικής μαστίχας, η υπάρχουσα τοπική βιομηχανία παραδοσιακών γλυκισμάτων.
- III. Υπάρχει κατανάλωση από τους επισκέπτες του νησιού.
- IV. Υπάρχει πιθανότητα λαθραίας εξαγωγής μαστίχας ιδιαίτερα προς την Τουρκία όπου είναι σχετικά εύκολη η πρόσβαση από τη Χίο.

1.7 ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΕ ΑΞΙΑ

Όσον αφορά την έρευνα αγοράς της μαστίχας θα πρέπει να εξετάσουμε τις πωλήσεις σε αξία στην εσωτερική και εξωτερική αγορά.

ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΕ ΑΞΙΑ (εκατ.δρχ.) ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ						
ΕΤΟΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ		ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ		ΣΥΝΟΛΟ	
	ΑΞΙΑ	%	ΑΞΙΑ	%	ΑΞΙΑ	%
1985	61.280	15,12	344.037	84,88	405.317	100
1986	65.170	14,96	370.639	85,04	435.809	100
1987	75.722	14,48	447.281	85,52	523.003	100
1988	70.430	19,64	288.160	80,36	358.590	100
1989	82.125	13,36	532.422	86,64	614.547	100
1990	82.545	16,81	408.515	83,19	491.060	100
1991	87.920	12,38	621.910	87,62	709.830	100
1992	80.670	13,20	530.100	86,80	610.770	100

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε.

Παρατηρούμε ότι οι πωλήσεις της μαστίχας είναι ασταθείς στην εσωτερική και εξωτερική αγορά. (Διάγραμμα 6α και 6β του παραρτήματος, σελ.125).

Ο κατά μέσο όρο τζίρος της εσωτερικής αγοράς είναι 75.733 εκατ. δρχ. ενώ στην εξωτερική αγορά είναι 442.883 εκατ. δρχ. δηλ. 367.150 εκατ. δρχ. πάνω από τον τζίρο της εσωτερικής αγοράς.

Από τον παραπάνω πίνακα επίσης φαίνεται ότι η εσωτερική αγορά συμμετέχει στην απορρόφηση της μαστίχας με ποσοστό 14,99% , ποσοστό πολύ χαμηλότερο από εκείνο της εξωτερικής αγοράς 85,01%.

Σημαντικό ρόλο στον τζίρο της εσωτερικής αγοράς παίζει η τιμολογιακή πολιτική γιατί η μαστίχα σαν προϊόν είναι αρκετά ακριβή δυσκολεύοντας έτσι τους πελάτες του εσωτερικού να την αγοράσουν. Ο τζίρος της εσωτερικής αγοράς εξαρτάται και από παράγοντες που αφορούν τη διάρθρωση των

δικτύων πωλήσεων , τα καταναλωτικά πρότυπα, την ποιότητα και την συσκευασία του προϊόντος , τη διαφήμιση και την προβολή του προϊόντος.

Η εσωτερική αγορά επηρεάζεται από τους παραπάνω παράγοντες και κατά συνέπεια επηρεάζεται και η αύξηση του τζίρου της, γιατί το δίκτυο των εσωτερικών πωλήσεων είναι λιγότερο οργανωμένο από αυτό των εξωτερικών και οι πελάτες του εσωτερικού δεν καταναλώνουν τη φυσική μαστίχα γιατί η διαφήμιση και η προβολή του προϊόντος είναι ανύπαρκτη, με αποτέλεσμα το προϊόν να παραμένει άγνωστο.

1.8 ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ

ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	«ΨΙΛΗ»		«ΧΟΝΔΡΗ»		ΣΥΝΟΛΟ	
	ΤΟΝΝΟΙ	%	ΤΟΝΝΟΙ	%	ΤΟΝΝΟΙ	%
ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	632,2	100,0	520,5	100,0	1.156,7	100,0
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	547,6	86,1	89,1	17,1	636,7	55,1
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ	14,9	2,3	133,7	25,7	148,6	12,8
ΤΣΙΧΛΑ	-	-	189,9	36,5	189,9	16,4
ΜΑΣΤΙΧΕΛΑΙΟ	-	-	49,8	9,6	49,8	4,3
ΜΟΣΧΟΛΙΒΑΝΟ	-	-	4,9	0,9	4,9	0,4
ΣΥΝΟΛΟ	562,5	88,4	467,4	89,8	1.029,9	89,0
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	73,7	11,6	53,1	10,2	126,8	11,0

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνουμε τα εξής :

α.Οι μέσες ετήσιες συνολικά πωλούμενες ποσότητες μαστίχας φθάνουν τους 147 τόννους.

β.Όταν η μέση ετήσια παραγώμενη ποσότητα φυσικής μαστίχας είναι 165 τόννοι δημιουργούνται αποθέματα 18 τόννων το χρόνο (μέση ετήσια ποσότητα).

γ.Η «χονδρή» μαστίχα αντιπροσωπεύει το 45,4% των συνολικών πωλήσεων/αναλισκόμενων ποσοτήτων είτε σαν συνολικό προϊόν είτε σαν πρώτη ύλη στην κάθε είδους βιομηχανική χρήση από την Ε.Μ.Χ. Το υπόλοιπο 54,6% είναι «ψιλή» μαστίχα η οποία πωλείται από την Ε.Μ.Χ. στην φυσική της μορφή.

δ.Τα αδιάθετα αποθέματα μαστίχας αφορούν και στις δύο ποσότητες «ψιλή» και «χονδρή» με μεγαλύτερο ποσοστό (11,6%) και στην «ψιλή» μαστίχα, έναντι 10,2% στην «χονδρή».

ε.Τα ποσοστά αναλισκόμενης μαστίχας κατά ποιότητα («χονδρή» και «ψιλή») παρουσιάζουν την ίδια ακριβώς αντιστοιχία με τα ποσοστά παραγόμενης μαστίχας κατά ποιότητα.

Σημείωση :

Σύμφωνα με την Ε.Μ.Χ. έχει διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχουν αποθέματα «ψιλής» μαστίχας και όλα τα υπάρχοντα αποθέματα αποτελούνται από «χονδρή» μαστίχα.

Αυτό σημαίνει ότι :

α)Είτε τα ποσοστά παραγομένων ποιοτήτων φυσικής μαστίχας δεν είναι 45% «χονδρή» και 55% «ψιλή» (μέσος ετήσιος όρος).

β)Είτε η αναλογίες πωλουμένων ποσοτήτων στο εσωτερικό δεν είναι 90% «χονδρή» και 10% «ψιλή» και στο εξωτερικό 14% «χονδρή» και 86% «ψιλή».

Παρατήρηση :

Η συγκεκριμενοποίηση των πωλουμένων ποσοτήτων φυσικής μαστίχας κατά ποιότητα στο εσωτερικό και εξωτερικό είναι σημαντικός παράγοντας για την χάραξη πολιτικής marketing προκειμένου να απορροφηθούν τα αποθέματα «χονδρής» μαστίχας ή / και να μην δημιουργηθούν στο μέλλον τέτοια αποθέματα.

1.9 ΤΑΞΕΙΣ ΑΓΟΡΑΣ

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤ.-ΕΞ.ΑΓΟΡΑ ΚΙΛΑ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤ.ΑΓΟΡΑ	
		ΚΙΛΑ	%
1985	95.290	19.290	20,25
1986	95.490	14.490	15,17
1987	140.420	16.420	11,70
1988	81.000	19.000	23,46
1989	122.870	20.870	16,99
1990	107.310	22.310	20,79
1991	122.798	20.879	17,01
1992	47.275	21.410	45,28
ΣΥΝΟΛΟ	812.453	154.687	19,52

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ε.Μ.Χ.

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤ.-ΕΞ.ΑΓΟΡΑ ΚΙΛΑ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΞ.ΑΓΟΡΑ	
		ΚΙΛΑ	%
1985	95.290	76.000	79,75
1986	95.490	81.000	84,83
1987	140.420	124.000	88,30
1988	81.000	62.000	76,54
1989	122.870	102.000	83,01
1990	107.310	85.000	79,21
1991	122.798	101.901	82,99
1992	47.275	25.865	54,72
ΣΥΝΟΛΟ	812.453	657.766	80,96

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ε.Μ.Χ.

Σύμφωνα με τους παραπάνω πίνακες , παρατηρούμε ότι σε σχέση με τις συνολικές ποσότητες φαίνεται ότι η αγορά Δε μεγαλώνει σημαντικά σ' ότι αφορά τη μαστίχα, αντίθετα ορισμένα έτη μειώνεται με αποτέλεσμα να μην απορροφάται η παραγωγή.

Φαίνεται ακόμη ότι η εξωτερική αγορά είναι πιο σημαντική (βλέπε διαγράμματα 7α και 7β του παραρτήματος) γιατί οι εξαγωγές της φυσικής μαστίχας κατέχουν ένα σημαντικό ποσοστό (80,96%) σε σχέση με τις συνολικές πωλήσεις, εκτός από τις περιόδους 1985, 1988 , 1990 και 1992 που έχουμε δραματική πτώση των εξαγωγών. Οι πωλήσεις στην εσωτερική αγορά της φυσικής μαστίχας κατέχουν μόλις το 19,52 % σε σχέση με τις συνολικές πωλήσεις και παρατηρείται πτώση των πωλήσεων το 1987, 1989 και 1991.

1.10 ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1985-1992

Συνολικά 31 χώρες ήταν αυτές που απορρόφησαν την φυσική μαστίχα κατά την περίοδο 1985-1992 (Γαλλία, Ομοσπ.Δημ.Γερμανίας, Βουλγαρία, Κανάριοι Νήσοι, Μαρόκο, Αίγυπτος, ΗΠΑ, Κύπρος, Ισραήλ, Σαουδική Αραβία, Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Τουρκία, Σοβιετική Ένωση, Μαυριτανία, Καναδάς, Λίβανος, Ιορδανία, Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα, Πακιστάν, Ινδία, Σιγκαπούρη, Αυστραλία, Γιουγκοσλαβία, Ιράν, Κουβέιτ, Τυνησία, Λιβύη, Σουδάν, Ελβετία, Αλγερία).

Οι παρατηρήσεις που προκύπτουν από την εξέλιξή τους, σύμφωνα με τους πίνακες 4-34 του παραρτήματος, είναι οι εξής:

-Οι πρώτες δέκα χώρες διαμορφώνουν το 80,13% των εξαγωγών τα ποσοστά των οποίων είναι: Γαλλία 19,17%, Ομοσπ.Δημ.Γερμανίας 3,36%, Βουλγαρία 3,80%, Κανάριοι Νήσοι 3,01%, Μαρόκο 2,59%, Αίγυπτος 4,25%, ΗΠΑ 3,23%, Κύπρος 2,59%, Ισραήλ 2,34%, Σαουδική Αραβία 35,79%. Τέλος 21, χώρες συμμετέχουν με ποσοστό 19,69%, τα ποσοστά των οποίων είναι: Ιταλία 0,78%, Ηνωμένο Βασίλειο 0,83%, Τουρκία 1,52%, Σοβιετική Ένωση 0,63%, Μαυριτανία 0,45%, Λίβανος 1,16%, Ιορδανία 0,74%, Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα 2,69%, Πακιστάν 1,46%, Ινδία 0,69%, Σιγκαπούρη 2,99%, Αυστραλία -, Γιουγκοσλαβία 0,15%, Ιράκ -, Καναδάς -, Κουβέιτ 1,50%, Τυνησία 1,52%, Λιβύη 2,20%, Σουδάν -, Ελβετία 0,12% και Αλγερία 0,26%.

-Δύο χώρες η Σαουδική Αραβία και η Γαλλία, απορρόφησαν την περίοδο αυτή το 54,96% του συνολικού όγκου των εξαγωγών. Το ποσοστό κάθε χώρας είναι αντίστοιχα 35,79% και 19,17%.

-Με εξαίρεση τη Σαουδική Αραβία και τη Γαλλία καμιά άλλη χώρα δεν έχει ποσοστό στο συνολικό όγκο των εξαγωγών ανώτερο από 4,25% (Αίγυπτος).

-Η κατάταξη των χωρών σύμφωνα με τη συμμετοχή τους στον όγκο είναι:

1. Η Σαουδική Αραβία και η Γαλλία βρίσκονται στο επίπεδο του 4,25%

2. Η Αίγυπτος βρίσκεται στο επίπεδο του 4,25%

3. Δέκα χώρες (Μαρόκο, Κύπρος, Ισραήλ, Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα, Σιγκαπούρη, Λιβύη, Ομοσπ.Δημ.Γερμανίας, Βουλγαρία, Κανάριοι Νήσοι, ΗΠΑ) από 2% έως 3%.

4. Η Τουρκία, ο Λίβανος, το Πακιστάν, το Κουβέιτ και η Τυνησία βρίσκονται στο επίπεδο του 1%.

5. Τέλος δεκατρείς χώρες (Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Σοβιετική Ένωση, Μαυριτανία, Καναδάς, Ιορδανία, Ινδία, Αυστραλία, Γιουγκοσλαβία, Ιράκ, Σουδάν, Ελβετία, Αλγερία) βρίσκονται κάτω του 1%.

Στις περισσότερες από τις τελευταίες χώρες, που διαμορφώνουν την πολυπληθέστερη κατηγορία, οι εξαγωγές μαστίχας σύμφωνα με τα στοιχεία των πινάκων 1-31 του παραρτήματος είναι αποσπασματικές και τυχαίες.

Σε όλη την πορεία των εξαγωγών της μαστίχας έχουν σημειωθεί ορισμένα γεγονότα, που έχουν επηρεάσει την όλη εξαγωγική διαδικασία, μερικά απ' αυτά είναι :

-Τρεις χώρες σταμάτησαν τις εισαγωγές φυσικής μαστίχας στη διάρκεια των οκτώ χρόνων που εξετάζουμε. Οι χώρες αυτές είναι :

α) Η Σοβιετική Ένωση το 1986.

β) Η Γιουγκοσλαβία το 1986.

γ) Η Ινδία το 1990.

Το γεγονός αυτό συντέμνει να δημιουργηθούν κάποιες μικρές απώλειες απ' αυτές τις αγορές οι οποίες δεν εξηγούνται, με εξαίρεση βέβαια τη Σοβιετική Ένωση, που τη σημάδεψαν σημαντικές αλλαγές όσον αφορά την οικονομική, κοινωνική και πολιτική δομή της, όπως επίσης και την Γιουγκοσλαβία των τελευταίων χρόνων λόγω του πολέμου.

-Σε τέσσερις χώρες έγιναν εξαγωγές μόνο τα έτη που αναφέρονται. Οι χώρες αυτές είναι :

α) Τυνησία 1987, 1988, 1989, 1990.

β) Ελβετία 1989.

γ) Λιβύη 1992.

δ) Αλγερία 1989, 1990.

Όσον αφορά τώρα την αύξηση του όγκου των εξαγωγών για την περίοδο 1985-1992, την οποία μπορούμε να παρατηρήσουμε στις αντίστοιχες στήλες των πινάκων 4-34 του παραρτήματος, βλέπουμε ότι σημειώνεται αύξηση στις περισσότερες χώρες, οι οποίες είναι : Γαλλία +116,87%, Ομοσπ.Δημ. Γερμανίας +5%, ΗΠΑ +191,67%, Κύπρος +400%, Ισραήλ +225%, Σαουδική Αραβία +100,03%, Τουρκία +320%, Λίβανος +100%, Ενωμ.Αραβικά Εμιράτα +200%, Σιγκαπούρη +567,67%, Τυνησία +420%, Κουβέιτ +166,66%.

Μείωση σημειώνεται σε 2 χώρες, το Ηνωμένο Βασίλειο -50% και την Ινδία -50%, ενώ σε άλλες 2 χώρες την Ιταλία και το Πακιστάν υπάρχει μια ισοσκέλιση και τέλος σε υποδιέστειρη θέση βρίσκονται η Σοβιετική Ένωση, Αίγυπτος, Μαυριτανία, Καναδάς, Ιορδανία, Αυστραλία, Γιουγκοσλαβία, Ιράκ, Λιβύη, Σουδάν, Ελβετία, Αλγερία, χώρες προς τις οποίες δεν πραγματοποιήθηκαν ποτέ αξιόλογες εξαγωγές μαστίχας.

-Ως προς το σύνολο των εξαγωγών επίσης παρατηρούμε ότι την περίοδο 1985-1992 η αξία των εξαγωγών έχει ως εξής : Σαουδική Αραβία 36,27%, Γαλλία 19,77%, Βουλγαρία 3,99%, Αίγυπτος 3,23%, ΗΠΑ 3,60%, Ενωμ. Αραβικά Εμιράτα 3,24%, Ομοσπ.Δημ.Γερμανίας 3,23%, Σιγκαπούρη 3,11%, Κανάριοι Νήσοι 2,94%, Κουβέιτ 1,81%, Μαρόκο 2,81%, Ισραήλ 2,71%, Κύπρος 1,92%, Τυνησία 1,53%, Πακιστάν 1,48%, Τουρκία 1,27%, Λίβανος 1,27%, Ηνωμένο Βασίλειο 0,87%, Ιταλία 0,85%, Σοβιετική Ένωση 0,83%, Ιορδανία 0,79%, Ινδία 0,58%, Λιβύη 0,54%, Μαυριτανία 0,44%, Αυστραλία 0,35%, Αλγερία 0,23%, Ελβετία 0,12%, Γιουγκοσλαβία 0,1%, Καναδάς 0,11%, Ιράκ 0,05% και Σουδάν 0,02%.

Παρατηρούμε κι εδώ ότι καμμία χώρα πλην της Σαουδικής Αραβίας και της Γαλλίας δεν έχει ποσοστό στη συνολική αξία των εξαγωγών μεγαλύτερο από 3,99% (Βουλγαρία).

-Η παρατήρηση της εξέλιξης της αξίας των εξαγωγών που καταγράφεται στον πίνακα 39 του παραρτήματος παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Η σύγκριση των δύο περιόδων 1985-1988 και 1989-1992 αναδεικνύει τις διαφοροποιήσεις στις αξίες των εξαεταζόμενων χωρών κατά τη διάρκεια της οκταετίας 1985-1992.

-Ως προς το σύνολο των εξαγωγών κατ' αρχήν παρατηρούμε ότι την περίοδο 1989-1992 οι αξίες αυξήθηκαν σε δεκαεπτά χώρες σε σχέση με την περίοδο 1985-1992, ενώ σημειώθηκε μείωση σε δέκα χώρες.

Διαμορφώνονται με τον τρόπο αυτό τέσσερις μεγάλες κατηγορίες :

α) Η πρώτη κατηγορία παρουσιάζει ένα δυναμισμό και περιλαμβάνει τις χώρες εκείνες που αγοράζουν σημαντικές ποσότητες μαστίχας καθ' όλη τη διάρκεια των εξεταζόμενων περιόδων, όπως κυρίως η Σαουδική Αραβία και η Γαλλία και δευτερεύον οι ΗΠΑ και τα Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα. Μεταξύ των χωρών αυτών ιδιαίτερη είναι η θέση της Σαουδικής Αραβίας στην οποία σημειώθηκε αύξηση στις μέσες ετήσιες πωλήσεις μαστίχας την περίοδο 1989-92 κατά 2,48% σε σχέση με την περίοδο 1985-1992.

β) Στη δεύτερη ομάδα περιλαμβάνονται τέσσερις χώρες, δύο της Ευρωπαϊκής ζώνης Ιταλία και Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς επίσης η Μαυριτανία και η Αυστραλία των οποίων η αύξηση της αξίας παρουσιάζει πολύ μικρή άνοδο.

γ) Στην τρίτη ομάδα συγκαταλέγονται χώρες όπως το Μαρόκο, η Κύπρος, το Ισραήλ, ο Καναδάς, ο Λίβανος, η Σιγκαπούρη και η Λιβύη, οι πωλήσεις των οποίων παρουσιάζουν μία άνοδο στην περίοδο 1989-1992.

δ) Η τέταρτη κατηγορία περιλαμβάνει δεκατέσσερις χώρες και χαρακτηρίζεται από την μείωση της αξίας των εξαγωγών. Την περίοδο 1989-1992 παρατηρείται στις χώρες αυτές φθίνουσα πορεία των μέσων ετήσιων πωλήσεων. Στην κατηγορία αυτή κατατάσσονται αγορές, που είτε απωλέσθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου 1989-1992 (Σοβιετική Ένωση, Γιουγκοσλαβία, Ιράκ) είτε μείωσαν σημαντικά τις εισαγωγές τους (Ομοσπ. Δημ. Γερμανίας, Βουλγαρία, Κανάριοι Νήσοι, Τουρκία, Ιορδανία, Κουβέιτ και Τυνησία).

Μεγάλη πτώση παρουσιάζει η αγορά της Βουλγαρίας. Από το 6,17% την περίοδο 1985-1992 οι μέσες ετήσιες πωλήσεις κατέρχονται σε 1,81% την περίοδο 1989-1992.

1.11 ΝΕΟΤΕΡΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ (1992-1995)

Από μελέτες της Ε.Μ.Χ. παρατηρείται ότι η εξέλιξη των εξαγωγών της φυσικής μαστίχας, κατά τη χρονική περίοδο 1992-95, είναι αυτή που παρουσιάζεται στους πίνακες (35-38) του παραρτήματος, σελ 115-118.

Αξιοσημείωτο γεγονός είναι, ότι πάλι σ' αυτή της περιόδου, η Σ.Αραβία και η Γαλλία συνεχίζουν να κατέχουν το μεγαλύτερο ποσοστό εισαγωγής της φυσικής μαστίχας (ιδίως η πρώτη). Βέβαια το ποσοστό αυτό δεν είναι σταθερό, αλλά χαρακτηρίζεται από αρκετές αυξομειώσεις, δηλαδή η Γαλλία το 1992 εισήγαγε 12.800.000 κιλά, το 1993 αυξήθηκαν στα 14.300.000, το 1994 στα 15.900.000, ενώ το 1995 μειώθηκαν κατά 3.500.000 κιλά. Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με τη Σ.Αραβία μόνο που οι εισαγωγές αυτής, από το 1992 έως το 1995, όλο και μειώνονται (από 27.500.000 κιλά το 1992 σε 20.000.000 κιλά το 1995).

Η Αίγυπτος είναι η χώρα που ακολουθεί έπειτα από τη Γαλλία. Η πορεία της μέχρι το 1994 είναι αξιόλογα ανοδική, μόνο μία απότομη πτώση το 1995 την επαναφέρει στα αρχικά επίπεδα του 1992 δηλαδή στα 5.000.000 κιλά μαζί με την Κύπρο. Έτσι την Τρίτη θέση στην κατάταξη παίρνουν η Συρία με 7.328.000 κιλά, ακολουθούν τα Ην.Αρ.Εμιράτα με 6.260.000 κιλά από 3.340.000 που είχαν το 1992, οι Η.Π.Α. με 3.975.920 έπειτα από συνεχείς πτώσεις των προηγούμενων ετών, ο Λίβανος με 3.253.000 και ακολουθούν οι υπόλοιπες χώρες.

Άσχετα από τις μεμονωμένες πτώσεις ορισμένων χωρών, το γενικό σύνολο των εξαγωγών την περίοδο αυτή είναι αρκετά ενθαρρυντικό, εφόσον σταδιακά αυξάνεται από 66.722.130 κιλά το 1992 σε 73.866.300 το 1995.

-Η εξέλιξη της αξίας των εξαγωγών κατά χώρα εκφρασμένη σε ποσοστά δίνεται από τους πίνακες 4-34 του παραρτήματος για τα έτη 1985-1992. Παρατηρούμε ότι το 1/3 (36,27%) της συνολικής αξίας των εισαγωγών της περιόδου 1985-1992 πραγματοποιείται από τη Σαουδική Αραβία, το 19,77% από τη Γαλλία, 30% περίπου από 10 χώρες (Ομοσπ.Δημ.Γερμανίας, Τουρκία, Βουλγαρία, Κανάριοι Νήσοι, Μαρόκο, Αίγυπτος, ΗΠΑ, Ισραήλ, Ενωμ.Αραβικά Εμιράτα, Σιγκαπούρη), ενώ δεκαενέα χώρες (Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Σοβιετική Ένωση, Μαυριτανία, Καναδάς, Κύπρος, Λίβανος, Ιορδανία, Πακιστάν, Ινδία, Αυστραλία, Γιουγκοσλαβία, Ιράκ, Κουβέιτ, Τυνησία, Λιβύη, Σουδάν, Ελβετία, Αλγερία) συμμετέχουν μόνο με 13% περίπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2.0 ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΣΙΧΛΑΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Βασικός προορισμός της φυσικής μαστίχας Χίου είναι η παραγωγή, από το μεγαλύτερο μέρος αυτής, της ομώνυμης τσίχλας.

Σημασία λοιπόν έχει να εξετάσουμε τη θέση της τσίχλας ΕΛΜΑ στην αγορά.

2.1 ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΕ ΟΓΚΟ

ΕΤΟΣ	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992 (4 μήνες)
ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΤΣΙΧΛΑΣ ΟΓΚΟΣ	5.907	6.072	6.247	6.142	6.027	6.225	6.387	2.071
ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	-	+2,8	+2,9	-1,7	-1,9	+3,3	+2,6	-

Ο υπολογισμός γίνεται ανά 1.000 πακέτα 200 τεμαχίων

Επεξεργασία με βάση τα στοιχεία της Ε.Μ.Χ.

Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι η αγορά της τσίχλας δεν παρουσιάζει ιδιαίτερες μεταβολές τα τελευταία χρόνια. Η μεγαλύτερη μεταβολή που εμφανίζεται είναι το 1990 με ποσοστό μεταβολής +3,3% ενώ το 1989 παρατηρείται η μεγαλύτερη αρνητική μεταβολή -1,9%.

2.2 ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΕ ΑΞΙΑ (πωλήσεις αξίας σε εκατ.δρχ.)

ΕΤΟΣ	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992 (4 μήνες)
ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΤΣΙΧΛΑΣ ΑΞΙΑ	1.547	2.038	2.815	3.460	3.548	3.745	3.832	1.349
ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	-	+31,8	+38,1	+23,0	+2,5	+5,6	+2,4	-

Επεξεργασία με βάση τα στοιχεία της Ε.Μ.Χ.

Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται η αυξητική πορεία των πωλήσεων της τσίχλας σε αξία από το 1985 έως και το πρώτο τετράμηνο του 1992.

Τα ποσοστά μεταβολής το 1985 έως και το 1988 κυμαίνονται σε αρκετά υψηλά επίπεδα (31,8%, 38,1% και 23,0%), τα επόμενα όμως έτη τα ποσοστά μεταβολής μειώνονται σημαντικά σε +2,5% για το 1989, +5,6% για το 1990 και +2,4% για το 1991.

2.3 ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΓΟΡΑΣ

Η αγορά της τσίχλας χωρίζεται στις εξής υποκατηγορίες :

- α. Τσιχλόφουσκα
- β. Τσίχλα φυλλαράκι με ζάχαρη
- γ. Τσίχλα κουφετάκι
- δ. Τσίχλα χωρίς ζάχαρη

Μέσα στα παραπάνω δεδομένα θα πρέπει να εξετάσουμε τη θέση της τσίχλας ΕΛΜΑ και την μελλοντική της πορεία.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΤΣΙΧΛΑΣ

	ΚΑΤ/ΣΗ ΤΣΙΧΛΑΣ ΣΕ 1000 ΠΑΚΕΤΑ 200 ΤΕΜΑΧΙΩΝ	ΤΣΙΧΛΟ- ΦΟΥΣΚΕΣ	ΤΣΙΧΛΕΣ ΧΩΡΙΣ ΖΑΧΑΡΗ	ΦΥΛΛΑ- ΡΑΚΙ ΜΕ ΖΑΧΑΡΗ	ΚΟΥΦΕΤΑ
1985	5.907	1.538	1.130	1.983	1.256
	%	26,0	19,1	33,6	21,3
1986	6.072	1.562	1.298	2.002	1.210
	%	25,7	21,4	33,0	19,9
1987	6.247	1.597	1.586	1.859	1.225
	%	25,5	25,0	29,8	19,7
1988	6.247	1.541	1.592	1.768	1.241
	%	25,1	25,9	28,8	20,2
1989	6.027	1.540	1.598	1.641	1.248
	%	25,6	26,5	27,2	20,7
1990	6.225	1.562	1.743	1.624	1.293
	%	25,1	28,0	26,1	20,8
1991	6.387	1.546	1.944	1.537	1.360
	%	24,3	30,3	24,1	21,3
1992	-	-	-	-	-
	%	-	-	-	-

Πηγή Ε.Μ.Χ.

Από τους παραπάνω πίνακες αξιολογώντας τα στοιχεία των διαφορών κατηγοριών της τσίχλας καταλήγουμε στα συμπεράσματα ότι η τσίχλα χωρίς ζάχαρη παρουσιάζει συνεχή αύξηση, οι τσιχλόφουσκες είναι στα ίδια επίπεδα, το φυλλαράκι με ζάχαρη παρουσιάζει συνεχή μείωση και η τσίχλα σε κουφέτα παρουσιάζει μικρή αύξηση.

2.4 ΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΣΙΧΛΑΣ ΕΛΜΑ

Από διάφορες έρευνες τα στοιχεία δείχνουν ότι, η τάση της αγοράς είναι η τσίχλα χωρίς ζάχαρη. Αυτό οφείλεται στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου που επιτρέπει στους καταναλωτές να φροντίζουν περισσότερο την υγεία, την εμφάνιση και την κοινωνική τους εικόνα. Οι τελευταίες κοινωνικές απαιτήσεις για την ποιότητα ζωής βοηθά τις πωλήσεις τσίχλας χωρίς ζάχαρη.

Τα χαρακτηριστικά της τσίχλας ΕΛΜΑ διακρίνονται σε θετικά και αρνητικά. Καταρχήν βασικό πλεονέκτημά της είναι ότι θεωρείται αγνό φυσικό προϊόν και επωφελές για την υγεία, απ' την άλλη όμως έχει αρκετά μειονεκτήματα όπως :

1. είναι σκληρή
2. δεν διαρκεί το άρωμά της
3. δεν βρίσκεται εύκολα
4. έχει ξεπερασμένη συσκευασία

Το συμπέρασμα λοιπόν που προκύπτει είναι ότι :

-Η τσίχλα ΕΛΜΑ πρέπει να γίνει πιο μαλακή, άρα απαιτείται έρευνα σε σχέση μ' αυτό το πρόβλημα.

-Θα πρέπει να οργανωθεί δίκτυο πωλήσεων ώστε να πωλείται σε περισσότερα πόστα και να μπορέσουν να αυξηθούν οι πωλήσεις.

-Θα πρέπει να υπάρξει άλλη συσκευασία ώστε να γίνει ανταγωνιστική σε σχέση με τις άλλες τσίχλες.

2.5 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΓΟΡΑΣ-ΣΤΟΧΟΥ

ΤΜΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

ΑΘΗΝΑ

<u>ΗΛΙΚΙΕΣ</u>	<u>ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ</u>	<u>ΥΨΗΛΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ</u>
15-19	64,0	23,5
20-24	32,0	25,1
25-35	42,0	33,2
35-45	23,0	27,5
45+	34,4	22,2

Πηγή Ε.Μ.Χ.

Από τον παραπάνω πίνακα που δείχνει τις πωλήσεις τσίχλας στην περιοχή της Αθήνας διαπιστώνεται ότι :

-Οι συνήθειες καταναλωτές τσίχλας σε μεγαλύτερο ποσοστό είναι οι ηλικίες 15-19 ετών και μετά από 25-35.

-Στους υψηλότερους καταναλωτές τις μεγαλύτερες τάσεις για κατανάλωση έχουν όσοι είναι ηλικίας 25-35.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

<u>ΗΛΙΚΙΕΣ</u>	<u>ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ</u>	<u>ΥΨΗΛΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ</u>
15-19	51,8	22,9
20-24	24,9	25,8
25-35	37,8	34,5
35-45	19,6	28,7
45+	37,091	21,3

Πηγή Ε.Μ.Χ.

Σ' ότι αφορά την περιοχή Θεσσαλονίκης οι ηλικίες 15-19 ετών είναι οι συνήθειες καταναλωτές της τσίχλας και σε δεύτερη θέση έρχονται οι ηλικίες 25-35. Ενώ υψηλή κατανάλωση κάνουν οι ηλικίες 25-35 ετών.

2.6 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΣΙΧΛΩΝ

ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΤΣΙΧΛΑΣ ΣΕ 1000 ΠΑΚΕΤΑ ΤΩΝ 200 ΤΕΜΑΧΙΩΝ	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
ΨΙΛΙΚΑ	25,2%	26,7%	27,2%	26,9%	28,3%	24,7%	25,9%
ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ	74,8%	73,2%	72,8%	72,3%	71,7%	75,3%	74,1%

Πηγή Ε.Μ.Χ.

Από τον προηγούμενο πίνακα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό τσίχλας διακινείται σε περίπτερα φθάνει στο 75,3% των πωλήσεων. Το υπόλοιπο τμήμα είναι σε καταστήματα ψιλικών και το υψηλότερο ποσοστό σ' αυτόν τον τομέα διακίνησης είναι το 28,3%.

2.7 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
ΑΤΤΙΚΗ	27,3%	23,9%	24,5%	26,2%	27,8%	24,4%	26,8%
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	12,8%	13,4%	10,5%	9,4%	11,2%	10,4%	12,6%
ΜΑΚ/ΘΡΑΚΗ	24,3%	26,1%	24,5%	24,6%	25,3%	24,7%	26,5%
ΚΕΝΤΡ.ΕΛΛΑΔΑ	20,6%	20,5%	22,0%	20,1%	17,5%	20,7%	15,2%
ΠΕΛ./ΚΡΗΤΗ	14,6%	16,1%	18,7%	19,7%	18,2%	19,8%	18,9%

Πηγή Ε.Μ.Χ.

Από τον πίνακα κατανομής των πωλήσεων φαίνεται ότι η Αττική, η Μακεδονία και η Θράκη έχουν τη μεγαλύτερη κατανάλωση τσίχλας, με κατά μέσο όρο ποσοστό κατανάλωσης αντίστοιχα 25,84% και 25,14% σε δεύτερη θέση έρχεται η Κεντρική Ελλάδα στο κατά μέσο όρο 19,51%.

Δεν θα πρέπει βέβαια να υποτιμώνται και οι υπόλοιπες περιοχές της χώρας.

2.8 ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ (%)

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
BIG BABOL	8%	7,1%	8,6%	9%	8,5%	8,2%	7,4%
DENTINE	13%	10%	9%	10%	11%	10%	12%
TRIDENT	17%	19%	20%	22%	27,5%	23,3%	24,8%
ION	6%	6%	7%	7,5%	7,8%	8,5%	7%
STIMOROL	6%	6%	7%	7,1%	7%	6,2%	6,8%
ELMA					3,9%	4%	4,3%

Πηγή Ε.Μ.Χ.

Από τα μερίδια της αγοράς φαίνεται ότι η ΕΛΜΑ σε σχέση με τις υπόλοιπες τσίχλες κατέχει μικρό τμήμα της αγοράς, από 3,9-4,3% τα ποσοστά όμως αυτά μπορούν να θεωρηθούν αξιόλογα αφού το τμήμα αυτό της αγοράς κατέχεται χωρίς καμμία διαφημιστική προσπάθεια.

2.9 ΤΖΙΡΟΣ ΑΝΑ ΚΑΝΑΛΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΝΑΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ			ΤΖΙΡΟΣ ΑΝΑ ΚΑΝΑΛΙ (ΣΕ ΕΚΑΤ.)	
ΚΑΝΑΛΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ	%	ΚΟΥΦΕΤΑΚΙ	ΦΥΛΛΑΡΑΚΙ
ΨΙΛΙΚΑ	5.540	51,5	53,5	70,04
ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ	4.140	41	42,6	55,76
SUPER MARKETS	790	7,5	7,9	10,2
ΣΥΝΟΛΟ	10.740	100	104	136

Πηγή Ε.Μ.Χ.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται ότι :

- Στα ψιλικά καταστήματα και στα περίπτερα σε σύνολο 10.740 σημείων διανομής (πωλήσεων) της τσίχλας διακινούνται διαφορετικές ποσότητες.
- Στα ψιλικά καταστήματα ο τζίρος σε κουφετάκι αλλά και σε φυλλαράκι είναι σαφώς μεγαλύτερες απ' ότι σε περίπτερα.
- Είναι φανερό όμως ότι στο σύνολο του τζιρού τα ψιλικά καταστήματα και τα περίπτερα έχουν την ίδια μερίδα.
- Θέλοντας να εξετάσουμε την απόδοση σε τζίρο κάθε σημείου πώλησης μπορούμε να πούμε ότι :
Τα ψιλικά καταστήματα : 9.660 δρχ. σε τζίρο στο κουφετάκι και 12.640 δρχ. στο φυλλαράκι, σε σχέση με τα περίπτερα που δίνουν : κουφετάκι 9.520 δρχ. ανά σημείο πώλησης και φυλλαράκι 12.500 δρχ. ανά σημείο πώλησης.

ΕΜΠΟΡΙΑ ΜΑΣΤΙΧΑΣ

ΜΕΡΟΣ Γ'

Ο ρόλος της Ε.Μ.Χ. στην εμπορία της Μαστίχας είναι πολύ σημαντικός εφόσον μετά την κατεργασία και ταξινόμηση του προϊόντος οι παραγωγοί είναι υποχρεωμένοι να παραδίδουν όλη τους την παραγωγή στην Ένωση. Έμποροι που αγοράζουν απ' ευθείας από τους παραγωγούς οποιαδήποτε ποσότητα μαστίχας ή και άλλοι που μεσολαβούν μεταξύ παραγωγών και τρίτων σε αγοραπωλησίες μαστίχας διώκονται με έγκλιση της Ένωσης και τιμωρούνται από το αρμόδιο Πλημμελειοδικείο (με φυλάκιση έως 6 μηνών και χρηματικής ποινής μέχρι του πενταπλάσιου της αξίας της αξίας της αγοραζόμενης μαστίχας). Επομένως αυτό αποδεικνύει ότι την εμπορική κατεργασία (διαχωρισμός της καθαρής Μαστίχας σε χονδρή, ψιλή, υποπροϊόντα και σκόνη) , τη συσκευασία (σε χαρτοκιβώτια των 5 ή 25 κιλών, σε ξυλοκιβώτια των 5 κιλών, σε κουτιά των 500 γραμμαρίων και σε φακελλάκια των 10 γραμ.) και τη διακίνηση της μαστίχας (σε εξωτερικό και εσωτερικό) την έχει αποκλειστικά και μόνο η Ένωση και κανένας άλλος φορέας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Για να γίνει πιο κατανοητή η λειτουργία και η οργάνωση της Ε.Μ.Χ. παραθέτουμε τα πιο σημαντικά στοιχεία του Καταστατικού, του Ισολογισμού και του Οργανογράμματός της.

1.1 ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ Ε.Μ.Χ.

Σύμφωνα με τα άρθρα 32,33, 34 του αναπροσαρμοσμένου καταστατικού¹ και με τις διατάξεις του Ν.1541/1985 («Αγροτικές Συν/κές Οργανώσεις»), οι λειτουργίες της Ε.Μ.Χ. είναι :

Το άρθρο 32 αφορά τις εργασίες της Ένωσης όπου :

1) Η Γενική Συνέλευση με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 29 παράγρ.2 του καταστατικού αυτού εκδίδει Εσωτερικό Κανονισμό της Ένωσης, ο οποίος καθορίζει α) τους όρους λειτουργίας της Ένωσης β) τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών της ως προς την χρήση των εγκαταστάσεων μηχ/των και των υπηρεσιών της Ένωσης γ) τις κυρώσεις για αθέτηση των υποχρεώσεων των μελών και τη διαδικασία επιβολής τους.

2) Τα μέλη υποχρεούνται να εφαρμόσουν κοινούς κανόνες, στην παραγωγή και στην εμπορία των προϊόντων τους, στην τοποθέτηση, στην αγορά ολόκληρης ή μέρους της παραγωγής τους.

3) Στις εργασίες της Ένωσης που προβλέπονται από το παρόν Καταστατικό, μετέχουν υποχρεωτικά και κατά προτεραιότητα οι Συν/μοί μέλη της Ένωσης και οι παραγωγοί μέλη των Συν/μών αυτών. Τις εργασίες αυτές μπορεί η Ένωση να τις επεκτείνει και σε πρόσωπα που δεν είναι μέλη της, ούτε μέλη των Συν/μών-μελών της με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου, με τους όρους που καθορίζει το ίδιο. Στην περίπτωση αυτή :

α) Οι όροι της συμμετοχής τους δεν μπορεί να είναι ευνοϊκότεροι από τους όρους που ισχύουν για τα μέλη της.

β) Εγγυήσεις και δάνεια προς μεμονωμένους παραγωγούς και τρίτους γενικά απαγορεύονται.

1. Η τροποποίηση του καταστατικού έγινε στις 8 Φεβρουαρίου 1988 και κατοχυρώθηκε στο σχετικό βιβλίο του Πρωτοδικείου της Χίου

γ) Οι τρίτοι που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες της Ένωσης δεν έχουν κανένα δικαίωμα πάνω στα Αποτελέσματα της χρήσης και

δ) Τα οφέλη της Ένωσης από τις συναλλαγές με τρίτους δεν διανέμονται στα μέλη της αλλά μεταφέρονται στο Έκτακτο Αποθεματικό Κεφάλαιο για επέκταση των εργασιών της.

4) Τις εργασίες της η Ένωση ενεργεί είτε για λογ/μό των Συνεταιρισμών μελών της, είτε για λογ/μό των φυσικών προσώπων των μελών της, είτε για λογ/μό της.

5) Η Ένωση διεξάγει τις εργασίες της με δικές της Υπηρεσίες. Μπορεί όμως να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες άλλων Αγροτικών Συν/κών Οργανώσεων ή και τρίτων. Στις περιπτώσεις αυτές το Δ.Σ. της Ένωσης καθορίζει την αποζημίωση ή την αμοιβή για την χρησιμοποίησή τους αυτή, στην διεξαγωγή των εργασιών της Ένωσης.

6) Η Ένωση ανεξάρτητα από την παροχή των υπηρεσιών της σε μέλη, μπορεί με απόφαση του Δ.Σ. να παρέχει γενικά της υπηρεσίες της και να αναλαμβάνει την ενέργεια εργασιών για λογ/μό του Δημοσίου, της Αγροτικής Τράπεζας ή και κάθε άλλου Νομικού προσώπου, Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, συμπεριλαμβανομένων και των Αγροτικών Συν/κών Οργανώσεων και Εταιρειών τους κάθε μορφής, με αμοιβή. Επίσης με απόφαση του Δ.Σ. μπορεί να αναπτύσσει ορισμένες δραστηριότητες σχετιζόμενες με την εφαρμογή της γεωργικής και κοινωνικής πολιτικής του Κράτους ή και των Κανονισμών της ΕΟΚ με αμοιβή.

Σύμφωνα με το άρθρο 33, η Παραλαβή-Κατεργασία-Διάθεση Μαστίχας αφορά τα εξής :

1) Όλα τα μέλη της Ένωσης είναι υποχρεωμένα να παραδίδουν σ' αυτή όλη την παραγωγή της μαστίχας των Συνεταίρων σε τόπο και χρόνο που ορίζει η ίδια. Για τον σκοπό αυτό η Ένωση ιδρύει Κέντρα παραλαβής ανάλογα με τις παρουσιαζόμενες ανάγκες.

2) Κατά την παραλαβή η Ένωση λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για έλεγχο της καθαριότητας και ποιότητας του προϊόντος που παραλαμβάνει και φροντίζει για την κατάταξή του σε ποιότητες. Η κατεργασία της μαστίχας και

των υποπροϊόντων που παραλαμβάνει καθώς και η βιομηχανοποίησή τους μπορεί να γίνεται στις εγκαταστάσεις της Ένωσης, είτε για λογ/μό της ίδιας είτε για λογ/μό των Συνεταίρων ανάλογα με τις αποφάσεις που θα πάρει κάθε φορά. Η Ένωση συσκευάζει κατά τον καλύτερο τρόπο και ανάλογα με τις ανάγκες του εμπορίου τα παραπάνω κατεργασμένα προϊόντα και πουλά τα έτοιμα προϊόντα στις αγορές του Εσωτερικού και του Εξωτερικού. Όλα τα μέλη της Ένωσης παίρνουν κατά την εκκαθάριση ενιαία τιμή για κάθε ποιότητα Μαστίχας ανάλογα του μέσου όρου που προκύπτει από τις συνολικές πωλήσεις. Η Ένωση παρέχει στα μέλη της προκαταβολές επί της παραδιδόμενης Μαστίχας μέχρι 3/4 της αξίας της.

Σύμφωνα με το άρθρο 34, οι ειδικοί όροι ορισμένων εργασιών περιλαμβάνουν τα εξής :

1) Η Ένωση μπορεί να προμηθεύεται και να διαθέτει στα μέλη της αγαθά που είναι απαραίτητα για την πρωτογενή και δευτερογενή παραγωγή τους. Τα είδη αυτά μπορεί η Ένωση να τα διαθέσει και προς πρόσωπα που δεν είναι μέλη της ή μέλη των μελών Συν/μών με όρους που καθορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ειδικώς τα είδη που προμηθεύεται η Ένωση με δάνεια της ΑΤΕ για την εξυπηρέτηση των μελών της δεν μπορεί να τα διαθέσει σε μη μέλη της ή πρόσωπα που δεν είναι μέλη των Συν/μών μελών της.

2) Τα δάνεια που χορηγούνται από την ΑΤΕ στην Ένωση για διάφορους γεωργικούς σκοπούς, συνάπτονται από το Δ.Σ. μέσα στα όρια που έχει θέσει η Γ.Σ., ανάλογα με τις ανάγκες της Ένωσης. Τα δάνεια αυτά παρακολουθούνται σε ειδικούς λογ/μούς και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την διενέργεια άλλων εργασιών ή για άλλους σκοπούς, εκτός εκείνων για τους οποίους χορηγούνται.

3) Δάνεια χορηγούνται μόνο σε μέλη της Ένωσης ή των Συν/μών μελών της και με απόφαση του Δ.Σ. που καθορίζει και τους βασικούς όρους του δανείου. Ο τόκος των δανείων που μπορεί να συνάψει η Ένωση ή να χορηγήσει στα μέλη της ορίζεται πάντοτε μέσα στα όρια που αποφασίζει η Γ.Σ. Οι εγγυητές όπου χρειάζονται πρέπει να είναι Συνεταίροι.

4) Η Ένωση μπορεί να δέχεται καταθέσεις από Συνεταιρισμούς μέλη της και συνεταίρους των μελών της. Το ανώτατο και το κατώτατο όριο καταθέσεων γενικά και για κάθε μέλος χωριστά, η προθεσμία ανάληψής τους και ο τόκος καθορίζονται από την Γ.Σ. Ο τοκισμός των καταθέσεων αρχίζει από την επόμενη μέρα της κατάθεσης. Ο υπολογισμός του τόκου γίνεται στο τέλος του λογιστικού έτους, εκτός αν η Γ.Σ. αποφασίζει τον υπολογισμό του τόκου κάθε εξάμηνο. Η ανάληψη των καταθέσεων γίνεται ύστερα από προειδοποίηση των καταθετών, πριν από ορισμένο χρόνο που ορίζεται από την Γ.Σ. ανάλογα με το ποσό των αποσυρομένων χρημάτων. Πριν από την προθεσμία αυτή έχει δικαίωμα το Δ.Σ. να προειδοποιήσει τους καταθέτες να αποσύρουν τις καταθέσεις τους. Η πρόσκληση γίνεται προσωπικά στον καθένα. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας, οι καταθέσεις αυτές παύουν να τοκίζονται.

5) Σε κάθε καταθέτη δίνεται από την Ένωση Βιβλιάριο Καταθέσεων ονομαστικό με αύξοντα αριθμό στο οποίο αναγράφονται οι σχετικές πράξεις καταθέσεων ή αναλήψεων.

1.2 ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Για να δούμε πως κινείται η Ε.Μ.Χ. με βάση τα έσοδα και έξοδά της σε μια ορισμένη χρονική περίοδο, παραθέτουμε τον παρακάτω Ισολογισμό. Συγκεκριμένα, του έτους 1996 ώστε να μας δωθεί η ευκαιρία να λάβουμε σημαντικές πληροφορίες όχι μόνο για την όλη οικονομική κατάσταση της Ένωσης αλλά και ειδικότερα για τα εμπορεύματα, τα αποθέματα, τα έξοδα εγκαταστάσεως, τις απαιτήσεις κ.α.

ΕΝΩΣΗ ΜΑΣΤΙΧΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΧΙΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1996 ΜΕΧΡΙ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1996

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσό κλειόμενης περιόδου 1996			Ποσό προηγούμενης περιόδου 1995			ΠΑΘΗΤΙΚΟ Ποσό κλειόμενης περιόδου 1996	Ποσό προηγούμενης περιόδου 1995
	Διη. κύριους	Αποθέσεις	Αντιστάθμιση	Διη. κύριους	Αποθέσεις	Αντιστάθμιση		
Β. ΕΣΟΔΑ ΕΚΜΑΤΑΙΩΤΗΡΙΩΝ								
1 Έσοδα από πωλήσεις εμπορεύσεως	7.294.726	517	7.294.209	0	0	0		
4 Άλλα έσοδα ενισχυσεως	15.309.131	10.923.294	4.384.837	15.109.131	8.924.822	6.113.241		
	22.603.857	10.923.811	11.679.046	15.109.131	8.924.822	6.113.241		
Γ. ΠΑΘΗΤΙΚΟ								
Α. ΔΕΒΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΣ								
1 Έξοδα επί πληρωτέων	2.955.284	2.371.552	593.732	2.955.284	1.716.495	1.189.789		
2 Πληρωτέες και άλλα παθητικά	1.371.918	1.164.719	207.160	1.371.919	929.276	481.522		
	4.327.202	3.536.271	800.892	4.327.203	2.645.771	1.671.312		
Β. ΕΣΟΔΙΑ ΑΝΤΙΣΤΑΘΙΣΕΩΣ								
1 Γήσιμα ακίνητα	23.583.449	0	23.583.449	13.141.777	0	13.141.777		
2 Άκίνητα και κτίρια	305.052.379	155.431.921	149.620.458	219.956.148	91.947.312	127.008.836		
4 Αποθέματα - εμπορεύματα	371.290.655	87.768.048	283.522.607	307.875.958	82.799.627	225.077.271		
5 Αποθέματα υφιστάμενων	58.133.941	10.841.437	47.292.504	57.892.928	7.923.419	49.969.499		
6 Εμπορεύματα (επιπλέον)	45.848.998	27.310.780	18.538.218	56.117.024	34.106.298	22.011.726		
7 Αποθέματα υπό εκτέλεση εργασιών	110.019.022	0	110.019.022	0	0	0		
	913.728.521	281.152.999	632.575.627	715.644.955	216.775.725	428.899.272		
Σύνολο παθητικών (Α+Β+Γ)	918.055.724	784.899.275	633.116.497	719.961.758	218.444.878	502.527.097		
Δ. ΣΥΝΤΑΞΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΜΕΜΟΡΗΣΕΙΣ								
2 Σύνταξις σε κοινές επιχειρήσεις			156.500			156.500		
7 Άλλες μεμοληθείσες απαιτήσεις			1.912.923			1.912.923		
			2.069.423			2.069.423		
Σύνολο παθητικών (Δ+Ε+Ζ)			2.225.923			2.069.923		
Ε. ΚΥΚΛΟΦΟΡΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
1 Αποθέματα								
1 Εμπορεύματα			54.899.998			183.444.205		
2 Έξοδα επί πληρωτέων			119.516.999			74.997.027		
4 Εμπορεύματα - αποθέματα υφιστάμενων			47.334.141			40.895.641		
5 Αποθέματα υφιστάμενων			8.926.402			18.635.951		
6 Εμπορεύματα (επιπλέον)			230.708.429			321.172.729		
			492.383.969			634.146.553		
10 Εμπορεύματα - επί πληρωτέων		7.202.599	0		7.202.599	4.321.554		
11 Εμπορεύματα υφιστάμενων		7.202.599	0		2.981.038	224.943.132		
12 Αποθέματα υφιστάμενων			89.262.837			224.943.132		
			1.514.000			1.202.600		
			424.972.818			497.431.220		
Ζ. ΣΥΝΤΑΞΙΣΤΕΣ								
1 Κτίρια			4.829.700			6.272.820		
Η. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ								
1 Ταμείο			146.197.302			199.275.309		
3 Καταθέσεις τραπεζών και κεντρικών			144.638.788			183.201.221		
			146.718.270			202.430.230		
Σύνολο κλειόμενης περιόδου (Α+Β+Γ+Δ+Ε+Ζ+Η)			919.326.019			1.015.309.929		
Σύνολο προηγούμενης περιόδου (Α+Β+Γ+Δ+Ε+Ζ+Η)			1.128.258.954			1.524.026.245		
ΑΔΕΛΦΑΙΜΟ ΤΑΞΕΙΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟ								
2 Χρεώματα από ασφαλιστικά ταμεία			18.534.920			5.182.550		
ΠΡΟΣΑΡΤΗΤΑ ΓΙΑ ΚΗΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΣΟΔΑ								
2 Άλλες προαίτιες			375.398			0		
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ								
Κ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ								
1 Προμήθειες			14.263.298			47.709.042		
2α Επιδόσεις πληρωτέων (δελτία)			48.772.122			118.111.894		
3 Τραπεζικές δανειακές υποχρεώσεις			421.378.644			320.882.070		
4 Προσαρτηθείσες προμήθειες			4.223.172			8.718.509		
5 Υποχρεώσεις από εκτάκτως α/α			37.991.876			30.032.896		
6 Ασφαλιστικά χρεώματα			18.996.384			14.130.466		
11 Πληρωτέες απαιτήσεις			141.534.330			404.418.991		
11α Λογιστηριακές Επιδοτήσεις Μαστίχας			47.117.664			10.463.235		
Σύνολο υποχρεώσεων (Κ+Λ)			728.852.458			955.648.193		
Σύνολο παθητικών (Α+Β+Γ)			1.466.720.944			1.524.026.245		
ΑΔΕΛΦΑΙΜΟ ΤΑΞΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΣ								
2 Προμήθεια από ασφαλιστικά ταμεία			18.544.800			6.187.550		

ΠΗΛΑΓΙΑΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ
Μέλος Πόσης φυσικών έσοδα, τόκοι, προμήθεια Ένωσης Μαστιχών Χίου κ.λ.π.
Καθαρά ποσό πληρωτέο σε παραγωγούς
Διακρίνεται εδώ ότι στη "Κατάσταση Λογιστηριακών Χρηστών", εμφανίζεται μόνο η προμήθεια 5% υπέρ της "Ένωσης Μαστιχοπαγωγών Χίου"

ΙΣΗΜΕΡΙΣΕΙΣ: 1. Η έκταση αναπροσαρμογή της αξίας των παγίων περιουσιακών στοιχείων (γηπέδων και κτιρίων) έγινε την 31.12.1996
2. Επί των ακινήτων του Συνταξιοδότη έχουν εγγραφεί υποθήκες ποσού δρχ. 2.493.000.000 ως εξασφάλιση δανείων της Α.Τ.Ε., το υπόλοιπο των οποίων την 31.12.1996 ανερχόταν στο ποσό των δρχ. 421.378.844
3. Ανάλυση για κάθε δραστηριότητα χωριστά υπάρχει στη έκθεση παρατηρήσεων του Διακριτού Ισολογισμού.
4. Τα στοιχεία αμειψιμότητας Μαστίχας (Λογιστηριακές Προσαρτήσεις) στις χρ. π.σ. 1996 και 1995 είναι τα ακόλουθα:

	Χρ.π. 1996	Χρ.π. 1995
Δρχ.	1.290.182.226	1.164.165.823

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΑΣΗ
31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1996 (11 ΜΗΝΕΣ - ΜΕΤΡΑ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1996)

	Ποσό ελκυστικού προγράμματος 1996	Ποσό επενδύσεων προγράμματος 1996
A. Αποζημιώσεις εργαζομένων		
Κινητές περιουσίες (πληρωτέες)	574.959	1.114.794.197
Μείζον Κοινωνία Πληρωτέων	674.959	649.847.470
Κίνητο αποζημιώσιμο (επίσης) επίδομα	138.951.201	173.845.780
Πένες Αλλά εργαζομένων αποζημιώσιμων	7.000.000	19.815.000
Σύνολο	995.886.119	1.927.292.447
Μείζον:		
1 Ε (λόγος) Αποζημιώσιμων	174.844.969	163.747.225
3 Ε (λόγος) Αποζημιώσιμων	174.844.969	163.679.199
4 Ε (λόγος) Αποζημιώσιμων		
Σύνολο Μείζον	349.689.938	327.426.424
Άλλη η αποζημιώσιμων (επίσης) επίδομα	646.196.181	160.271.577
Β. ΠΑΡΟΝ - Εξοφλήσεις ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ		
1 Εξοφλήσεις αποζημιώσιμων	3.946.075	42.290
2 Εξοφλήσεις	10.427.104	0
3 Εξοφλήσεις	8.545.507	34.933.390
Σύνολο Β	22.918.686	34.945.676
Μείζον:		
1 Εξοφλήσεις αποζημιώσιμων	599.248	0
3 Εξοφλήσεις αποζημιώσιμων	1.150.000	3.379.839
4 Εξοφλήσεις αποζημιώσιμων	4.352.314	0
Σύνολο Β Μείζον	6.101.562	3.379.839
Σύνολο Β Μείζον	34.918.248	38.325.515
Σύνολο Β	57.836.934	73.271.351
Σύνολο Α	1.053.722.053	2.000.563.798
Σύνολο Β	57.836.934	73.271.351
Σύνολο	1.111.558.987	2.073.835.149

Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1996

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1996

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1996

ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΗΣ - ΕΛΕΓΚΤΗ
Προς το Μέλη του Συνταγματικού της ΕΠΙΣΤΑΣΗΣ ΜΑΤΙΧΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΧΙΟΥ
(Δια του Επιστάτου Σιδηρού και του Διασταυρού Σιδηρού του Συνταγματικού)

Ελέγχω τις ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το σχετικό Προσάρτημα της Αρχιεπισκοπής Ορθόδοξης "ΕΝΩΣΗΣ ΜΑΤΙΧΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΧΙΟΥ" της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 1996. Ο Ελέγχος μου, έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 παρ. 8 του Ν. 2169/1993 και του άρθρου 37 του κ.δ. Ν. 2190/1920 "Τελος Ανώνυμων Εταιρειών" και τις ελεγκτικές διαδικασίες που κρίθηκαν κατάλληλες, βάσει των αρχών και κανόνων ελεγκτικής που ακολουσώ το Γενικό Ορκωτό Ελεγκτών, Διακριθέντα ότι ο Ελέγχος μου αυτός δεν επικατέθηκε σε ελεγκτικές διαδικασίες οδκού διαχειριστικού ελέγχου, γιατί αυτός έχω αναφέρει από το άρθρο 51 του Ν. 2169/1993 σε ειδικό όργανο. Τέθηκαν στην διάθεσή μου τα βιβλία και στοιχεία που ήλθαν ο Συνταγματικός και μου δόθηκαν οι αναγκαίες για τον έλεγχο πληροφορίες και επιπληρώσεις που ήλθαν. Ο Συνταγματικός πρόβαλε κατά το Γενικό Ορκωτό Σχέδιο, δεν τροποποίησε ή μετέβαλε υποχρηστές σε σχέση με την προηγούμενη χρήση και το κόστος παραγωγής που προέβλεπε από τα λογιστικά βιβλία προδοριστική σύμφωνα με τις παραδοχόμενες αρχές λογιστικού κόστους. Το Προσάρτημα περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται από την παρ. 1 του άρθρου 43α του κ.δ. Ν. 2190/1920. Από τον παραπάνω έλεγχο μου προέκυψε τα εξής: 1) Με βάση τις διατάξεις του Ν. 2065/1992 έγινε στη παρούσα χρήση 1996 αναπροσαρμογή της αξίας κτήματων των γηπέδων, των κτηρίων και των ανυποκαταστάτων αποβλήτων των κτηρίων (εξαιτίας της οποίας αυξήθηκε η αξία κτήματων των γηπέδων και κτηρίων κατά δρχ. 94.999.870 και η αξία των ανυποκαταστάτων αποβλήτων των κτηρίων κατά δρχ. 54.541.408 και προέκυψε διαφορά αναπροσαρμογής ποσού δρχ. 40.458.462 η οποία μεταφέρθηκε σε μείωση του υπολοίπου γημάτων παραγόμενων χρεών. Οι αποβλήτες της χρήσεως 1996 για το κτήμα δεν υπολογίστηκαν, ως έπρεπε σύμφωνα με το άρθρο 27 Ν. 2065/1992 στην αναπροσαρμοσμένη αξία αυτών. Εάν υπολογιστούν επί της αναπροσαρμοσμένης αξίας αυτών θα προέκυπταν μεγαλύτερες αποβλήτες κατά δρχ. 1.250.000 περίπου με συνέπεια την αύξηση αύξηση των γημάτων της χρήσεως 1996. Κόνησε σκόπεμο να σημειώσω εδώ ότι στην ανωτέρω «έκθεση αναπροσαρμογής» ποσού δρχ. 40.458.462 περιλαμβάνεται ποσό δρχ. 25.690.000 περίπου που αφορά διαφορά αναπροσαρμογής κτηρίων που αναγράφηκε σε (ένο (έσοδο και σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 5 του Ν. 2065/1992 δεν έπρεπε να αναπροσαρμοστεί, με συνέπεια την αύξηση μείωση του υπολοίπου γημάτων παραγόμενων χρεών. Μας δηλώθηκε, αρμοδίως ότι καταβάλλεται προσόδοιο, σε συνεννόηση με τον ιδιοκτήτη του οικείου, για την μεταβίβαση του στην Ένωση Μαστιχοπαγωγών Χίου 2) Σχετικά με την υπόθεση της αγοράς στη χρήση 1994 του ελαιοκλιμακίου πακεταριστικού μηχανήματος από την εταιρεία κατασκευών Pentapack Ελλάς, από τον Συνταγματικό αξίας κτήματων δρχ. 28.163.172 που παραμένο στις εγκαταστάσεις της κατασκευαστικής εταιρείας στην Ελλάδα η οποία ηλθικη ο παρελθόντος Διακρίτου του Συνταγματικού στην υπό ημερομηνία 5.8.1997 επιστολή του προς μέλη ανωτέρω τα εξής: "Μετά από μελέτη όλων των στοιχείων και συμπεράσματα α) όλων των εγγράφων, συμφωνιών, FAX κ.λ.π. και επιστολών που ανταλλάχθηκαν. β) του νομικού πλαισίου της υπόθεσης αυτής, ως έχω διαμορφωθεί, μετά από αλληλεπιδράσεις ανταλλάχθηκαν εγγράφων και με ομοίως συμφωνίες και γ) την νομική δυνατότητα που παρέχεται για αποτελεσματική δικαστική διαδικασία των απαιτήσεων της Ε.Μ.Χ. κατά της PENTAPACK Ελλάς, έχω συντάξει σχέδιο, η οποία θα εκδοθεί στο Διοικητικό της Χίου, που είναι ομοίως μετά από έγγραφη συμφωνία των εμπλεκόμενων μερών. Η αγωγή αυτή προβλέπεται να εκδοθεί την άνοιξη του 1998 και εφόσον στο ελεγκτικό στάδιο της επεξεργασίας της, αναπομνη δε να καθορισθούν με οικονομικά στοιχεία της Ε.Μ.Χ., η βεβαιω (ένο και το διαμορφώσα κέρδη της Ε.Μ.Χ. και τα κλιμακία και η ύλη της συνολογραφικών ιδιοτήτων, που αφορούν ελεγκτικό το μηχανήμα, μετά τις γενόμενες επί μέρους βελτιώσεις. Η δυνατότητα δικαστικής διαδικασίας των αξιώσεων της Ε.Μ.Χ. παρέχεται από το περιεχόμενο του από 25.7.1994 κ.δ. του αρμοδίου δικαστηρίου της Ε.Μ.Χ. και της εταιρείας κατασκευών PENTAPACK Ελλάς, τους όρους του οποίου δεν ελήφθη, μέχρι σήμερα, η κατασκευαστική εταιρεία. Με την κλιμακία συμφωνία, η πωλητήρια εταιρεία αποδέχεται οριστικά τις αξιώσεις της για την ελαιοκλιμακίου πακεταριστικού μηχανήματος και παραδέχεται ότι η αξία κτήματων διαγράψει, όπως παραρτήσεως κ.λ.π., που ήταν ενδεχόμενα να εμπεριέχονταν με βάση το προτεινόμενο συμβατικό πλαίσιο, (η από 1.8.1991 συμφωνία). Με την κλιμακία συμφωνία επιβεβαιώνεται η ελαιοκλιμακίου του μηχανήματος, που παραλήφθηκε για οριστικές βελτιώσεις, μετά σε μνημόνιο προδορία. 3) Σχετικά με την υπόθεση της δικαστικής διαδικασίας ομοίων μασιχοπαγωγών που παρακολούθησε το πρόγραμμα επεξεργαστικής καθήκοντος με αντικείμενο "Αποποίηση και προώθηση μισθώσεως" αναφέραμε ότι στις 26.1.1996 εκδόθηκε κλιμακία του Εργοδότη Χίου η οποία καθιέρωσε ημερήσιος των εν λόγω μασιχοπαγωγών και εκδόθηκε η απόφ. 79/15.5.1996 απόφαση η οποία αναφέρει τα εξής: "Δέχεται την αγωγή ως προς την εταιρεία ΤΑΝΙΣ DATA EDUCATION SYSTEMS A.E." (β) (εναγόμενος) και απορρίπτει αυτήν ως προς την Αρχιεπισκοπή Συνταγματικό με την εταιρεία "ΕΝΩΣΗ ΜΑΤΙΧΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΧΙΟΥ" και υποχρεώνει την Ανώνυμη Εταιρεία "ΤΑΝΙΣ DATA EDUCATION SYSTEMS A.E." (β) (εναγόμενος) να καταβάλει το ποσό των 150.000 δρχ. σε καθαίο από τους εντάσσεται με το νόμο ίδιο από τις επιδόσεις της αγωγής.....". Τηρώνουμε εδώ ότι ήταν περιγραφή συνάδελφου του παρόντος ποσοποιητικού, όπως μας δηλώθηκε αρμοδίως, ουσιαστικά καταβολή ποσού έγινε από μέλους της Ανώνυμης Εταιρείας "ΤΑΝΙΣ DATA EDUCATION SYSTEMS A.E." (β) (εναγόμενος) στους εντάσσεται. Στο Επιστολή Σιδηρού του Συνταγματικού θα υποβάλλουμε Έκθεση, στην οποία θα αναλύονται τα περιεχόμενα του ελέγχου μου. Κατά τη γνώμη μου, οι ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις οι οποίες προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία του Συνταγματικού απαντώνται με το Γενικό Προσάρτημα, αφού ληφθούν υπόψη οι παραπάνω παρατηρήσεις μου καθώς και η σημείωση αρθ. 2 του Συνταγματικού που αναγράφεται κάτω από τον λογαριασμό, την περιουσιακή διάρθρωση και την οικονομική θέση του Συνταγματικού κατά την 31η Δεκεμβρίου 1996, καθώς και το αποτέλεσμα της χρήσεως που έληξε αυτή την ημερομηνία, βάσει των σχετικών διατάξεων που ισχύουν και λογιστικών αρχών, οι οποίες έχουν γίνει γενικά παραδοχές και δε διαφέρουν από εκείνες που ο Συνταγματικός εφαρμόσει στην προηγούμενη χρήση.

Χίος, 22 Σεπτεμβρίου 1997
Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΗΣ-ΕΛΕΓΚΤΗΣ



ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ Μ. ΞΕΝΑΚΗΣ
Σ.Ι.Ο.Α. Ο.Ε.Ε.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι οι πωλήσεις της μαστίχας κατά το 1996 συγκριτικά με το έτος 1995 σημείωσαν μικρή άνοδο. Το 1996 ήταν 1.290.162.226 ενώ το 1995 ήταν 1.164.165.823. Το καθαρό πληρωτέο ποσό στους παραγωγούς προκύπτει από τα παραπάνω ποσά, εάν αφαιρέσουμε τα έξοδα, τους τόκους και τις προμήθειες της Ε.Μ.Χ. και θα έχουμε 949.964.814 για το έτος 1996 και 881.483.193 για το 1995.

Όσον αφορά το ποσοστό των αποθεμάτων της μαστίχας εμφανίζεται αρκετά αυξημένο (230.707.428 για το 1996 και 321.172.729 για το 1995) λόγω της συνεχούς μείωσης των εξαγωγών στο εσωτερικό και εξωτερικό της χώρας.

Οι επενδύσεις της Ένωσης που αφορούν την διάθεση κεφαλαίων σε δραστηριότητες αποδίδοντας οφέλη στο μέλλον, είναι ενθαρρυντικές και δείχνουν την θετική εξελικτική τάση της Ένωσης. Συγκεκριμένα διατίθεται το ποσό των 1.288.031.118 για επενδύσεις το έτος 1996 που είναι κατά 202.181.880 μεγαλύτερες σε σχέση με το έτος 1995. Το ίδιο συμπέρασμα προκύπτει από τον λογαριασμό έξοδα ερευνών και Αναπτύξεως δηλ. η Ένωση διαθέτει το καθαρό ποσό (χωρίς αποσβέσεις) των 593.732 για προγράμματα που θα βελτιώσουν την όλη διαδικασία διανομής και επεξεργασίας της μαστίχας και των παραγώγων της. Για παράδειγμα, μελέτες που αφορούν την εισαγωγή σύγχρονων μηχανημάτων, την βελτίωση των συνθηκών εργασίας, την καλύτερη απόδοση του εργοστασίου, εξειδικευμένο προσωπικό κ.λ.π.

Σημαντικό επίσης είναι το ποσό (795.949.713) που διαθέτει η Ένωση για τις επιχορηγήσεις της μαστίχας προκειμένου να ενισχυθούν οικονομικά οι παραγωγοί.

Συμπερασματικά, θα πρέπει να πούμε ότι η Ένωση συμβάλλει στην τόνωση της παραγωγής τόσο βραχυπρόθεσμα (επιχορηγήσεις) όσο και μακροπρόθεσμα (προγράμματα, μελέτες).

Σύμφωνα με τα Αποτελέσματα Εκμετάλλευσης, τα έξοδα της Ε.Μ.Χ. είναι 340.197.412 τα οποία προέρχονται από :

Ανάλυση Εξόδων Μαστίχας στη Χρήση 1996	
Αμοιβές Υπαλλήλων Μαστίχας	32,899,192
Εργοδ. Εισφ. Υπαλλήλων	9,957,928
Εργατικά Μαστίχας	36,645,658
Εργοδ. Εισφ. Εργατών	11,007,133
Αποζημιώσεις απολυομένων	6,615,691
Προμήθειες Συν/μών	26,901,112
Προμήθειες Πωλήσεων Εσωτερικού	8,795,098
Προμήθειες Πωλήσεων Εξωτερικού	2,331,908
Προμήθεια Ε.Μ.Χ. 5%	64,508,111
Δ.Ε.Η. Μαστίχας	1,803,015
Τηλεπικοινωνίες	1,134,585
Ασφάλιστρα	2,608,063
Φόροι-Φ.Π.Α.-ΕΛΓΑ	23,534,241
Μεταφορικά	1,629,373
Έξοδα Ταξιδίων	114,454
Έξοδα Διαφήμισης	210,010
Έξοδα Τραπεζών	5,073,951
Έξοδα Εκθέσεων	516,000
Εκτελωνιστικά	6,214,512
Ναύλοι	16,357,391
Εισφορές σε ΠΑΣΕΓΕΣ	2,276,800
Διάφορα έξοδα	7,642,306
Τόκοι και λοιπά χρη/κά έξοδα	54,538,752
Υλικά Συσκευασίας	12,063,029
Αποσβέσεις	<u>4,819,099</u>
ΣΥΝΟΛΟ	340,197,412

Από τον παραπάνω πίνακα το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνουν οι αμοιβές των υπαλλήλων (32.899.192), τα εργατικά της Μαστίχας (36.645.658) οι τόκοι και τα λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα (54.538.752) καθώς και οι

διάφορες προμήθειες της E.M.X. (64.508.111). Ακολουθούν οι προμήθειες συν/μών, οι φόροι, οι ναύλοι και τα υλικά συσκευασίας.

Τέλος, αυτό που έχει σημασία είναι να τονίσουμε το μεγάλο μέγεθος της E.M.X. Όπως φαίνεται από τον Ισολογισμό το κεφάλαιο της Ένωσης (737.023.138) που προέρχεται από 60 συν/κές μερίδες των 25.000, από τις επιχορηγήσεις επενδύσεων, τα αποθεματικά κεφάλαια (τακτικό, ειδικό, αποθεματικό) και τα αποτελέσματα εις νέο (υπόλοιπο ζημιών χρήσεως ή προηγούμενων χρήσεων) κατατάσσει την Ένωση στην κατηγορία των μεγάλων επιχειρήσεων.

Το ίδιο υποδεικνύει και το σύνολο του Ενεργητικού ή του Παθητικού της (1.466.250.984).

Όλη αυτή η οικονομική πορεία της E.M.X., που φαίνεται μέσα από τους λογ/μούς και τα ποσά του Ισολογισμού δείχνουν τις σημαντικές προσπάθειες που γίνονται από μέρος της, όχι μόνο για την αύξηση του κεφαλαίου της αλλά και για την προστασία και βελτίωση της παραγωγής της μαστίχας, ενός προϊόντος που συμβάλλει σημαντικά στην οικονομία του νησιού.

1.3 ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

Το ανώτερο ιεραρχικά όργανο της Ένωσης Μαστιχοπαραγωγών Χίου είναι η Γενική Συνέλευση με 117 μέλη (στη χρήση 1996 συνήλθαν δύο Γενικές Συνελεύσεις, η πρώτη με θέμα «Εκμίσθωση Σ.Μάρκετ, εκποίηση πάγιου εξοπλισμού και εμπορευμάτων» και η δεύτερη με θέμα «έγκριση πεπραγμένων 1995 κ.τ.λ.»)². Σύμφωνα με το 14ο και 15ο άρθρο του αναπροσαρμοσμένου καταστατικού της Ε.Μ.Χ. η Γενική Συνέλευση αποτελείται από αντιπροσώπους των συνεταιρισμών Μαστιχοπαραγωγών μελών της, είναι το ανώτατο όργανο εποπτείας και λήψης αποφάσεων πάνω στις υποθέσεις της Ένωσης. Αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά την αρμοδιότητα της ειδικής διάταξης του Νόμου ή του καταστατικού ή για το οποίο δεν προβλέπεται άλλο αρμόδιο όργανο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, έχει 10 μέλη (συνεδρίασε 10 φορές τη χρήση 1996)³ όπου τα 6 εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση, μεταξύ αυτών τα 3 είναι μόνιμα (Σπυράκης Νίκος-Α.Τ.Ε. Χίου, Σιδεράκης Χρήστος-Δ/ση Αγροτ.Αναπτ., Τζουτσομήτρος Αθανάσιος-Α.Τ.Ε. Μυτιλήνης)⁴ και ένα μέλος μετέχει ως εκπρόσωπος του προσωπικού (Περρίκος Γιάννης) εκπροσωπώντας την Ένωση δικαστικά και εξώδικα, αποφασίζοντας για όλα τα θέματα που αφορούν την διοίκηση, τη διαχείριση και γενικά την λειτουργία της Ένωσης, μέσα στα πλαίσια του νόμου, του καταστατικού, του Εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης, καθώς και των αποφάσεων των Τοπικών Συνελεύσεων.

Σημαντικό ρόλο στην λειτουργία της Ένωσης παίζει και το Εποπτικό Συμβούλιο που ελέγχει την Γενική Συνέλευση και το Διοικητικό Συμβούλιο για την σωστή διεξαγωγή των εργασιών τους. Αποτελείται από 5 μέλη όπου τα 3 είναι εκλεγμένα (Λαβίδας Χρήστος, Λάρδας Ηρακλής, Δημητράκης Νίκος) και τα 2 μόνιμα (Πέρρος Κων/νος (Πρωτοδίκης) Πρόεδρος, Αγκάς Κων/νος-(Α.Τ.Ε. Χίου) Μέλος).

2.3.4 Από Έκθεση Πεπραγμένων της Ε.Μ.Χ. για τη χρήση του 1996, Φυλλάδιο που κυκλοφορεί από την ίδια την Ένωση

Έπειτα από το Διοικητικό Συμβούλιο ακολουθούν, ο Διευθυντής (Τσούρος Γεώργιος), ο οποίος επιβλέπει το τμήμα Μηχανογράφησης και Διοικητικού. Ελέγχει τον Λογιστή, τον βοηθό Λογιστή και τον Ταμία.

Παράλληλα ακολουθεί την διακίνηση και επεξεργασία των εμπορευμάτων της μαστίχας στις εξωτερικές αποθήκες.

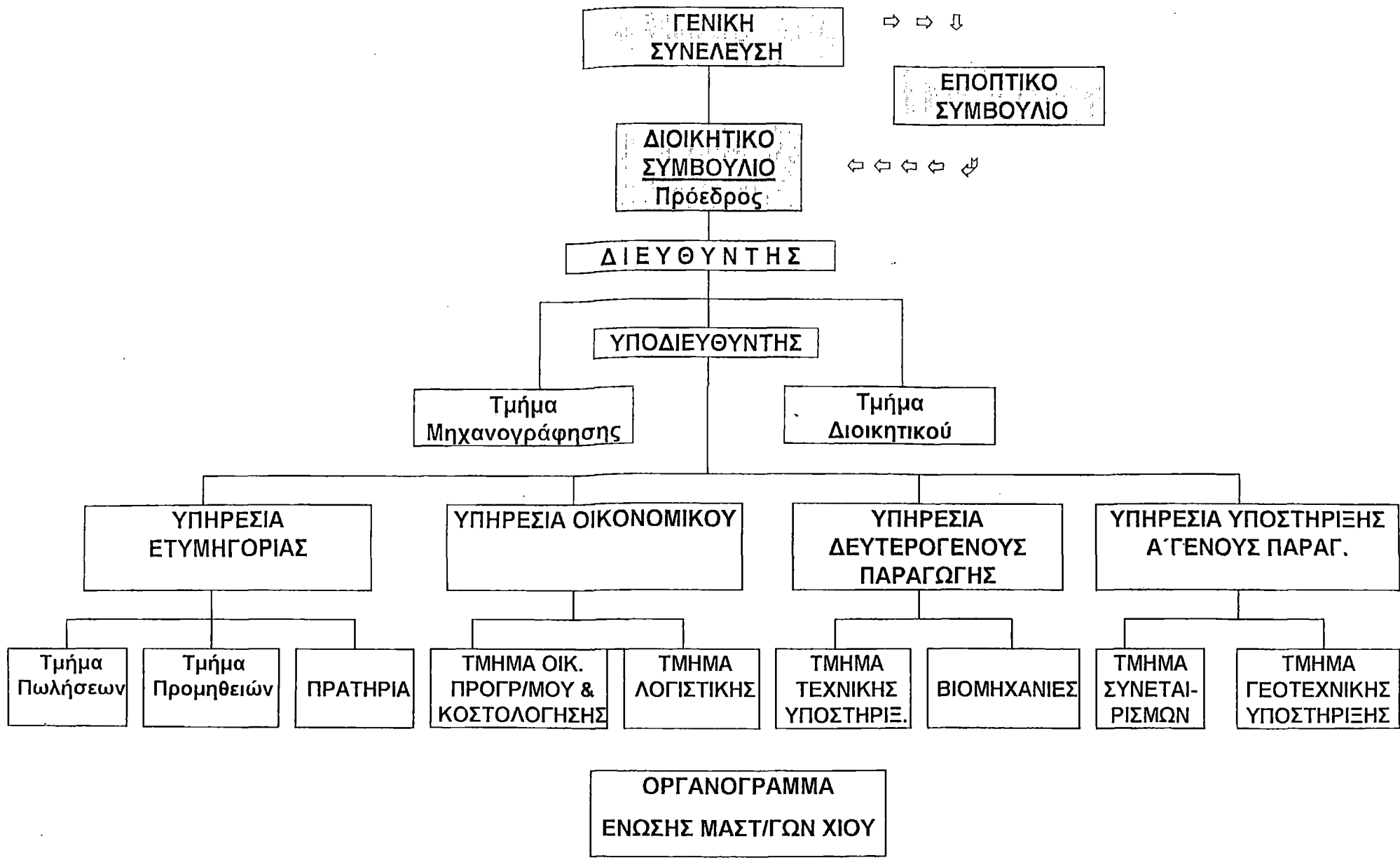
Σημαντική βοήθεια στις δραστηριότητες του Προέδρου, παρέχει ο Υποδιευθυντής (Κουντουριάδης Δημήτριος) όπου είναι υπεύθυνος για την Υπηρεσία Εμπορίας που έχει πρόεδρο τον Περρίκο Γιάννη και 4 μέλη⁵, την Υπηρεσία Οικονομικού με πρόεδρο τον Γεωργίτση Γεώργιο και 5 μέλη⁶, την Υπηρεσία Δευτερογενούς Παραγωγής με πρόεδρο τον Κλωθάκη Αλέξανδρο και 3 μέλη⁷ καθώς επίσης και την Υπηρεσία Υποστήριξης Πρωτογενούς Παραγωγής με πρόεδρο τον Βασιλάκη Τηλέμαχο και 5 μέλη⁸.

Η κάθε μία από τις παραπάνω Υπηρεσίες για την διευκόλυνση των εργασιών της χωρίζεται σε επιμέρους τμήματα. Έτσι λοιπόν η Υπηρεσία Εμπορίας ελέγχει για εξής τμήματα : Τμήμα Πωλήσεων, Τμήμα Προμηθειών και Πρατήρια όπου εξειδικεύονται το καθένα ξεχωριστά στις διαδικασίες καθώς και τα πρατήρια πώλησης⁹ (εξωτερικό,εσωτερικό) της Μαστίχας και των παραγώγων της. Η τμηματοποίηση αυτή, όπου λόγω του εξειδικευμένου προσωπικού είναι πολύ σημαντική, συνεχίζεται και στις άλλες υπηρεσίες όπως φαίνεται στη συνέχεια στο οργανόγραμμα της Ένωσης.

Αναλυτικότερα, τα μέλη του Συν/μού που απασχολούνται στα παραπάνω τμήματα παρουσιάζονται σε πίνακα του παραρτήματος (Υπηρεσιακή Συγκρότηση της Ένωσης Μαστιχοπαραγωγών Χίου).

5,6,7,8 : Στοιχεία από την Έκθεση Πεπραγμένων της Ε.Μ.Χ.

9.: Το 1997 καταργήθηκαν γιατί το Σούπερ Μάρκετ της Ένωσης έκλεισε, όπως μας πληροφόρησε σε τηλεφωνική μας επικοινωνία στις 16/11/1997 ο κ.Τσούρος Γεώργιος, Διευθυντής της Ένωσης



ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΝΩΣΗΣ ΜΑΣΤ/ΓΩΝ ΧΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ

2.1 Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ

Η κατεργασία των παραγώγων της μαστίχας είναι μία από τις βασικές λειτουργίες της Ε.Μ.Χ.

Έτσι λοιπόν η τσίχλα από μαστίχα παράγεται στο εργοστάσιο της Ε.Μ.Χ. με τήξη και ανάμιξη κυρίως μαστίχας, ζάχαρης, βούτυρου κακάου και γλυκερίνης. Κυκλοφορεί στην αγορά με το BRAND ELMA σε μορφή κουφέτου σε κουτιά των 2 και 10 κουφέτων.

Το μαστιχέλαιο παράγεται από απόσταξη φυσικής μαστίχας συνήθως μη εμπορεύσιμου τύπου («πίττα»). Η αναλογία της φυσικής μαστίχας στο τελικό προϊόν του μαστιχέλαιου είναι 33 προς 1. Το προϊόν συσκευάζεται σε φιάλες των 100,200,250 και 500 γραμμαρίων.

Οι βασικές χρήσεις του είναι στην αρωματοποίηση (αρώματα, κρέμες προσώπου, βερνίκια νυχιών) και στην ποτοποίηση. Σε πιο περιορισμένη έκταση χρησιμοποιείται και στη φαρμακοβιομηχανία, λιθογραφία, υφαντουργία και βαμβακουργία.

Το μαστιχέλαιο πωλείται σε μικρές ποσότητες-μέσος ετήσιος όρος πωλήσεων για τη δεκαετία 1979-1989 ήταν 94,23 κιλά-κυρίως στην αγορά του εσωτερικού, ενώ κάποιες ακόμα μικρότερες ποσότητες-μέσος όρος πωλήσεων 37,63 κιλά-εξάγονται.

Το κολοφώνιο είναι υποπροϊόν της απόσταξης του μαστιχέλαιου. Χρησιμοποιείται στη χειρουργική, την παραγωγή συνθετικού καουτσούκ, ελαστικά, πλαστικών, τεχνητών δερμάτων, λινελαίου, βερνικιών, χρωμάτων.

Εξάγεται στη Γαλλία σε περιορισμένες ποσότητες που δεν ξεπερνούν τα 2.000-4.000 κιλά ετησίως στην τιμή των 9,5\$ ανά κιλό.

Τέλος το μοσχολίβανο παράγεται από μαστίχα δεύτερης ποιότητας και κολοφώνιο. Χρησιμοποιείται για θρησκευτικούς σκοπούς. Το κόστος παραγωγής του φθάνει τις 1.657 δρχ. το κιλό και η τιμή πώλησής του τις 2.000 δρχ. το κιλό. Το μοσχολίβανο πωλείται μόνο στην αγορά του εσωτερικού σε πολύ μικρές ποσότητες.

2.2 ΚΛΑΔΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

1. Τσίχλοποιία

Ως γνωστό η τσίχλα ανήκει στην κατηγορία των ζαχαρωδών προϊόντων. Ακολουθούν στοιχεία που αφορούν την παραγωγή της τσίχλας για τα έτη 1983, 1984 και 1985, ανεξαρτήτως του αν η παραγωγή είναι από φυσική μαστίχα ή όχι.

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΖΑΧΑΡΩΔΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΤΣΙΧΛΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΣΙΧΛΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
	ΤΟΝΝΟΙ	ΤΟΝΝΟΙ	%
1983	64.776	4.321	6,6
1984	58.692	4.513	7,6
1985	59.289	4.454	7,5
ΣΥΝΟΛΟ	182.757	13.288	7,2

Παρατηρείται ότι η συνολική παραγωγή ζαχαρωδών προϊόντων για την τριετία 1983-1985 παρουσίασε μία μείωση της τάξης του 12% και 8,5% για τα έτη 1984 και 1985 αντίστοιχα.

Αντίθετα, παρατηρείται ότι η τσίχλα την ίδια περίοδο παρουσιάζει μία μικρή άνοδο της τάξης του 3% περίπου.

Το ποσοστό που κατέχει η τσίχλα στο σύνολο της παραγωγής των ζαχαρωδών προϊόντων ήταν 6,6%, 7,6% ή 7,5% για τα έτη 1983, 1984 και 1985 αντίστοιχα.

Παρατηρείται δηλαδή ότι το ποσοστό που κατέχει η τσίχλα στη συνολική παραγωγή ζαχαρωδών προϊόντων είναι σχετικά μικρό. Αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι αυτό το ποσοστό αντιπροσωπεύει αρκετές μάρκες τσίχλας, τότε συμπερασματικά η θέση της τσίχλας που παράγεται από τη φυσική μαστίχα της Χίου είναι αρκετά δύσκολη. Το σημαντικό γεγονός είναι το ότι η αγορά της τσίχλας είναι δεδομένη και καθορίζεται μέσα σε συγκεκριμένα πλαίσια παραγωγής.

Ορισμένα στοιχεία από την πρωτογενή δειγματολογική έρευνα σε 20 από τους μεγαλύτερους χονδρέμπορους τσίχλας στην Αττική είναι χρήσιμα σαν

ενδείξεις για τη χάραξη συγκεκριμένης πολιτικής της E.M.X. αλλά και του αντιπροσώπου της.

-Οι έμποροι τσίχλας διακινούν κυρίως τσίχλα ΕΛΜΑ στη συσκευασία των πακέτων με 10 κουφέτα (ποσοστό 70-100%). Διατυπώθηκε μάλιστα η παρατήρηση ότι το πακέτο των 2 κουφέτων είναι παθητικό. Οι ποσότητες τσίχλας που αγοράζουν τα τελευταία χρόνια παρουσίασε μια μείωση της τάξης του 35%-40% περίπου. Στις πωλήσεις το ποσοστό του συνολικού τους τζίρου που αντιπροσωπεύει η τσίχλα για τους μεγάλους πελάτες είναι από 10% μέχρι 30% περίπου. Το ποσοστό μικτού κέρδους όλων όσων ερωτήθηκαν για την τσίχλα ΕΛΜΑ είναι περίπου της τάξης του 10%. Όσον αφορά τη γνώμη τους για την τσίχλα, όλοι συμφωνούν στο ότι μια διαφορετική συσκευασία της τσίχλας από την E.M/X. είναι απαραίτητη υπό τον όρο ότι συγχρόνως θα γίνει και κατάλληλη διαφήμιση για να τη γνωρίσει ο καταναλωτής.

Όσον αφορά τον προμηθευτή όσοι ερωτήθηκαν δηλώνουν ικανοποιημένοι και την τιμολογιακή πολιτική οι περισσότεροι τη βρίσκουν σωστή αν και τονίστηκε από ορισμένους η ανάγκη να δίνονται ποσοστά έκπτωσης μια και ανταγωνιστές της τσίχλας ΕΛΜΑ, όπως ADAMS και η PERFETTI, κάνουν έκπτωση της τάξης του 3-6% αν το ποσό εξοφληθεί σε 7 ημέρες.

Για τις προοπτικές της τσίχλας όλοι δηλώνουν απαισιόδοξοι αφού η τσίχλα παρουσιάζει σταθερά φθίνουσα πορεία και δεν γίνεται η κατάλληλη διαφήμιση που θα μπορούσε να την προωθήσει στην αγορά. Όλοι όσοι ερωτήθηκαν πιστεύουν ότι θα έπρεπε να βγουν κάποια νέα είδη τσίχλας σε καλύτερη συσκευασία, να υπάρξει κατάλληλη προώθηση της τσίχλας στα μαγαζιά μέσω κινήτρων που θα μπορούσαν να δοθούν στους χονδρέμπορους (π.χ. αυξημένο ποσοστό κέρδους) και να δοθεί μεγάλη βαρύτητα στη διαφήμιση.

Επίσης τονίστηκε η ανάγκη ελέγχου της αγοράς της τσίχλας γιατί έχουν μπει «πειρατές» που κατεβάζουν τις τιμές της τσίχλας.

Όσο αφορά την ποιότητα της τσίχλας οι περισσότεροι έμποροι συμφωνούν ότι ενώ έχει καλή γεύση και άρωμα είναι σκληρή και πολύ γλυκιά.

Τέλος, όσο αφορά τις τιμές αγοράς ή πώλησης στους τελικούς καταναλωτές οι περισσότεροι τις βρίσκουν από φθηνές μέχρι λογικές. Τονίζουν όμως παράλληλα ότι η τιμή πώλησης στους τελικούς καταναλωτές είναι ασαφής επειδή δεν αναγράφεται πάνω στα πακέτα, μ' αποτέλεσμα σ' ορισμένα περιπτώματα να την πουλάνε όσο θέλουν.

2. Ποιοποιία

Επίσης σημαντικός κλάδος είναι αυτός της ποιοποιίας. Στον πίνακα που ακολουθεί θα εξετάσουμε τη θέση του ποτού του ούζου ή του ποτού της μαστίχας στη συνολική παραγωγή οινοπνευματωδών ποτών.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ

ΕΤΟΣ	ΟΥΖΟ		ΑΠΕΡΙΤΙΦ , ΡΟΥΜΙ ΜΑΣΤΙΧΑ Κ.Λ.Π.		ΣΥΝΟΛΟ ΟΙΝΟΠΝ. ΠΟΤΩΝ
	ΤΟΝΝΟΙ	%	ΤΟΝΝΟΙ	%	ΤΟΝΝΟΙ
1982	18.816	-	-	-	-
1983	18.372	47,6	857	2,2	38.545
1984	18.372	45,6	1.089	2,7	40.256
1985	20.368	46,4	1.370	3,1	43.817
1986	22.437	-	-	-	-

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΕΤΟΣ	ΟΥΖΟ	ΑΠΕΡΙΤΙΦ , ΡΟΥΜΙ ΜΑΣΤΙΧΑ Κ.Λ.Π.	ΣΥΝΟΛΟ ΟΙΝΟΠΝ. ΠΟΤΩΝ
	%	%	%
1982	100,0	-	-
1983	97,6	100,0	100,0
1984	97,6	127,0	104,4
1985	108,2	159,8	113,6
1986	119,2	-	-

Εξετάζοντας καταρχήν την πορεία παραγωγής του συνόλου των οινοπνευματωδών ποτών για την τριετία 1983-1985, παρατηρούμε ότι υπήρχε μια συνεχής τάση αύξησης της παραγωγής που κυμαινόταν στα επίπεδα του 4% και 13% για τα έτη 1984 και 1985 αντίστοιχα λαμβάνοντας το 1983 σαν έτος βάσης. Την ίδια τάση αύξησης παρουσιάζει και η κατηγορία των απεριτίφ, μαστίχα κ.λ.π. όπου τα ποσοστά αύξησης για τα έτη 1984 και 1985-λαμβάνοντας και πάλι το 1983 σαν έτος βάσης-κυμαίνονταν στα αρκετά εντυπωσιακά επίπεδα του 27% και 60%.

Όσο αφορά το ούζο, για την πενταετία 1982-1986 λαμβάνοντας το 1982 σαν έτος βάσης παρατηρείται μια ελαφρά πτώση της παραγωγής της τάξης του 2,4% για τα έτη 1983 και 1984, με μια μετέπειτα αύξηση της τάξης του 8,2% και 19,2% για τα έτη 1985 και 1986 αντίστοιχα.

Ενώ τα ποτά απεριτίφ, ρούμι, μαστίχα κ.τ.λ. έχουν ένα μικρό ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο των παραγόμενων οινοπνευματωδών ποτών, που δεν ξεπερνάει το 3%, το ούζο έχει μια πολύ αξιόλογη συμμετοχή που κυμαίνεται περίπου στο 46%. Αξίζει λοιπόν να γίνουν κάποιες συμπερασματικές παρατηρήσεις για το ποτό αυτό.

Σύμφωνα με πληροφορίες μας από παραγωγούς ούζου η αναλογία της φυσικής μαστίχας στο ούζο είναι 0,03% και οι παραγωγοί υποχρεούνται τόσο από την Ελληνική νομοθεσία (υπουργ. απόφαση 22801/4512, «Παραγωγή και διάθεση αλκοολούχων ποτών», 4/12/1986, άρθρο 5, «Ούζο») όσο και από την Κοινοτική (Κανονισμός ΕΟΚ 1576/89 «για την θέσπιση των γενικών κανόνων σχετικά με τον ορισμό, χαρακτηρισμό και την παρουσίαση των αλκοολούχων ποτών») να χρησιμοποιούν τη φυσική μαστίχα για την παραγωγή του ποτού του ούζο. Αν δεν χρησιμοποιείται η φυσική μαστίχα που παράγεται στη Χίο, το ποτό δεν μπορεί να λάβει την ονομασία του ούζου.

Λαμβάνοντας υπόψη λοιπόν την αναλογία του 0,03% της φυσικής μαστίχας στο ούζο, η ποσότητα της μαστίχας που θα μπορούσε ή θα έπρεπε να είχε καταναλωθεί για την παραγωγή του ούζου κατά τη διάρκεια των ετών 1982-1986 είναι 29,5 τόνοι φυσικής μαστίχας.

ΕΤΟΣ	ΜΑΣΤΙΧΑ ΣΤΟ ΟΥΖΟ (σύμφωνα με αναλογία 0,03%)
	ΤΟΝΝΟΙ
1982	5,64
1983	5,51
1984	5,51
1985	6,11
1986	6,73
ΣΥΝΟΛΟ	29,5

Τέλος αναφορικά με τις πωλήσεις φυσικής μαστίχας στον κλάδο της ποτοποιίας κατά τα έτη 1989,1990 και 1991, από τη δειγματοληπτική πρωτογενή έρευνα που έγινε για την περιοχή της Αττικής, όπως αναφέρεται στον πρόλογο , και σύμφωνα με τα δεδομένα του πίνακα που ακολουθεί ο οποίος είναι προϊόν της έρευνας αυτής, μπορούν να γίνουν οι παρακάτω παρατηρήσεις :

ΕΤΟΣ	ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΑΠΟ ΠΟΤΟΠΟΙΟΥΣ.		ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ
	ΚΙΛΑ	% στο σύνολο των πωλούμενων ποσοτήτων	
1989	1.295	23,0	100,0
1990	1.030	14,9	79,5
1991	455	6,6	35,1
ΣΥΝΟΛΟ	2.780		

-Η κατανάλωση μαστίχας από τους ποτοποιούς κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης τριετίας, αλλά και σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια σύμφωνα με άποψη του αποκλειστικού αντιπροσώπου της Ε.Μ.Χ. στην Ελλάδα, παρουσιάζει μια συνεχή πτώση η οποία έφθασε στα ανώτατα επίπεδά της το έτος 1991 με ποσοστό 65% περίπου έναντι του 1989.

-Οι συνολικές ποσότητες αναλισκόμενης φυσικής μαστίχας από τους ποτοποιούς κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης τριετίας , αλλά και σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια σύμφωνα με άποψη του αποκλειστικού αντιπροσώπου της Ε.Μ.Χ. στην Ελλάδα, παρουσιάζει μια συνεχή πτώση η

οποία έφθασε στα ανώτερα επίπεδά της το έτος 1991 με ποσοστό 65% περίπου έναντι του 1989.

-Οι συνολικές ποσότητες αναλίσκόμενης φυσικής μαστίχας από τους ποτοποιούς είναι μικρές και δεν πρέπει να ξεπερνούν τους δύο τόννους (2.000 κιλά) ετησίως.

-Οι προοπτικές αύξησης των πωλήσεων φυσικής μαστίχας στον κλάδο της ποτοποιίας είναι σημαντικές, αν εφαρμοστεί από τους παραγωγούς ούζου η Ελληνική ή και η Κοινοτική νομοθεσία. Στην περίπτωση αυτή ο τετραπλασιασμός των πωλούμενων ποσοτήτων φυσικής μαστίχας στον κλάδο της ποτοποιίας είναι εφικτός στόχος¹⁰ αν πάρουμε υπόψη μας τη συνεχή αύξηση παραγωγής ούζου και άλλων aperitives που περιέχουν μαστίχα.

10. Με την προϋπόθεση ότι μπορεί να επιβληθεί η εφαρμογή της Ελληνικής ή και της Κοινοτικής νομοθεσίας περί ούζου.

3. ΑΡΤΟΠΟΪΑ/ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗ

Τόσο ο κλάδος της Αρτοποιίας όσο και της Ζαχαροπλαστικής είναι αρκετά ανάλογοι στο σύνολο της Χώρας. Η κατανομή καταστημάτων Αρτοποιίας και Ζαχαροπλαστικής ανά Περιφέρεια, φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

Κ Α Τ Α Σ Τ Η Μ Α Τ Α

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΑΡΤΟΠΟΙΙΑΣ	ΖΑΧ/ΚΗΣ	Σ Υ Ν Ο Λ Ο
Πρωτευούσης	1.738	1.060	2.798
Λοιπής Στερεάς & Ευβοίας	1.029	212	1.241
Πελοποννήσου	675	243	918
Ιονίων Νησιών	171	51	222
Ηπείρου	241	77	318
Θεσσαλίας	530	271	801
Μακεδονίας	1.522	779	2.301
Θράκης	169	93	262
Νήσων Αιγαίου	460	162	622
Κρήτης	396	132	528
Σύνολο	6.931	3.080	10.011

Πηγή : «Απογραφή καταστημάτων βιομηχανίας-βιοτεχνίας, Ε.Σ.Υ.Ε.

Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρείται ότι η μεγαλύτερη συγκέντρωση καταστημάτων αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής εντοπίζεται στις περιφέρειες που υπάρχουν μεγάλα αστικά κέντρα, δηλ. στις περιφέρειες Πρωτευούσης και Μακεδονίας.

Το σύνολο καταστημάτων αρτοποιίας στη χώρα το 1984 ήταν 6.931 και ζαχαροπλαστικής 3.080. Αθροιζόμενα έφταναν τα 10.011 καταστήματα.

Τα αρτοποιία χρησιμοποιούν την φυσική μαστίχα κυρίως στην παραγωγή τσουρεκιών και σε πολύ μικρότερες ποσότητες σε κουλούρια και στους παραδοσιακούς άρτους που προσφέρονται για θρησκευτικούς σκοπούς στις εκκλησίες.

Η ποσότητα όμως της μαστίχας που χρησιμοποιείται ετήσια από κάθε αρτοποιείο δεν πρέπει να υπερβαίνει τα δύο (2) κιλά. Επίσης είναι βέβαιο ότι δεν χρησιμοποιεί μαστίχα το σύνολο των αρτοποιείων της Χώρας.

Αν λοιπόν εστιασθεί η προσοχή στα αρτοποιεία που βρίσκονται στα μεγάλα αστικά κέντρα της Χώρας και θεωρηθούν σαν βάση τα δύο (2) κιλά ετήσιας κατανάλωσης μαστίχας στο αρτοποιείο, η κατανάλωση φυσικής μαστίχας από τους αρτοποιούς θα μπορεί να υπερβεί τα 6.000 κιλά ετησίως.

Ο παραπάνω συλλογισμός δεν έχει μόνο θεωρητική αξία και περιγράφεται για να παρουσιασθούν οι δυνατότητες αύξηση των πωλήσεων της φυσικής μαστίχας, εφ' όσον λειτουργήσει ένα σωστό δίκτυο πωλήσεων.

Αν λοιπόν δημιουργηθούν τα κατάλληλα δίκτυα που περιγράφονται στην συνέχεια και τα οποία θα προμηθεύουν τους αρτοποιούς στη χώρα με μαστίχα η κατανάλωσή της εκτιμάται ότι θα φθάσει σε ψηλά επίπεδα.

Όσον αφορά τα καταστήματα ζαχαροπλαστικής χρησιμοποιούν την μαστίχα σαν πρώτη ύλη στην παραγωγή πολλών προϊόντων, τόσο γλυκισμάτων όσο και παγωτών. Τα καταστήματα ζαχαροπλαστικής προμηθεύονται την μαστίχα από εμπόρους που εμπορεύονται την μαστίχα σαν πρώτη ύλη για ζαχαροπλαστεία. Από την προαναφερόμενη δειγματοληψία, 17 καταστήματα ζαχαροπλαστικής της περιφέρειας πρωτεύουσας προμηθεύονταν για τα έτη 1989-1990 και 1991 κατά μέσο όρο 35 κιλά μαστίχας ετήσια. Αν υποθεθεί ότι το δείγμα των ζαχαροπλαστείων είναι αντιπροσωπευτικό του συνόλου των ζαχαροπλαστείων στην περιφέρεια πρωτεύουσας, η εν δυνάμει κατανάλωση μαστίχας στην πρωτεύουσα ανέρχεται στα 2.180 κιλά ετήσια. Με την υπόθεση ότι η μαστίχα χρησιμοποιείται κυρίως στα μεγάλα καταστήματα ζαχαροπλαστικής, το μέγεθος των οποίων και η ποιότητα των προϊόντων τους έχει σχέση με το εισοδηματικό επίπεδο των κατοίκων της περιοχής, οι συνολικές ποσότητες μαστίχας που θα μπορούσαν να καταναλωθούν από ζαχαροπλαστεία στην υπόλοιπη Ελλάδα θα μπορούσαν να φθάσουν τα 3.327 κιλά ετήσια (η ποσότητα που καταναλώνεται στην πρωτεύουσα μειωμένη κατά 20%).

Συμπερασματικά με ένα καλό marketing και δίκτυα πωλήσεων πανελλαδικά ο κλάδος των ζαχαροπλαστέων θα μπορούσε να καταναλώνει 5.000 κιλά φυσικής μαστίχας ετησίως.

4. ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Η χρήση της μαστίχας στην φαρμακοβιομηχανία είναι περιορισμένη και βασικά αφορά την παρασκευή επουλωτικών αλοιφών.

Η μαστίχα χρησιμοποιείται βασικά για την μείωση της ρευστότητας της αλοιφής αλλά μετά από έρευνες υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι έχει και επουλωτικές δυνατότητες.

Η μαστίχα αντιπροσωπεύει το 8% των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται στην Παρασκευή μιας συγκεκριμένης αλοιφής που θα μπορούσε να χρησιμοποιείται και στην Παρασκευή παρόμοιων αλοιφών, αν η φαρμακοβιομηχανία δεν αντιμετώπιζε πρόβλημα με την ποιότητα της μαστίχας που αγοράζει. Συγκεκριμένα, το εμπορικό δίκτυο της E.M.X. στην Αθήνα φαίνεται να μην ανταποκρίνεται στην ζήτηση της φαρμακοβιομηχανίας για αγορά καθαρής μαστίχας, δηλ. αυτής που συλλέγεται απευθείας από το δέντρο και όχι αυτής που συλλέγεται από το έδαφος και είναι οξειδωμένη¹¹

Διατυπώθηκε δε εκ μέρους της φαρμακοβιομηχανίας η επιθυμία αύξησης της κατανάλωσης της μαστίχας και χρήσης της και σε άλλα παρόμοια με την επουλωτική αλοιφή φάρμακα υπό τον όρο ότι η μαστίχα που θα προμηθεύεται θα είναι η καθαρή.

5.ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΔΩΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

Ο κλάδος των καταστημάτων ειδών υγιεινής διατροφής είναι κλάδος που αναπτύχθηκε τα τελευταία χρόνια και παρουσιάζει την μεγαλύτερή του συγκέντρωση στην περιοχή της Αθήνας, όπως φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα¹²

11.Παρατήρηση δύο φαρμακοβιομηχανιών της Αττικής

12.Ο πίνακας αφορά μόνο στα μέλη του «Πανελληνίου Συνδέσμου Καταστηματαρχών φυσικής διατροφής και διαβίωσης»

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΑΘΗΝΑ	69
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	4
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	8
ΚΡΗΤΗ	4
ΛΟΙΠΗ ΕΛΛΑΔΑ	8
ΣΥΝΟΛΟ	93

ΠΗΓΗ : «Ενημερωτικό δελτίο Πανελληνίου Συνδέσμου Καταστηματαρχών φυσικής διατροφής και διαβίωσης», 1991

Από στοιχεία του Πανελληνίου Συνδέσμου καταστηματαρχών υγιεινής διατροφής παρατηρείται ότι ενώ το σύνολο των καταστημάτων/μελών του στη χώρα είναι 93 , τα 69 βρίσκονται στην Αθήνα (ποσοστό 74%).

Από την δειγματολογική πρωτογενή έρευνα στα καταστήματα υγιεινής διατροφής διαπιστώθηκε ότι σε ελάχιστα καταστήματα αυτού του είδους έχει τοποθετηθεί μαστίχα Χίου.

Αν υποθεθεί ότι η ποσότητα αυτής της μαστίχας θα μπορούσε να καταναλωθεί από όλα τα καταστήματα της περιοχής Αθήνας, τότε η κατανάλωση μαστίχας θα μπορούσε να φθάσει τα 1.725 κιλά ετήσια. Αν γίνει κάποια μείωση της εν δυνάμει κατανάλωσης στις υπόλοιπες περιοχές της χώρας, με δεδομένη την μείωσή του εισοδηματικού επιπέδου , τα 2.000 κιλά μαστίχας ετήσια σε πανελλήνιο επίπεδο θα μπορούσε να θεωρηθεί εφικτός στόχος.

2.3. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΩΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΟΣΟΤΗΤΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΚΑΤΑ ΧΡΗΣΗ (κατηγορίες πελατών) ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ

Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για την εργασία αυτή έγινε πρωτογενής έρευνα στην Αττική με ερωτηματολόγια σε επιλεγμένο δείγμα τριάντα (30) σημαντικών από πλευράς ποσοτήτων πελατών της φυσικής μαστίχας για τα έτη 1989, 1990 και 1991 το οποίο δείγμα για τα μεν δύο πρώτα έτη αντιπροσωπεύει το 27% των συνολικών ετήσιων πωλήσεων¹³ και για το 1991 αντιπροσωπεύει το 49% των συνολικών πωλήσεων μέχρι τον Αύγουστο 1991.

2.3.1. ΠΟΙΟΤΗΤΑ

Όσον αφορά τη συνολική ποιοτική κατανομή της μαστίχας, παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό μαστίχας που καταναλώθηκε το κατέχει η ποιότητα της «χονδρής» μαστίχας, με ποσοστό της τάξης του 95%, 88% και 85,9% επί της συνολικής κατανάλωσης της μαστίχας για τα έτη 1989, 1990 και 1991 αντίστοιχα.

Η ποιότητα της «ψιλής» καταναλώνεται σε εντυπωσιακά μικρό ποσοστό που είναι της τάξης του 2,7%, 1,7% και 5,2% επί της συνολικής κατανάλωσης μαστίχας για τα έτη 1989, 1990 και 1991 αντίστοιχα¹⁴.

Τέλος η κατανάλωση της μπομπονιέρας κυμαίνεται σε ψηλότερα επίπεδα από αυτά της «ψιλής» μαστίχας, τουλάχιστον για τα έτη 1990 και 1991, με ποσοστό της τάξης 2,2%, 9,5% και 8,8% επί της συνολικής κατανάλωσης μαστίχας για τα έτη 1989, 1990 και 1991 αντίστοιχα.

Αν υποθεθεί ότι οι μπομπονιέρες περιέχουν «χονδρή» μαστίχα, τότε η αναλογία κατανάλωσης «χονδρής» μαστίχας στο σύνολο των πωλουμένων ποσοτήτων είναι πολύ ψηλή και ο μέσος όρος ετησίως για τα τρία τελευταία χρόνια (1989-1991) είναι 92,7%.

13. Συνολικές πωλήσεις πανελλαδικά

14. Τα ποσοστά πωλουμένων ποσοτήτων «ψιλής» μαστίχας φαίνονται στη δειγματοληπτική έρευνα πολύ μικρά γιατί ίσως αυτή την ποιότητα της μαστίχας την διακινούν μικρέμποροι οι οποίοι είναι εκτός δείγματος

2.3.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΩΝ

Οι πελάτες οι οποίοι αγοράζουν τη φυσική μαστίχα είναι οι εξής :

- Χονδρέμποροι ή λιανέμποροι μπαχαρικών και βιοτεχνίες συσκευασίας μπαχαρικών
- Ποτοποιοί
- Ζαχαροπλαστεία
- Κάβες ποτών και καταστήματα ζαχαρωδών προϊόντων
- Λοιποί έμποροι
- Φαρμακοβιοτέχνες
- Βιομηχανίες/βιοτεχνίες ζαχαρωδών
- Αρτοποιεία

Από τα στοιχεία της δειγματοληπτικής διερεύνησης κατά κατηγορία πελατών δεν είναι δυνατόν να βγουν ακριβή συμπεράσματα για τις καταναλισκόμενες ποσότητες της μαστίχας δεν την αγοράζουν άμεσα από τον αντιπρόσωπο αλλά από άλλα καταστήματα (χονδρέμπορους, super markets, μπαχαρικά κ.λ.π.). Έτσι οι ποσότητες και τα ποσοστά που αναφέρονται στα ζαχαροπλαστεία, αρτοποιεία και ίσως στους ποτοποιούς να είναι υποεκτιμημένα αφού πολλοί πελάτες αυτών των κατηγοριών αγοράζουν μαστίχα από χονδρέμπορους.

Αφού ληφθούν υπόψη οι παραπάνω παρατηρήσεις, είναι χρήσιμο να αναφερθούν ορισμένα στοιχεία ανά κατηγορία πελατών της φυσικής μαστίχας.

Ποτοποιοί

-Ο κλάδος της ποτοποιίας είναι ένας σημαντικός πελάτης/χρήστης της φυσικής μαστίχας¹⁵ αφού σύμφωνα με τα στοιχεία του δείγματος η ετήσια κατανάλωση μαστίχας από τους ποτοποιούς φθάνει από 23% έως 6,6% των συνολικών πωλουμένων ποσοτήτων.

Στο σύνολο δε της τριετίας το ποσοστό πωλήσεων φυσικής μαστίχας στους ποτοποιούς είναι 14,3% στις συνολικές πωλήσεις φυσικής μαστίχας.

15. Σε προηγούμενα χρόνια κατανάλωναν μαστιχέλαιο, αλλά τα τελευταία πέντε χρόνια αντικατέστησαν το μαστιχέλαιο με μαστίχα

-Η ποιότητα φυσικής μαστίχας που καταναλώνει ο κλάδος είναι 100% «χονδρή».

-Η πορεία πωλουμένων ποσοτήτων στους ποτοποιούς βαίνει συνεχώς μειούμενη αφού η πτώση της το 1990 ήταν 20% έναντι του 1989 και το 1991 έναντι του 1990 η πτώση έφθασε το 65%.

Πιθανή αιτία της πτώσης των καταναλισκομένων ποσοτήτων φυσικής μαστίχας από τους ποτοποιούς είναι η μείωση της χρήσης της μαστίχας στο ούζο ύστερα από ελεύθερη και πιθανά λανθασμένη ερμηνεία του Κανονισμού (ΕΟΚ) 1576/89 περί χαρακτηρισμού ενός ποτού σαν ούζο και όσον αφορά στη χρήση της μαστίχας.

Αν για τα τρία χρόνια που αφορά η δειγματοληψία γίνει αναγωγή στο σύνολο των πωλουμένων ποσοτήτων φυσικής μαστίχας, οι ποσότητες φυσικής μαστίχας που αγοράζουν οι ποτοποιοί θα έπρεπε να ήταν οι εξής κατ' έτος :

-4.796 για το 1989

-3.815 για το 1990 και

-928 για το 1991 (μέχρι τον Αύγουστο του 1991)

Αν και οι ανάγκες αυτές θα πρέπει να περιέχουν κάποιο σφάλμα, διότι για τη δημιουργία του δείγματος ελήφθησαν στοιχεία από τους μεγαλύτερους πελάτες και έτσι το δείγμα του 17% για τα έτη 1989 και 1990 και του 49% για το 1991 πρέπει να περιλαμβάνονται τα μεγαλύτερα ποσοστά πωλήσεων στους ποτοποιούς. Έτσι οι πραγματικές πωληθείσες ποσότητες φυσικής μαστίχας στους ποτοποιούς πρέπει να ήταν πολύ μικρότερες των 4.796 και 3.815 κιλών για τα έτη 1989 και 1990 αντίστοιχα.

Αναλυτικότερη όμως αναφορά για τον κλάδο της ποτοποιίας όσον αφορά στη χρήση της φυσικής μαστίχας, έχει γίνει σε προηγούμενο μέρος της εργασίας¹⁶.

16. «Κλαδική διερεύνηση»

Καταστήματα Ζαχαρωδών/Κάβες ποτών

Το είδος αυτών των καταστημάτων είναι ένας σημαντικός πελάτης της φυσικής μαστίχας αφού απορροφά ένα σημαντικό ποσοστό των συνολικών πωλουμένων ποσοτήτων (11-40%).

Στην τριετία 1989-1991 απορρόφησαν το 28% των πωλήσεων της φυσικής μαστίχας και παρουσιάζει μια σημαντική άνοδο από το 1989 μέχρι το 1991 αφού η αύξηση το 1990 ήταν της τάξης του 22% έναντι του 1989 και το 1991 η αύξηση ήταν της τάξης του 41% έναντι του έτους 1990.

Η ποσότητα που απορροφάται από αυτή την κατηγορία των καταστημάτων είναι κυρίως «χονδρή» με ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο των πωλουμένων ποσοτήτων σ' αυτά τα καταστήματα, 50-75%.

Τα καταστήματα δε αυτά είναι οι κύριοι «πελάτες» της μπομπονιέρας.

Έμποροι και συσκευαστές μπαχαρικών

Αυτό το είδος των καταστημάτων είναι οι πιο σημαντικοί πελάτες της φυσικής μαστίχας αφού απορρόφησαν το 45% περίπου των συνολικών πωλουμένων ποσοτήτων φυσικής μαστίχας στα τρία χρόνια (1989-1991) και η πορεία των αγορών της βγαίνει αυξανόμενη.

Και σ' αυτά τα καταστήματα κυριαρχεί η «χονδρή» μαστίχα με ελάχιστη συμμετοχή της «ψιλής» και μηδαμινή παρουσία της μπομπονιέρας.

Λοιποί έμποροι (χονδρέμποροι)

Ο κλάδος των εμπόρων επίσης απορροφά κυρίως την ποσότητα της «χονδρής» μαστίχας και σε πολύ μικρότερες ποσότητες την ποιότητα της «ψιλής» και μπομπονιέρας. Η κατανάλωση λαμβάνοντας το 1989 σαν έτος βάσης, παρουσιάζει μείωση της τάξης του 30% για το έτος 1990 και μια μετέπειτα αύξηση της τάξης του 64% για το έτος 1991 (παρόλο που οι ποσότητες για το 1991 είναι μέχρι τον Αύγουστο).

Η κατηγορία αυτή των πελατών παρουσιάζεται να απορροφά το 12,6%, το 7,1% και 17,2% της συνολικής κατανάλωσης μαστίχας του δείγματος για τα έτη 1989, 1990 και 1991 αντίστοιχα.

Φαρμακοβιομηχανία

Ο κλάδος της φαρμακοβιομηχανίας καταναλώνει μόνο την ποιότητα της «ψιλής» μαστίχας. Εξετάζοντας την κατανάλωση του κλάδου για τα έτη 1990 και 1991 παρατηρείται αύξησή της κατά 68% αλλά η κατανάλωση αυτή δεν ξεπερνάει το πολύ μικρό ποσοστό του 0,3% και 0,5% της συνολικής κατανάλωσης μαστίχας του δείγματος για τα έτη 1990 και 1991 αντίστοιχα.

Βιομηχανίες Ζαχαρωδών

Για τον κλάδο της βιομηχανίας ζαχαρωδών υπάρχουν στοιχεία μόνο για το 1991 από τα οποία παρατηρείται κατανάλωση μόνο της ποιότητας της «ψιλής» μαστίχας και σε ποσοστό 1,4% επί της συνολικής κατανάλωσης μαστίχας του δείγματος για το 1991.

Αρτοποιεία

Τέλος στον κλάδο των αρτοποιείων επίσης υπάρχουν στοιχεία μόνο για το 1991, όπου παρατηρείται κατανάλωση μόνο της ποιότητας της «χονδρής» μαστίχας σε ποσοστό 0,6% επί της συνολικής κατανάλωσης μαστίχας του δείγματος για το 1991.

Σημείωση

Όλα τα παραπάνω ποσοτικά στοιχεία της δειγματοληπτικής διερεύνησης φαίνονται αναλυτικά στον πίνακα που ακολουθεί.

ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΩΝ & ΠΟΙΟΤΗΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΩΝ	1989					1990					1991					
	ΧΟΝΔΡΗ	ΨΙΛΗ	ΜΠΟΜΠΟ- ΝΙΕΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ		ΧΟΝΔΡΗ	ΨΙΛΗ	ΜΠΟΜΠΟ- ΝΙΕΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ		ΧΟΝΔΡΗ	ΨΙΛΗ	ΜΠΟΜΠΟ- ΝΙΕΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ		
				ΚΙΛΑ	%				ΚΙΛΑ	%				ΚΙΛΑ	%	
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ	50	-	-	50	0,9	30	-	-	30	0,4	30	-	-	30	0,4	
ΠΟΤΟΠΟΙΟΙ	1.295	-	-	1.295	23,0	1.030	-	-	1.030	14,9	455	-	-	455	66	
ΚΑΒΑ/ΖΑΧΑΡΩΔΗ	485	-	126	612	10,9	1.321	-	651	1.972	28,6	2.253	-	534	2.787	40,4	
ΜΠΑΧΑΡΙΚΑ/ΣΥΣΚ. ΜΠΑΧΑΡΙΚΩΝ	2.906	55	-	2.961	52,6	3.359	-	3,5	3.362,5	48,7	2.113	105	54	2.272	32,9	
ΕΜΠΟΡΟΙ	612	100	0,5	712,5	12,6	391	100	0,8	492	7,1	1.040	125	22	1.187	17,2	
ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧ.	-	-	-	-	-	-	19	-	19	0,3	-	32	-	32	0,5	
ΒΙΟΜ.ΖΑΧΑΡΩΔΩΝ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	100	1,4	
ΑΡΤΟΠΟΙΟΙ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	-	-	40	0,6	
ΣΥΝΟΛΟ	%	95	2,75	2,25	-	100	88,8	1,7	9,5	-	100	85,9	5,2	8,8	-	
	ΚΙΛΑ	5.349	155	126,5	5.630,5	-	6.131	119	655	6.905	-	5.931	362	610	6.903	-

ΠΗΓΗ : Επεξεργασία Ερωτηματολογίων

2.4 ΔΙΚΤΥΟ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

Για την τσίχλα θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί το ίδιο δίκτυο μ' αυτό της μαστίχας. Η διαφορά βρίσκεται στο ότι τα τελικά κανάλια διανομής της τσίχλας ποικίλουν σε σχέση με την μαστίχα. Έτσι θα πρέπει να δοθεί έμφαση στα περίπτερα και καταστήματα ψιλικών που είναι αρκετά σε αριθμό.

Η σημερινή κατάσταση που εμποδίζει την ύπαρξη σε πολλά περίπτερα ή ψιλικά καταστήματα της τσίχλας ΕΛΜΑ, δημιουργεί πρόβλημα στις πωλήσεις που απαιτεί άμεση λύση.

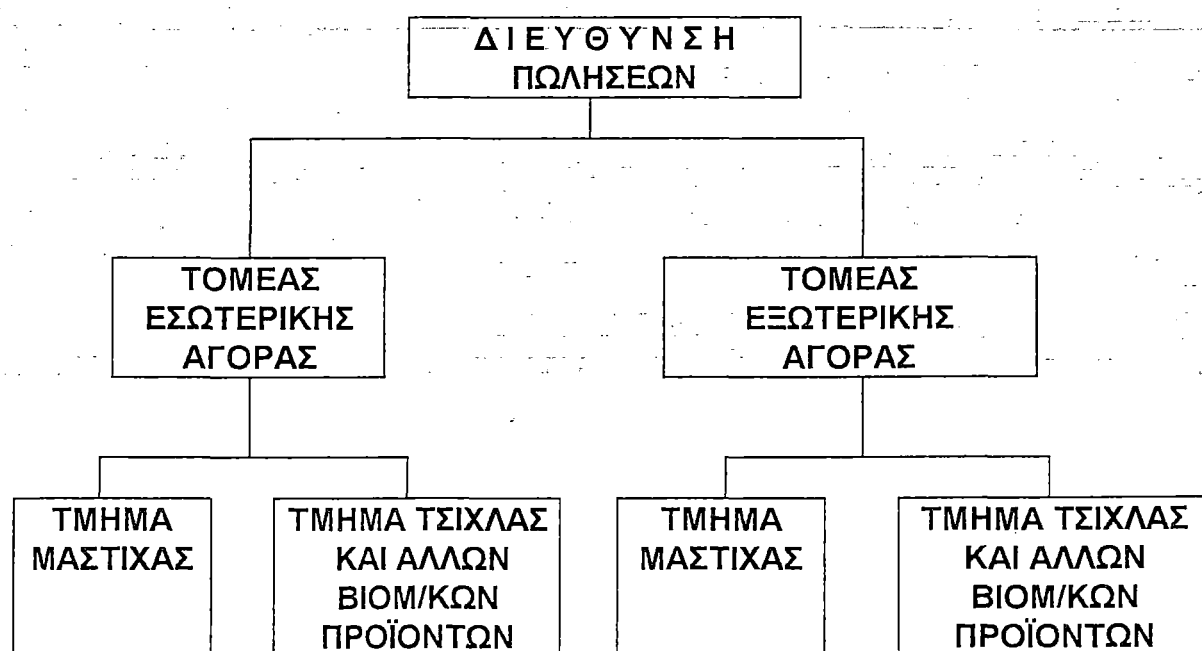
Προτείνεται μια διεύθυνση πωλήσεων ευέλικτη, η οποία θα παρακολουθεί, θα αναλύει και θα σχεδιάζει την παρέμβαση στην αγορά εσωτερική και εξωτερική.

Η πρόταση που ακολουθεί με το σχήμα I είναι μια δυνατή λύση για την οργάνωση της διεύθυνσης των πωλήσεων.

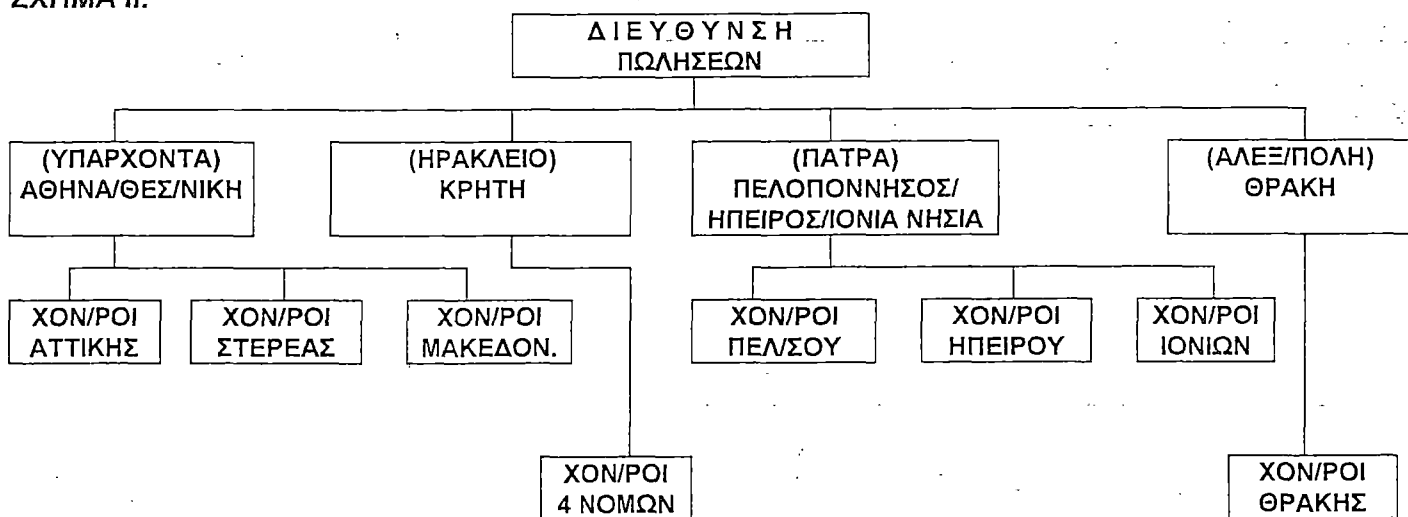
Παράλληλα προτείνεται η βελτίωση της οργάνωσης του δικτύου πωλήσεων στην εσωτερική αγορά, ώστε να ξεπερασθεί η σημερινή κατάσταση η οποία περιορίζεται σ' ένα και μοναδικό αντιπρόσωπο πανελλαδικά με αποτέλεσμα την ανεπαρκή κάλυψη της αγοράς.

Το σχήμα II παρουσιάζει εφικτή πρόταση οργάνωσης δικτύων με περιφερειακούς αντιπροσώπους οι οποίοι θα απευθύνονται άμεσα στην διεύθυνση πωλήσεων της Ε.Μ.Χ.

ΣΧΗΜΑ Ι.



ΣΧΗΜΑ II.



ΣΗΜΕΙΩΣΗ :
ΣΕ ΠΑΡΕΝΘΕΣΗ ΟΙ ΕΔΡΕΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 Κατανομή των κοινοτήτων σε Μαστιχόχωρα και μη

α/α	Μαστιχόχωρα	Κοινοότητες που δεν καλ- λιεργούν μαστίχα
1	Αγ. Γεώργιος	Δήμος Βροντάδου
2	Αρμόλια	Δήμος Καρδάμυλων
3	Βαβίλοι	Δήμος Οινουσσών
4	Βέσσα	Δήμος Χίου
5	Βουνό	Αγ. Γάλα
6	Ελάτα	Αμάδες
7	Εξω Διδύμα	Ανάβατος
8	Θολοποτάμι	Αυγώνυμα
9	Θυμιανά	Βασιλειώνικο
10	Καλαμωτή	Βερβεράτο
11	Καλλιμασιά	Βίκι
12	Καταράκτης	Βολισσός
13	Κοινή	Δαφνώνας
14	Λιθί	Διευχά
15	Μέσα Διδύμα	Ζυφιάς
16	Μεστά	Καμπιά
17	Μυρμήγκι	Καρυές
18	Νένητα	Κέραμος
19	Νεοχώρι	Κουρούνια
20	Ολύμποι	Λαγκάδα
21	Παγίδα	Λεπτόποδα
22	Πατρικά	Μελανιός
23	Πυργί	Νέα Ποταμιά
24	Φλάτσια	Νενητούρια
25		Παρπαριά
26		Πιραμά
27		Πισπιλούντα
28		Πιτυός
29		Σιδηρούντα
30		Σπαρτούντα
31		Συκιάδα
32		Τρύπες
33		Φυτά
34		Χάλανδρα
35		Χαλκειός
36		Ψαρά

Πηγή: Διεύθυνση Γεωργίας Νομού Χίου

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 Κατανομή συν/σμών της Ε.Μ.Χ κατά κοινότητες

α/α	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ	ΦΥΣΙΚΑ ΜΕΛΗ
1	Αγ.Γεωργίου	Η ομώνυμη κοινότητα	253
2	Αρμελιών	>> >>	276
3	Βέσσης	>> >>	103
4	Βουνού	Κοινότητες Βουνού-Φλασκών	420
5	Ελάτας	Η ομώνυμη κοινότητα	153
6	Εξω Διδύμας	>> >>	90
7	Θολοποταμίου	>> >>	240
8	Καλαμωπής	>> >>	502
9	Καλλιμασιάς	>> >>	635
10	Καταράκτη	>> >>	214
11	Κοινής	Κοινότητες Κοινής-Παγίδας	257
12	Λιθιού	Η ομώνυμη κοινότητα	93
13	Μέσα Διδύμας	>> >>	276
14	Μεστών	>> >>	129
15	Μυρμηγκιού	>> >>	117
16	Νενήτων	>> >>	456
17	Νεοχωρίου	Κοι/ες Νεοχωρίου-Θυμιανών	645
18	Ολύμπων	Η ομώνυμη κοινότητα	147
19	Πατρικών	>> >>	136
20	Πυργίου	>> >>	637
		ΣΥΝΟΛΟ	5.788

Πηγή Ε.Μ.Χ.

Πίνακας 3. Συμμετοχή των προϊόντων στη συνολική αξία φυτικής παραγωγής

α \ α	Κοινότητες (Κατά φθίνουσα τάξη συμμετοχής της μαστίχας)	ΜΑΣΤΙ- ΧΑ	ΣΙΤΗΡΑ- ΟΣΠΡΙΑ ΚΤΗΝΟΤΡ.	ΛΑΧΑ- ΝΙΚΑ ΜΠΟ- ΣΤΑΝ.	ΕΛΙΑ	ΑΜΠΕ- ΛΙΑ	ΔΕΝ- ΔΡΩΔΗ ΔΙΑΦΟΡ
1	ΛΙΘΙ	85.9	2.1	7.2	1.5	0.9	2.4
2	ΠΥΡΓΙ	79.2	5.6	4.8	9.0	0.3	1.1
3	ΚΑΤΑΡΑΚΤΗΣ	76.0	7.4	7.7	4.6	2.2	2.1
4	ΠΑΓΙΔΑ	72.9	9.1	6.5	8.7	0.8	2.0
5	ΦΛΑΤΣΙΑ	72.4	9.5	7.4	7.4	2.1	1.2
6	ΠΑΤΡΙΚΑ	71.8	7.9	5.4	12.5	0.7	1.7
7	ΝΕΟΧΩΡΙ	71.2	5.3	12.6	4.9	0.6	0.4
8	ΚΑΛΛΙΜΑΣΙΑ	71.1	6.7	10.5	7.0	2.1	2.6
9	ΝΕΝΗΤΑ	70.6	5.0	4.8	11.6	5.7	2.3
10	ΜΕΣΑ ΔΙΑΥΜΑ	69.8	9.9	6.5	11.7	0.3	1.8
11	ΚΟΙΝΗ	65.2	11.5	8.5	13.0	1.4	0.4
12	ΒΟΥΝΟ	64.4	7.3	7.4	18.8	1.2	0.8
13	ΕΛΑΤΑ	64.1	17.2	6.8	10.3	0.4	1.2
14	ΒΕΣΣΑ	60.4	15.2	13.3	6.4	2.0	2.7
15	ΜΥΡΜΗΓΚΙ	59.4	8.9	26.2	1.4	1.3	2.8
16	ΘΟΛΟΠΟΤΑΜΙ	56.5	15.3	11.5	14.4	0.8	1.5
17	ΕΞΩ ΔΙΑΥΜΑ	55.0	15.4	11.0	15.0	3.0	0.6
18	ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	49.1	5.6	18.0	24.7	0.4	2.2
19	ΟΛΥΜΠΟΙ	49.0	25.7	8.3	5.4	6.0	5.6
20	ΑΡΜΟΛΙΑ	43.0	8.6	25.3	20.6	1.2	1.3
21	ΘΥΜΙΑΝΑ	38.7	3.8	32.9	6.2	6.7	11.8
22	ΚΑΛΑΜΩΤΗ	30.0	3.4	53.0	5.1	7.5	1.0
23	ΜΕΣΤΑ	8.8	24.9	17.4	8.8	15.3	9.8
24	ΒΑΒΙΛΟΙ	4.6	16.6	49.6	24.4	0.2	4.5
	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΣΤΙΧΟΧΩΡΩΝ	60.4	8.7	15.4	2.2	10.4	2.9

Πηγή: Διεύθυνση Γεωργίας Νομού Χίου

Πίνακας 3. Συμμετοχή των προϊόντων στη συνολική αξία φυτικής παραγωγής

α \\ α	Κοινότητες (Κατά φθίνουσα τάξη συμμετοχής της μαστίχας)	ΜΑΣΤΙ- ΧΑ	ΣΙΤΗΡΑ ΟΣΠΡΙΑ ΚΤΗΝΟΤΡ.	ΛΑΧΑ- ΝΙΚΑ ΜΠΟ- ΣΤΑΝ.	ΕΛΙΑ	ΑΜΠΕ- ΛΙΑ	ΔΕΝ- ΔΡΩΔΗ ΔΙΑΦΩΡ
1	ΛΙΘΙ	85.9	2.1	7.2	1.5	0.9	2.4
2	ΠΥΡΓΙ	79.2	5.6	4.8	9.0	0.3	1.1
3	ΚΑΤΑΡΑΚΤΗΣ	76.0	7.4	7.7	4.6	2.2	2.1
4	ΠΑΓΙΔΑ	72.9	9.1	6.5	8.7	0.8	2.0
5	ΦΛΑΤΣΙΑ	72.4	9.5	7.4	7.4	2.1	1.2
6	ΠΑΤΡΙΚΑ	71.8	7.9	5.4	12.5	0.7	1.7
7	ΝΕΟΧΩΡΙ	71.2	5.3	12.6	4.9	0.6	0.4
8	ΚΑΛΛΙΜΑΣΙΑ	71.1	6.7	10.5	7.0	2.1	2.6
9	ΝΕΝΗΤΑ	70.6	5.0	4.8	11.6	5.7	2.3
10	ΜΕΣΑ ΔΙΔΥΜΑ	69.8	9.9	6.5	11.7	0.3	1.8
11	ΚΟΙΝΗ	65.2	11.5	8.5	13.0	1.4	0.4
12	ΒΟΥΝΟ	64.4	7.3	7.4	18.8	1.2	0.8
13	ΕΛΑΤΑ	64.1	17.2	6.8	10.3	0.4	1.2
14	ΒΕΣΣΑ	60.4	15.2	13.3	6.4	2.0	2.7
15	ΜΥΡΜΗΓΚΙ	59.4	8.9	26.2	1.4	1.3	2.8
16	ΘΟΛΟΠΟΤΑΜΙ	56.5	15.3	11.5	14.4	0.8	1.5
17	ΕΞΩ ΔΙΔΥΜΑ	55.0	15.4	11.0	15.0	3.0	0.6
18	ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	49.1	5.6	18.0	24.7	0.4	2.2
19	ΟΛΥΜΠΟΙ	49.0	25.7	8.3	5.4	6.0	5.6
20	ΑΡΜΟΛΙΑ	43.0	8.6	25.3	20.6	1.2	1.3
21	ΘΥΜΙΑΝΑ	38.7	3.8	32.9	6.2	6.7	11.8
22	ΚΑΛΑΜΩΤΗ	30.0	3.4	53.0	5.1	7.5	1.0
23	ΜΕΣΤΑ	8.8	24.9	17.4	8.8	15.3	9.8
24	ΒΑΒΙΛΟΙ	4.6	16.6	49.6	24.4	0.2	4.5
	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΣΤΙΧΟΧΩΡΩΝ	60.4	8.7	15.4	2.2	10.4	2.9

Πηγή: Διεύθυνση Γεωργίας Νομού Χίου

ΠΙΝΑΚΑΣ.4

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	15	17,21	19,27	---
1986	17	20,98	19,20	+ 13,33
1987	23	19,26	21,06	+ 35,29
1988	11	17,76	17,08	- 52,17
1989	24	23,53	23,12	+ 118,18
1990	13	15,30	16,07	- 45,83
1991	16	15,84	15,85	+ 23,07
1992	20	23,53	26,54	+ 25
1985-92	139	19,17	19,77	+116,87

ΠΙΝΑΚΑΣ.5

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	2	2,63	2,63	---
1986	4	4,94	4,31	+100
1987	7	5,64	6,16	+42,85
1988	4	6,64	6,19	-42,85
1989	5	4,91	4,39	+ 25
1990	1	1,17	1,78	- 20
1991	*	*	0,26	-100
1992	1	1,17	0,16	---
1985-92	24	3,36	3,23	+ 5

ΠΙΝΑΚΑΣ.6

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	6	7,89	8,02	---
1986	3	3,70	3,81	- 50
1987	2	1,61	1,99	-33,33
1988	7	11,30	10,87	+250
1989	**	**	**	---
1990	5	5,99	6,66	---
1991	*	*	0,02	-100
1992	*	*	0,56	---
1985-92	23	3,80	3,99	+66,67

ΠΙΝΑΚΑΣ. 7

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΟΥΣ ΚΑΝ.ΝΗΣΟΥΣ 1985-92

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	7	2,63	2,07	---
1986	4	4,94	4,33	-42,85
1987	5	4,03	4,42	+ 85
1988	2	3,22	3,31	- 60
1989	1	0,98	0,95	- 50
1990	2	2,35	2,38	+100
1991	6	5,94	5,32	+200
1992	*	*	0,76	---
1985-92	27	3,01	2,94	+172,15

ΠΙΝΑΚΑΣ. 8

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΟ ΜΑΡΟΚΟ 1985-92

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	3	3,94	6,50	---
1986	2	2,46	1,93	-33,33
1987	1	0,80	0,99	- 50
1988	*	*	0,63	-100
1989	5	4,91	4,25	+500
1990	2	2,35	3,08	- 60
1991	4	3,96	3,21	+100
1992	2	2,35	1,93	-100
1985-92	19	2,59	2,81	+256,67

ΠΙΝΑΚΑΣ. 9

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	7	9,21	4,72	---
1986	**	**	**	---
1987	11	8,87	10,23	---
1988	**	**	**	---
1989	3	2,94	2,55	---
1990	1	1,17	0,53	+66,66
1991	12	11,88	7,86	---
1992	**	**	**	---
1985-92	34	4,25	3,23	---

ΠΙΝΑΚΑΣ. 10

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΙΣ ΗΠΑ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	2	2,63	2,79	---
1986	2	2,46	2,86	+100
1987	3	2,41	2,66	+ 50
1988	2	3,22	2,78	-33,33
1989	4	3,94	3,93	+100
1990	4	4,72	6,29	---
1991	3	2,97	2,89	- 25
1992	3	3,52	4,64	---
1985-92	23	3,23	3,60	+191,67

ΠΙΝΑΚΑΣ. 11

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗ ΚΥΠΡΟ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	1	1,31	1,14	---
1986	2	2,46	1,67	+100
1987	2	1,61	1,98	---
1988	1	1,61	0,91	-100
1989	3	2,94	2,21	+200
1990	1	1,17	1,34	-66,66
1991	3	2,97	1,26	+200
1992	5	5,91	4,88	+66,66
1985-92	18	2,59	1,92	+400

ΠΙΝΑΚΑΣ. 12

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΟ ΙΣΡΑΗΛ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	1	1,31	1,81	---
1986	2	2,46	2,64	+100
1987	2	1,61	2,16	---
1988	1	1,61	1,78	- 50
1989	2	1,96	2,58	+100
1990	2	2,35	2,76	---
1991	4	3,96	4,36	+100
1992	3	3,52	3,60	- 25
1985-92	17	2,34	2,71	+225

ΠΙΝΑΚΑΣ. 13

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗ ΣΑΟΥΔ. ΑΡΑΒΙΑ 1985-92

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	27	35,52	35,37	---
1986	25	29,74	33,34	-7,40
1987	51	42,12	39,60	+104
1988	19	30,65	31,81	-62,74
1989	38	37,25	39,53	+100
1990	36	42,29	35,15	-5,26
1991	42	41,59	45,24	+16,66
1992	23	27,06	30,14	-45,23
1985-92	261	35,79	36,27	+100,03

ΠΙΝΑΚΑΣ. 14

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	1	1,31	0,76	---
1986	*	*	0,64	-100
1987	*	*	0,48	---
1988	1	1,61	1,09	+100
1989	1	0,98	0,67	---
1990	1	1,17	1,19	---
1991	**	**	**	---
1992	1	1,17	2,03	---
1985-92	5	0,78	0,85	

ΠΙΝΑΚΑΣ. 15

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΟ ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ 1985-92

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	1	1,31	0,86	---
1986	1	1,23	0,90	---
1987	1	0,80	0,69	---
1988	*	*	0,72	-100
1989	*	*	0,16	---
1990	2	2,35	2,22	+200
1991	1	0,99	1,08	- 50
1992	*	*	0,38	-100
1985-92	6	0,83	0,87	- 50

ΠΙΝΑΚΑΣ.16

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗ ΤΟΥΡΚΙΑ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τόν.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	1	1,31	0,67	---
1986	5	6,17	5,03	+400
1987	1	0,80	0,88	- 80
1988	1	1,61	1,00	---
1989	**	**	**	---
1990	1	1,17	1,25	---
1991	*	*	0,14	-100
1992	1	1,17	1,21	+100
1985-92	10	1,52	1,27	+320

ΠΙΝΑΚΑΣ.17

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗ ΣΟΒ.ΕΝΩΣΗ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τόν.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	2	2,63	3,50	---
1986	2	2,46	3,20	---
1987	**	**	**	---
1988	**	**	**	---
1989	**	**	**	---
1990	**	**	**	---
1991	**	**	**	---
1992	**	**	**	---
1985-92	4	0,63	0,83	

ΠΙΝΑΚΑΣ.18

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗ ΜΑΥΡΙΤΑΝΙΑ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τόν.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	1	1,31	0,61	---
1986	**	**	**	---
1987	**	**	**	---
1988	**	**	**	---
1989	**	**	**	---
1990	1	1,17	1,24	---
1991	*	*	0,42	---
1992	1	1,17	1,26	---
1985-92	3	0,45	0,44	

ΠΙΝΑΚΑΣ. 19
ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΟΝ ΚΑΝΑΔΑ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τόν.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΕΙΑ	
1985	*	*	0,15	---
1986	*	*	0,16	---
1987	*	*	0,02	---
1988	**	**	**	---
1989	*	*	0,19	---
1990	**	**	**	---
1991	*	*	0,11	---
1992	*	*	0,29	---
1985-92			0,11	

ΠΙΝΑΚΑΣ. 20
ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΟ ΛΙΒΑΝΟ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τόν.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΕΙΑ	
1985	*	*	0,38	---
1986	1	1,23	0,65	---
1987	*	*	0,44	-100
1988	1	1,61	1,63	+100
1989	1	0,98	1,35	---
1990	1	1,17	1,57	---
1991	2	1,98	2,31	+100
1992	2	2,35	1,83	---
1985-92	8	1,16	1,27	+100

ΠΙΝΑΚΑΣ. 21
ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗΝ ΙΟΡΔΑΝΙΑ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τόν.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΕΙΑ	
1985	1	1,31	1,16	---
1986	1	1,23	1,32	---
1987	1	0,80	1,40	---
1988	1	1,61	1,11	---
1989	1	0,98	0,79	---
1990	**	**	**	---
1991	*	*	0,24	---
1992	*	*	0,33	---
1985-92	5	0,74	0,79	

ΠΙΝΑΚΑΣ 22

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΑ ΕΝ. ΑΡ. ΕΜΙΡ. 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	1	1,31	1,74	---
1986	2	2,46	2,11	+100
1987	2	1,61	2,17	---
1988	2	3,22	4,21	---
1989	3	2,94	3,60	+ 50
1990	2	2,35	2,73	-33,33
1991	3	2,97	3,04	+ 50
1992	4	4,72	6,37	+33,33
1985-92	19	2,69	3,24	+200

ΠΙΝΑΚΑΣ 23

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΟ ΠΑΚΙΣΤΑΝ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	1	1,31	1,98	---
1986	1	1,23	1,41	---
1987	2	1,61	1,56	+100
1988	2	3,22	1,84	---
1989	**	**	**	---
1990	2	2,35	2,08	---
1991	2	1,98	1,62	---
1992	*	*	1,40	-100
1985-92	10	1,46	1,48	

ΠΙΝΑΚΑΣ 24

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗΝ ΙΝΔΙΑ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	1	1,31	0,73	---
1986	2	2,46	2,36	+100
1987	1	0,80	0,38	- 50
1988	*	*	0,19	-100
1989	*	0,98	0,22	---
1990	*	*	0,02	---
1991	*	*	0,75	---
1992	**	**	**	---
1985-92	4	0,69	0,58	- 50

ΠΙΝΑΚΑΣ. 25
ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	2	2,63	2,48	---
1986	1	1,23	1,62	- 50
1987	3	2,41	2,81	+200
1988	1	1,61	2,03	-66,66
1989	5	4,90	4,37	+400
1990	3	3,52	3,64	- 40
1991	3	2,97	2,94	---
1992	4	4,72	5,02	+33,33
1985-92	22	2,99	3,11	+567,67

ΠΙΝΑΚΑΣ. 26
ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	*	*	0,30	---
1986	*	*	0,14	---
1987	*	*	0,30	---
1988	*	*	0,64	---
1989	*	*	0,40	---
1990	*	*	0,42	---
1991	*	*	0,16	---
1992	*	*	0,47	---
1985-92			0,35	

ΠΙΝΑΚΑΣ. 27
ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗ ΓΙΟΥΚΟΣΛΑΒΙΑ 1985-92

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	**	**	**	---
1986	1	1,23	0,90	---
1987	**	**	**	---
1988	**	**	**	---
1989	**	**	**	---
1990	**	**	**	---
1991	**	**	**	---
1992	**	**	**	---
1985-92	1	0,15	0,11	

ΠΙΝΑΚΑΣ 28

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΟ ΙΡΑΚ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΣΙΑ	
1985	**	**	**	---
1986	*	*	0,23	---
1987	**	**	**	---
1988	**	**	**	---
1989	**	**	**	---
1990	**	**	**	---
1991	**	**	**	---
1992	**	**	**	---
1985-92			0,05	

ΠΙΝΑΚΑΣ 29

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΟ ΚΟΥΒΕΙΤ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΣΙΑ	
1985	**	**	**	---
1986	3	3,70	3,60	---
1987	3	2,41	2,87	---
1988	1	1,61	1,78	+66,66
1989	2	1,96	2,43	+100
1990	2	2,35	2,89	---
1991	**	**	**	---
1992	*	*	0,95	---
1985-92	11	1,50	1,81	+166,66

ΠΙΝΑΚΑΣ 30

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗ ΤΥΝΗΣΙΑ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΣΙΑ	
1985	**	**	**	---
1986	**	**	**	---
1987	1	0,80	1,15	---
1988	5	8,07	7,48	+400
1989	1	0,98	0,55	- 80
1990	2	2,35	2,67	+100
1991	*	*	0,34	---
1992	*	*	0,12	---
1985-92	9	1,52	1,53	+420

ΠΙΝΑΚΑΣ.31

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗ ΛΙΒΥΗ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	**	**	**	---
1986	**	**	**	---
1987	**	**	**	---
1988	*	*	0,24	---
1989	**	**	**	---
1990	**	**	**	---
1991	**	**	**	---
1992	15	17,64	4,08	---
1985-92	15	2,20	0,54	

ΠΙΝΑΚΑΣ.32

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΟ ΣΟΥΔΑΝ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	**	**	**	---
1986	**	**	**	---
1987	**	**	**	---
1988	*	*	0,17	---
1989	**	**	**	---
1990	**	**	**	---
1991	**	**	**	---
1992	**	**	**	---
1985-92			0,02	

ΠΙΝΑΚΑΣ.33

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΒΕΤΙΑ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τον.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	**	**	**	---
1986	**	**	**	---
1987	**	**	**	---
1988	**	**	**	---
1989	1	0,98	1,01	---
1990	**	**	**	---
1991	**	**	**	---
1992	**	**	**	---
1985-92	1	0,12	0,12	

ΠΙΝΑΚΑΣ.34

ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗΝ ΑΛΓΕΡΙΑ 1985-1992

ΕΤΗ	ΟΓΚΟΣ ΕΞΑΓ. ΣΕ Τόν.	% ΧΩΡΑΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		% ΑΥΞΗΣΗ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ
		ΟΓΚΟΣ	ΑΞΙΑ	
1985	**	**	**	---
1986	**	**	**	---
1987	**	**	**	---
1988	**	**	**	---
1989	1	0,98	0,49	---
1990	1	1,17	1,40	---
1991	**	**	**	---
1992	**	**	**	---
1985-92	2	0,26	0,23	

* Οι πωλήσεις για τα έτη όπου συναντάται ένα αστεράκι, είναι κάτω του τόννου.

** Οι πωλήσεις για τα έτη όπου συναντούνται δύο αστεράκια είναι ανύπαρκτες.

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ 1992	
ΧΩΡΑ	ΚΙΛΑ
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	250,00
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	5.000,00
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	400,00
ΚΥΠΡΟΣ	4.100,00
ΑΓΓΛΙΑ	240,40
ΓΑΛΛΙΑ	12.800,00
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1.000,00
ΙΤΑΛΙΑ	704,40
ΙΟΡΔΑΝΙΑ	300,00
ΚΟΥΒΕΙΤ	548,00
ΛΙΒΑΝΟΣ	1.861,00
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	700,00
Σ. ΑΡΑΒΙΑ	27.500,00
ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ	3.300,00
ΙΣΠΑΝΙΑ ΛΑΣ ΠΑΛΜΑΣ	500,00
ΤΟΥΡΚΙΑ	1.258,33
ΗΝ. ΑΡΑΒ. ΕΜΙΡΑΤΑ	3.340,00
Η.Π.Α.	2.920,00
ΣΥΝΟΛΟ	66.722,13

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ 1995	
ΧΩΡΑ	ΚΙΛΑ
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	5.000,00
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	70,00
ΚΥΠΡΟΣ	5.000,00
ΑΓΓΛΙΑ	296,88
ΓΑΛΛΙΑ	12.325,00
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1.000,00
ΕΛΒΕΤΙΑ	800,00
ΙΤΑΛΙΑ	450,00
ΚΟΥΒΕΙΤ	1.040,00
ΛΙΒΑΝΟΣ	3.253,00
ΜΑΡΟΚΟ	1.000,00
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	2.700,00
Σ. ΑΡΑΒΙΑ	20.000,00
ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ	500,00
ΣΥΡΙΑ	7.328,00
ΙΣΠΑΝΙΑ ΛΑΣ ΠΑΛΜΑΣ	2.018,00
ΗΝ. ΑΡΑΒ. ΕΜΙΡΑΤΑ	6.260,00
Η.Π.Α.	3.975,92
ΤΥΝΗΣΙΑ	100,00
ΤΟΥΡΚΙΑ	750,00
ΣΥΝΟΛΟ	73.866,80

ΕΞΑΓΟΓΕΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ 1993	
ΧΩΡΑ	ΚΙΛΑ
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	12.000,00
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	134,44
ΚΥΠΡΟΣ	4.100,00
ΑΓΓΛΙΑ	466,00
ΓΑΛΛΙΑ	14.300,00
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	2.002,08
ΔΑΝΙΑ	50,00
ΙΤΑΛΙΑ	450,00
ΚΟΥΒΕΙΤ	1.105,00
ΛΙΒΑΝΟΣ	1.300,00
ΜΑΡΟΚΟ	1.000,00
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	2.750,00
Σ. ΑΡΑΒΙΑ	25.000,00
ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ	500,00
ΣΥΡΙΑ	170,00
ΙΣΠΑΝΙΑ ΛΑΣ ΠΑΛΜΑΣ	3.150,00
ΤΟΥΡΚΙΑ	570,00
ΗΝ. ΑΡΑΒ. ΕΜΙΡΑΤΑ	5.908,00
Η.Π.Α.	4.195,00
ΣΥΝΟΛΟ	79.150,52

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ 1994	
ΧΩΡΑ	ΚΙΛΑ
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	10.000,00
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	100,00
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	1.013,84
ΚΥΠΡΟΣ	3.300,00
ΑΓΓΛΙΑ	188,40
ΓΑΛΛΙΑ	15.900,00
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1.200,00
ΙΤΑΛΙΑ	150,00
ΚΟΥΒΕΙΤ	1.249,00
ΛΙΒΑΝΟΣ	1.050,60
ΜΑΡΟΚΟ	2.550,00
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	1.000,00
Σ. ΑΡΑΒΙΑ	20.100,00
ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ	610,00
ΣΥΡΙΑ	1.101,00
ΙΣΠΑΝΙΑ ΛΑΣ ΠΑΛΜΑΣ	2.288,00
ΗΝ. ΑΡΑΒ. ΕΜΙΡΑΤΑ	4.100,00
Η.Π.Α.	5.147,96
ΤΥΝΗΣΙΑ	200,00
ΜΑΥΡΙΤΑΝΙΑ	450,00
ΣΥΝΟΛΟ	71.698,80

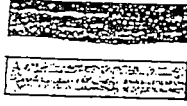
ΠΙΝΑΚΑΣ 39

ΧΩΡΕΣ ΜΕ ΑΥΞΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

ΧΩΡΕΣ	1985-1988	1988-1992
ΓΑΛΛΙΑ	19,15	20,39
ΟΜ. ΔΗΜ. ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ	4,82	1,64
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	6,17	1,81
ΚΑΝΑΡΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	3,53	2,35
ΜΑΡΟΚΟ	2,51	3,11
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	3,73	2,73
ΗΠΑ	2,77	4,43
ΚΥΠΡΟΣ	1,42	2,42
ΙΣΡΑΗΛ	2,09	3,32
ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ	35,03	37,51
ΙΤΑΛΙΑ	0,74	0,97
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	0,79	0,96
ΤΟΥΡΚΙΑ	1,89	0,56
ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ	1,67	--
ΜΑΥΡΙΤΑΝΙΑ	0,15	0,73
ΚΑΝΑΔΑΣ	0,08	1,14
ΛΙΒΑΝΟΣ	0,77	1,76
ΙΟΡΔΑΝΙΑ	1,24	0,34
ΕΝΩΜ. ΑΡΑΒ. ΕΜΙΡΑΤΑ	2,55	3,93
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	1,69	1,27
ΙΝΔΙΑ	0,91	0,24
ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ	2,23	3,99
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	0,34	0,36
ΓΙΟΥΚΟΣΛΑΒΙΑ	0,22	--
ΙΡΑΚ	0,10	--
ΚΟΥΒΕΙΤ	2,06	1,56
ΤΥΝΗΣΙΑ	2,15	0,92
ΛΙΒΥΗ	0,06	1,02
ΣΟΥΔΑΝ	0,04	--
ΕΛΒΕΤΙΑ	--	0,25
ΑΛΓΕΡΙΑ	--	0,47

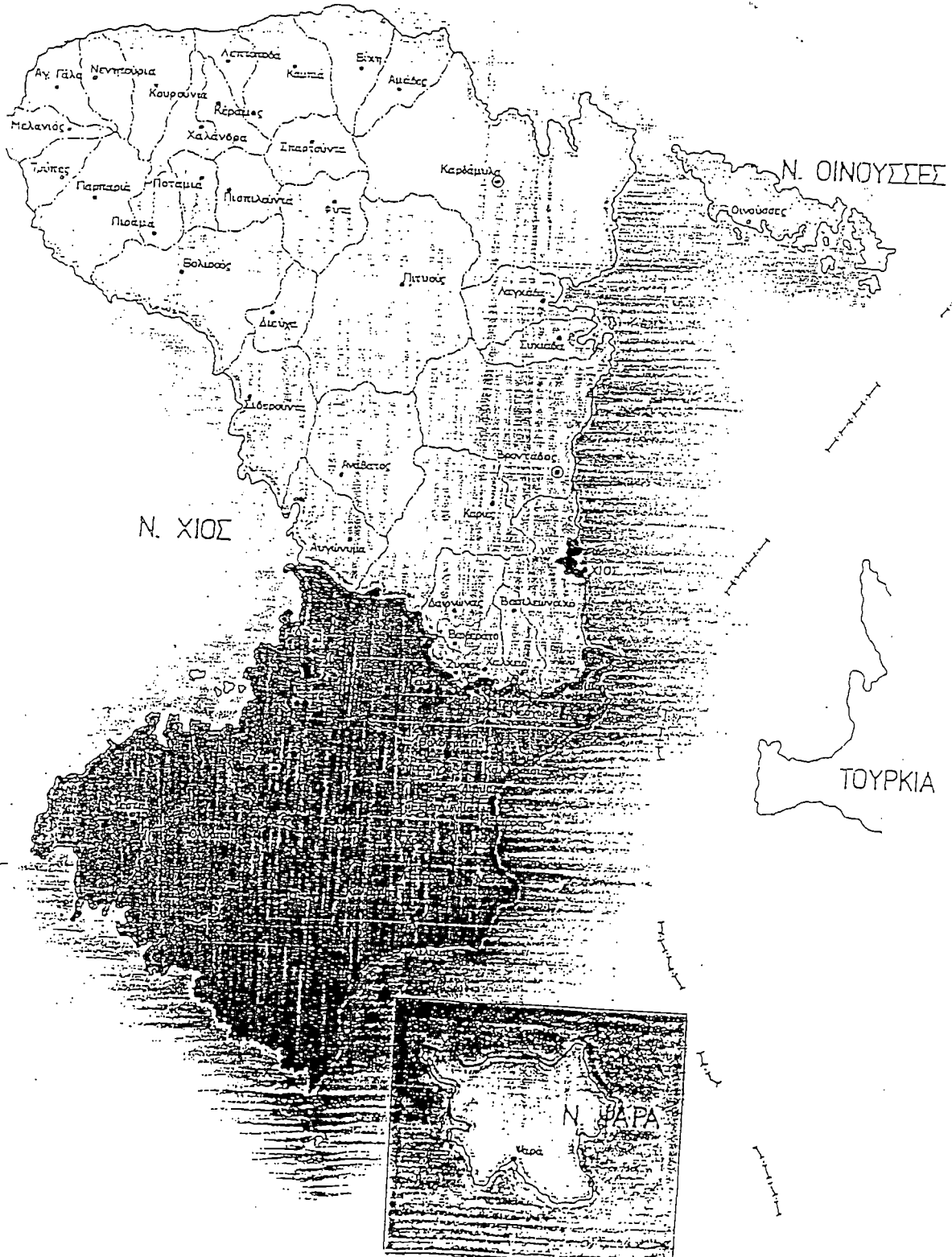
ΧΑΡΤΗΣ 1

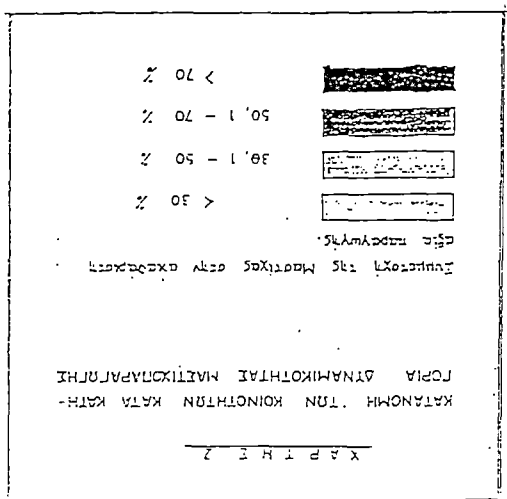
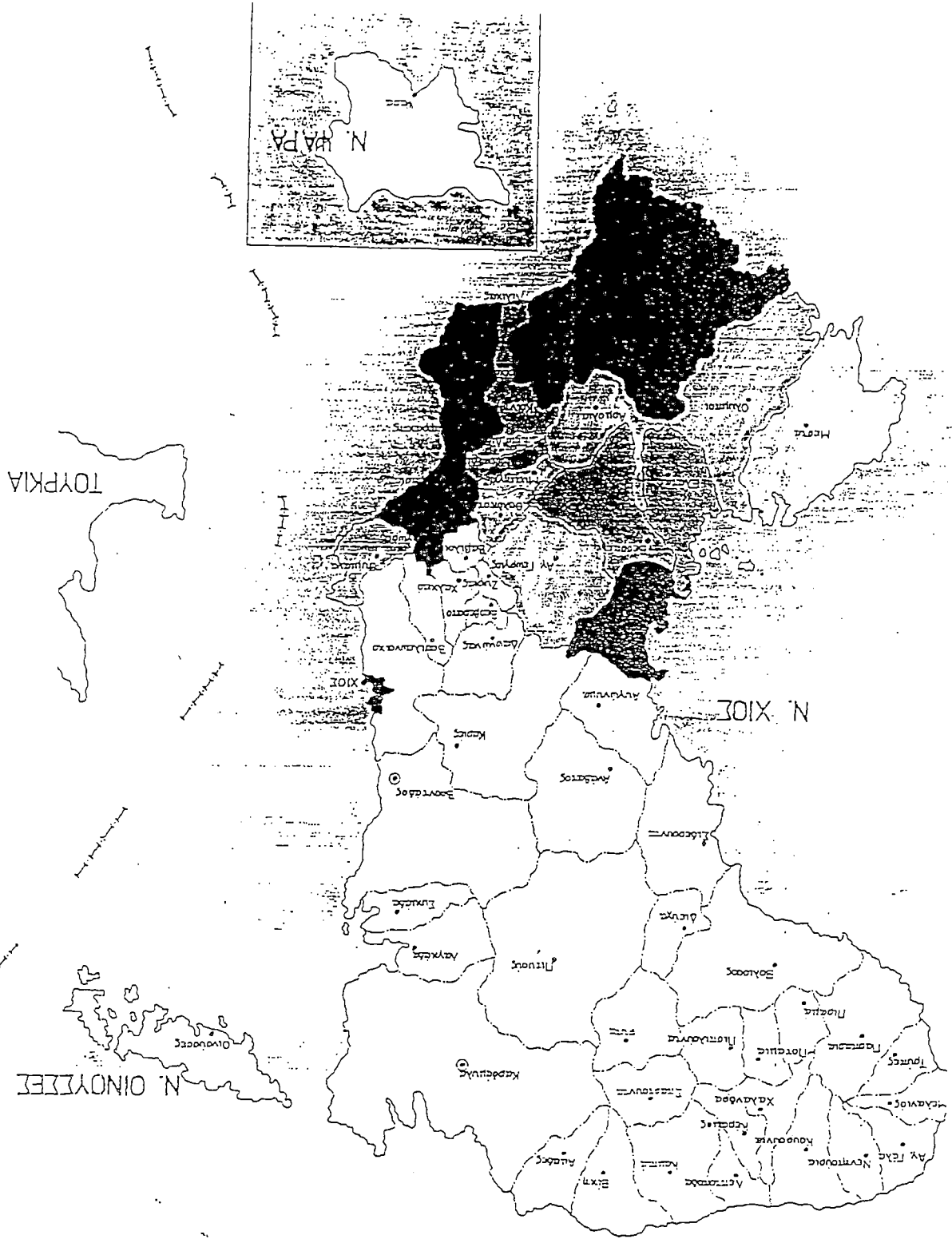
ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΧΙΟΥ:



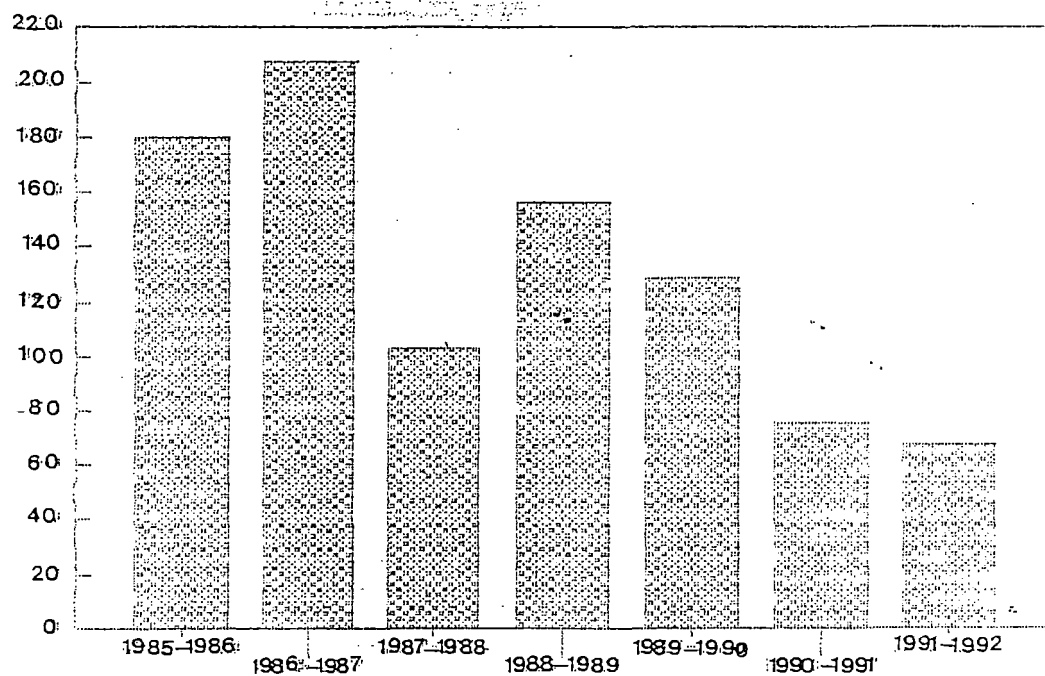
ΜΑΣΤΙΧΟΧΩΡΑ

ΛΟΙΠΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

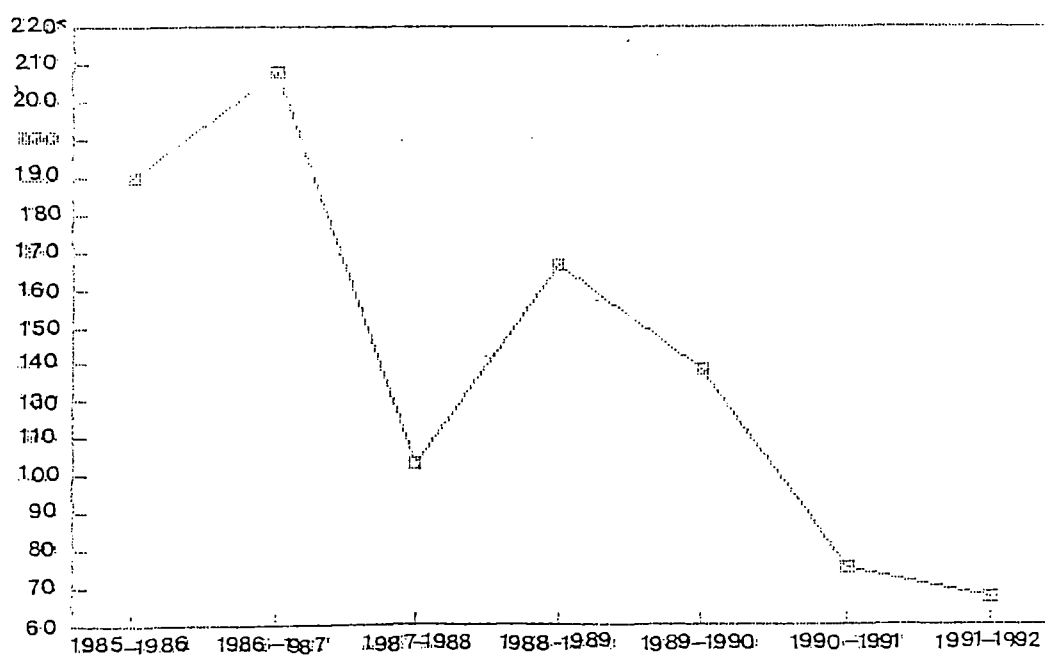




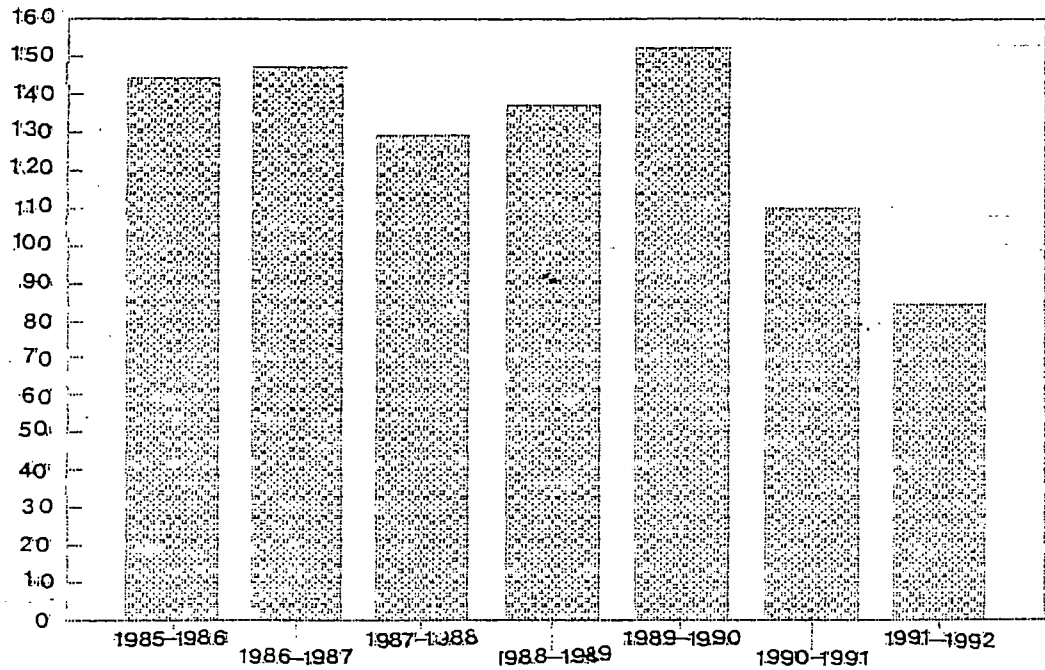
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1α: ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΑΣΤΙΧΑΣ (1985-1992)



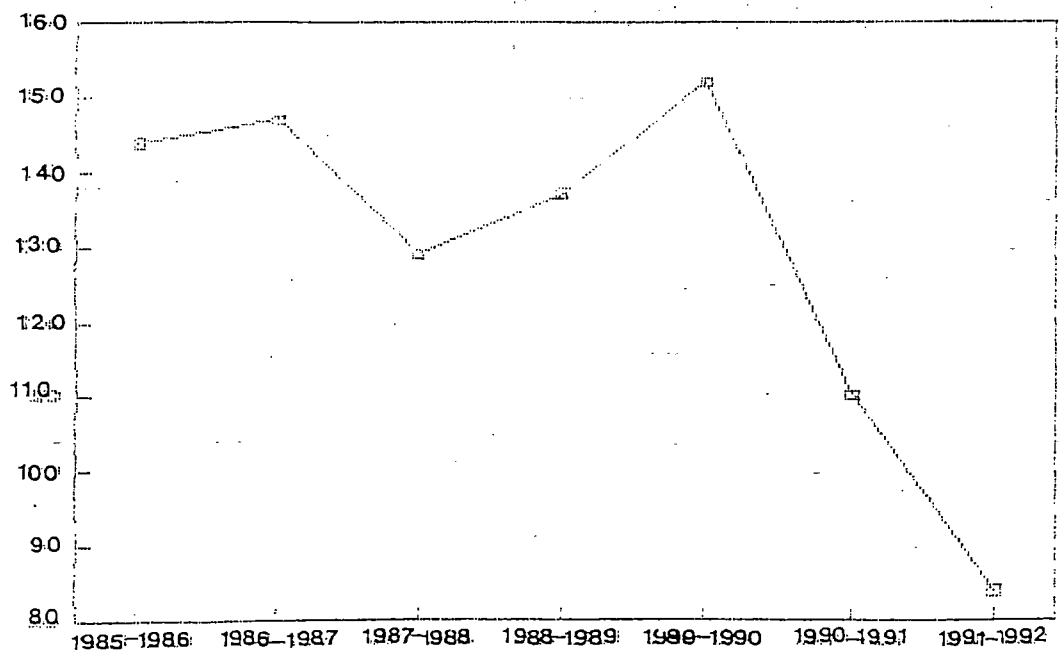
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1β: ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΑΣΤΙΧΑΣ (1985-1992)



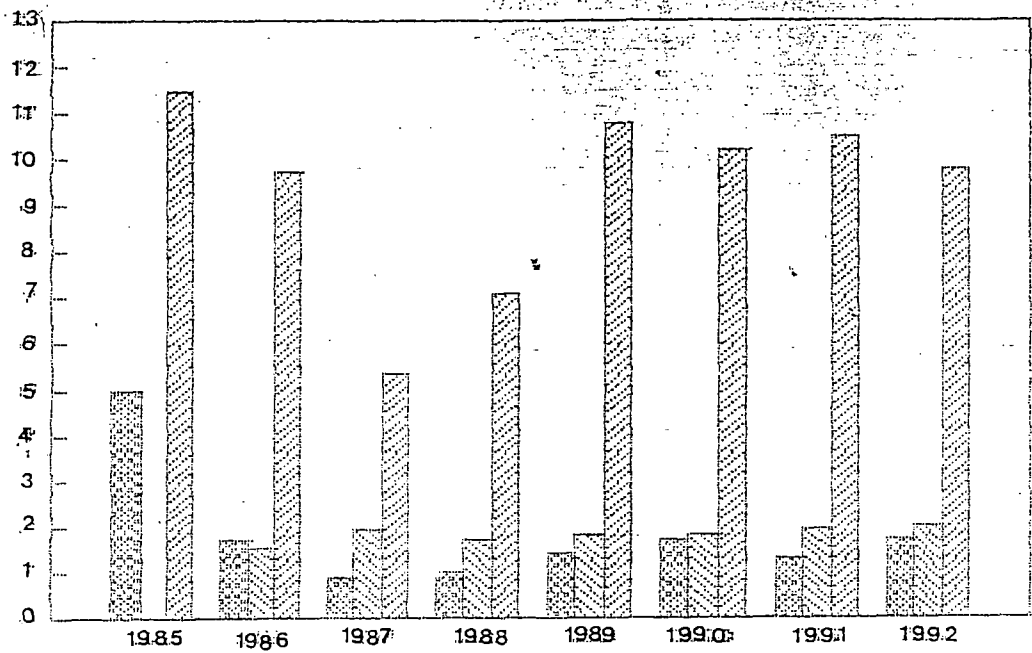
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2α: ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ (1985-1992)



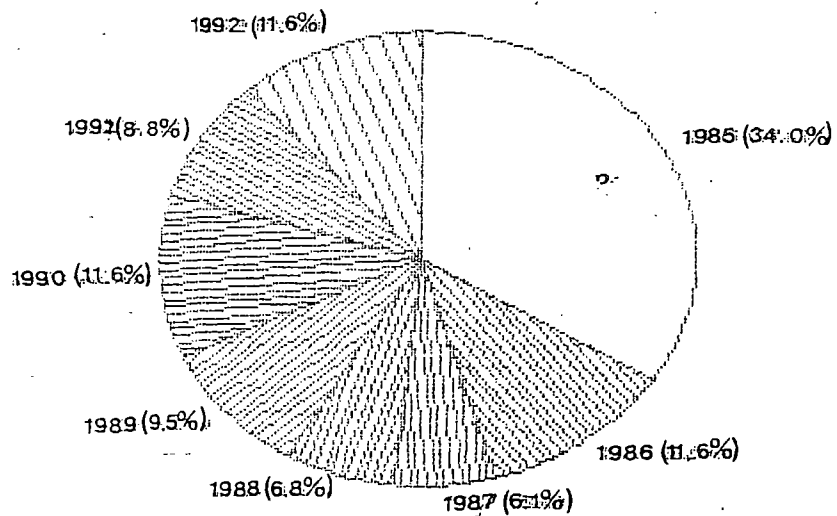
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2β: ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ (1985-1992)



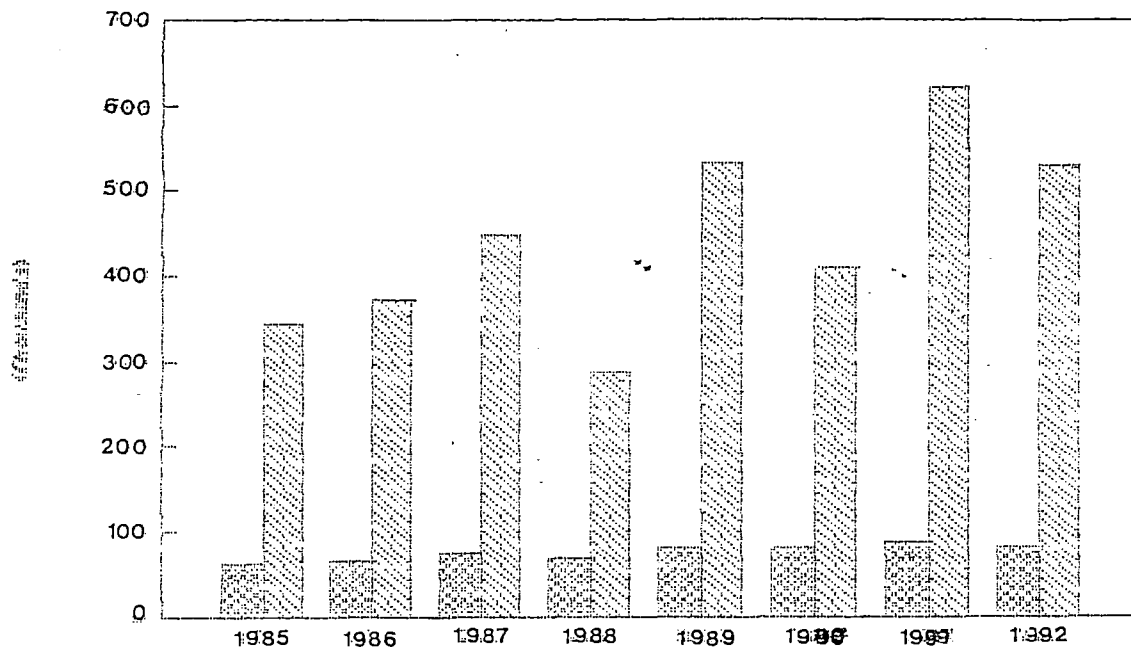
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5α: ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗ.



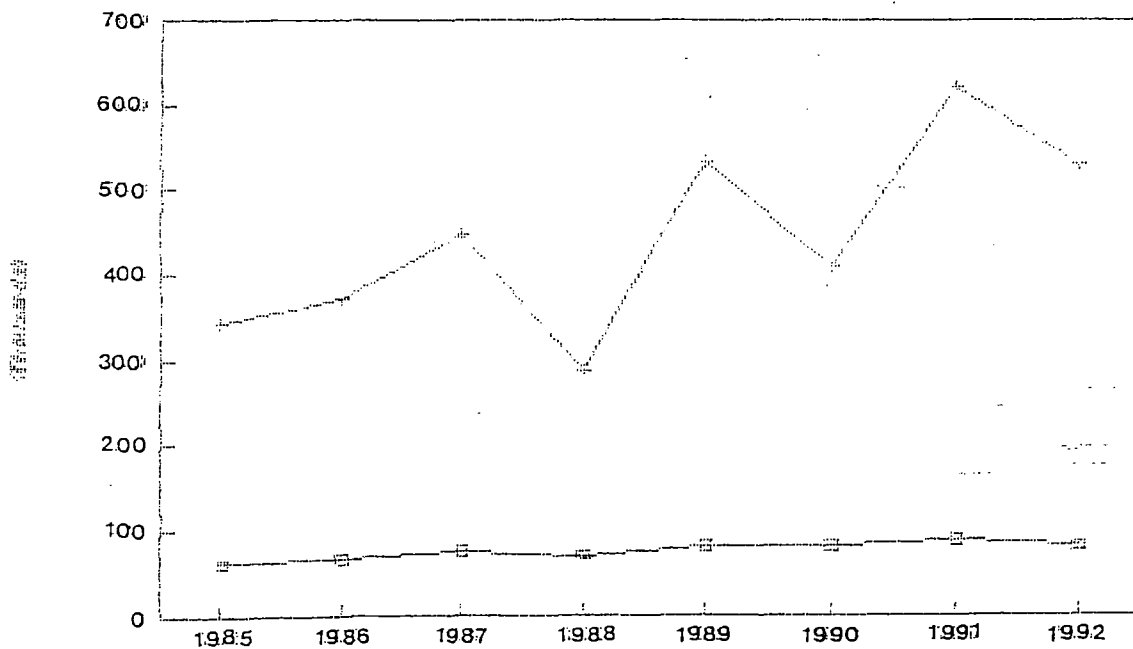
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5β: ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗ.



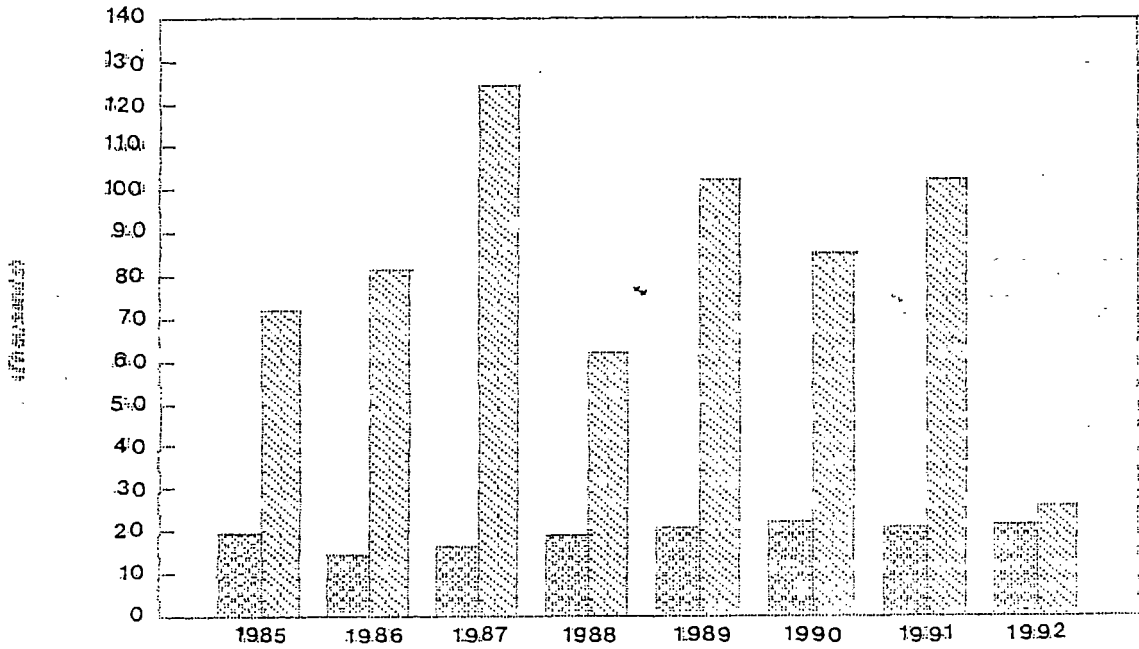
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6α: ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΣΕ ΑΞΙΑ.



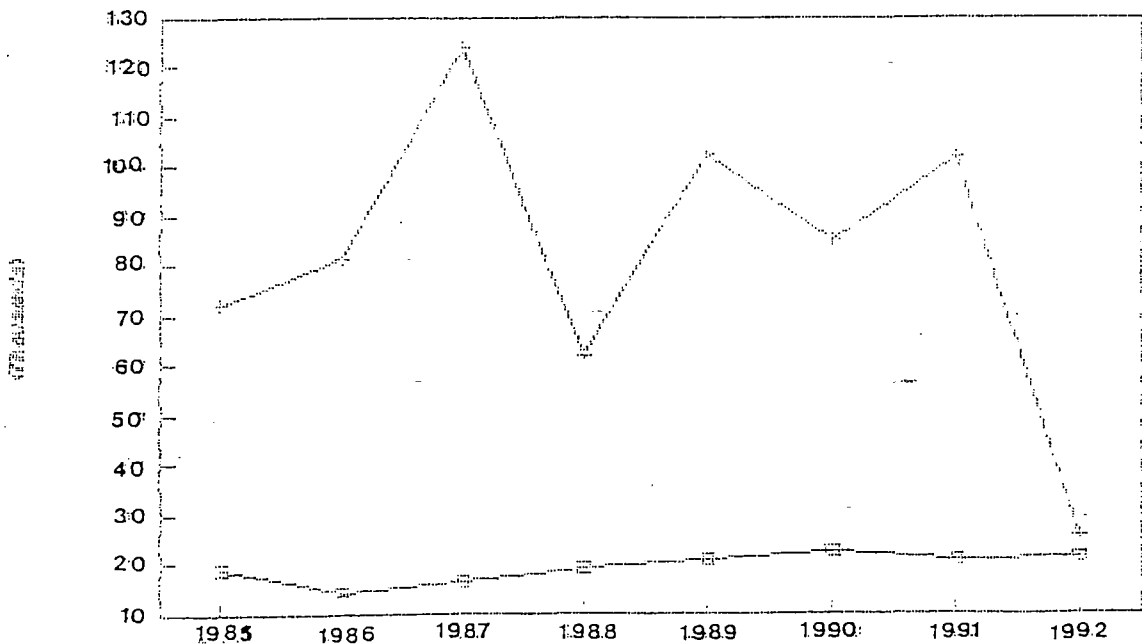
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6β: ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΣΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΣΕ ΑΞΙΑ.



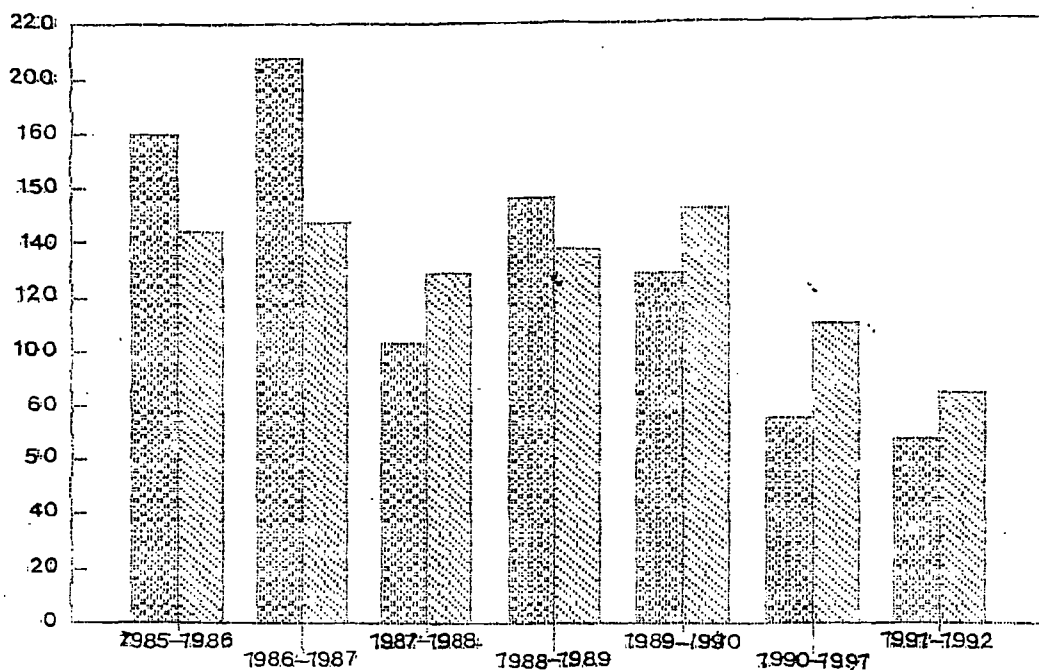
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7α: ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ
ΣΕ ΚΙΛΑ.



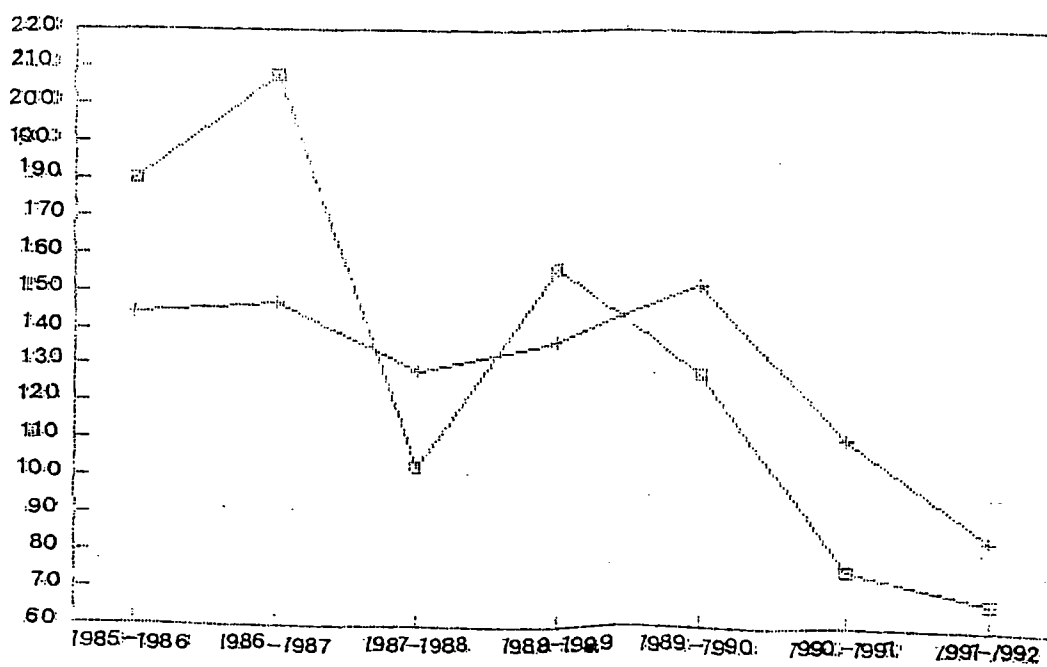
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7β: ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ
ΣΕ ΚΙΛΑ.



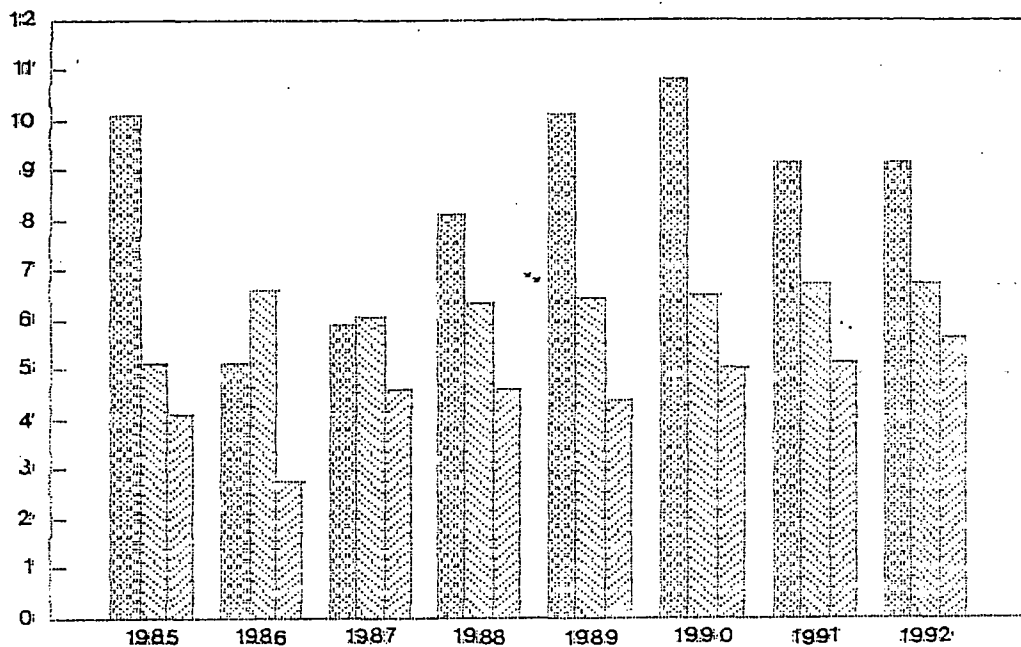
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3α: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ - ΠΩΛΗΣΕΩΝ (1985-1992)



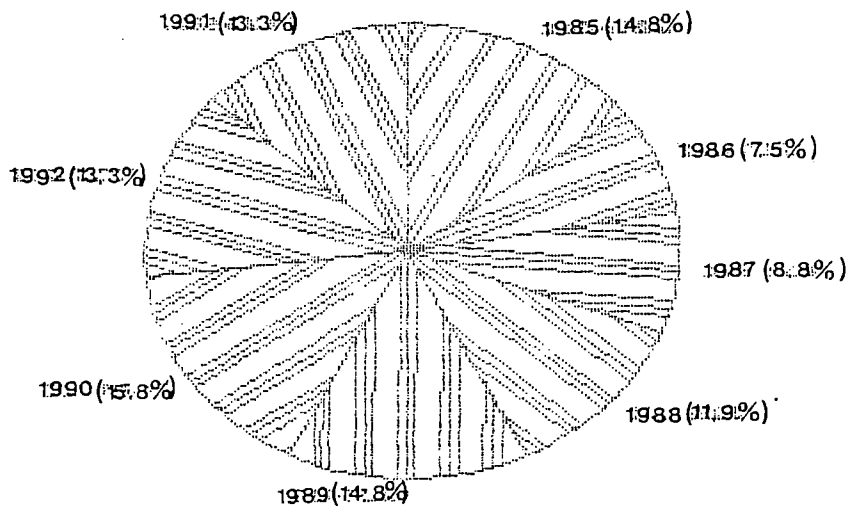
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3β: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ - ΠΩΛΗΣΕΩΝ (1985-1992)



ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4α: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΚΑΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΖΩΝΗ.



ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4β: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ ΚΑΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΖΩΝΗ



ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΜΑΣΤ/ΓΩΝ ΧΙΟΥ**A) Με σύμβαση έργου**

- | | |
|------------------------------|--------------------|
| 1. Φουσφούκας Γεώργιος | Προγρ.Αναλυτής |
| 2. Κωνσταντινίδης Παναγιώτης | Ηλεκτρ.Μηχανολόγος |

B) Ειδικό καθεστώς

Μισαηλίδου Ευαγγελία (Με απόφαση του Δ.Σ. της Ε.Μ.Χ. εργάζεται 3/5 της εβδομάδος στην Ε.Μ.Χ. και 2/5 στον Συν/σμό Καλαμωτής).

Γ) Υπάλληλικη Σχέση

α) Στην χρήση 1996 εργάσθηκαν συνολικά 44 υπάλληλοι με συνολική επιβάρυνση μαζί με εργοδοτικές εισφορές 222.212.098 δρχ.

Ονομαστικά έχουμε κατά δραστηριότητα :

1. Τσούρος	Γεώργιος (Διευθυντής)	Διοίκηση
2. Κουντουριάδης	Δημήτρης (Υποδιευθυντής)	Διοίκηση
3. Περρίκος	Γιάννης (Πρ.Υπ.Εμπορ.)	Μαστίχα
4. Σταμούλα	Καλλιόπη (Χημικός)	Τσίκλα
5. Βασιλάκης	Τηλέμαχος (Πρ.Υπ.Πρωτ.)	Γεωργ.Φάρμ.- Λιπασ
6. Κλωθάκης	Αλέξανδρος (Πρ.Υπ.Δευτ.)	Διοίκηση
7. Γεωργίτσος	Γεώργιος (Πρ.Υπ.Οικον.)	"
8. Πουλερές	Ισιδωρος	2/3 Διοίκηση & 1/3 Ασφάλειες
9. Κλεισσάς	Γιάννης	Διοίκηση
10. Μπενοβία	Κυριακή	Μαστίχα
11. Τσελεπή	Αγγελική	Διοίκηση
12. Μπαλαμπανίδου	Καλλιόπη	2/3 Διοίκηση 1/3 Επιδοτήσεις
13. Σούτης	Κων/νος	Διοίκηση
14. Βούτας	Γιάννης	Διοίκηση
15. Αβδελιώδης	Παναγιώτης	Διοίκηση
16. Κωσταρή	Αγγελική	Διοίκηση
17. Γιαννακή	Μαρία	Διοίκηση
18. Σωτηράκη	Ευαγγελία	Διοίκηση
19. Γεωργαλός	Δημοσθένης	Μαστίχα
20. Ποταμούσης	Γεώργιος	1/2 Διοίκηση και 1/2 Σ.Μάρκετ
21. Τσάμπος	Σταμάτης	1/2 Σ.Μάρκετ 1/2 Τσίκλα
22. Βασιλικός	Παντελής του Αριστ.	Μαστίχα
23. Γιαλούσης	Αντώνης	1/2 Σ.Μάρκετ και 1/2 Τυπογραφ.
24. Βουνουσάκης	Γιάννης	1/2 Σ. Μάρκετ και 1/2 Μαστίχα
25. Μισετζή	Αικατερίνη	1/2 Σ. Μάρκετ και 1/2 Μαστίχα
26. Στρούμπάκης	Πέτρος	1/2 Σ. Μάρκετ και 1/2 Μαστίχα
27. Δηράκης	Αθανάσιος	1/2 Σ. Μάρκετ και 1/2 Μαστίχα
28. Γιαλούσης	Γιάννης	Μαστίχα
29. Φεγγάρα	Μήνα	1/2 Σ. Μάρκετ και 1/2 Διοίκηση
30. Κοκκαλιά	Μαριγώ	Διοίκηση

31. Βασιλικός	Παντελής του Γεωργ.	1/2 Φάρμακα - 1/2 Ζωοτροφές
32. Γιαννουρής	Ελευθέριος	Ζωοτροφές
33. Κολιάρος	Γιάννης	Μεταφ.Μέσα
34. Χαραλαμπίκης	Μιχάλης	Μεταφ.Μέσα
35. Κολόμβου	Αργυρώ	1/2 Διοίκηση και 1/2 Μαστίχα
36. Πολίτσης	Θεοφάνης	1/2 Διοίκηση - 1/2 Σ.Μάρκετ
37. Αβδελιώδης	Γιάννης	1/2 Ζάχαρη & 1/2 Τσίκλα
38. Λαμπίρης	Κων/νος	Μαστιχέλαιο
39. Αμύγδαλος	Κων/νος	Τσίκλα
40. Θωμάς	Δημήτριος	Τυπογραφείο
41. Βαρρής	Ιωάννης	Τυπογραφείο
42. Κυριακώδης	Παντελής	Διοίκηση
43. Κωστάλα	Κων/ντίνα	1/2 Σ.Μάρκετ και 1/2 Τσίκλα
44. Πουλερέ	Μαρία	1/2 Μαστίχα και 1/2 Σ.Μάρκετ

Από τους παραπάνω οι πέντε (5) πρώτοι είναι πτυχιούχοι Α.Ε.Ι.

Δ. ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟΙ

α) Στην χρήση 1996 εργάσθηκαν συνολικά τριάντα οκτώ (38) με συνολική επιβάρυνση μαζί με εργοδοτικές εισφορές 101.600.919 δρχ.

Ονομαστικά έχουμε κατά δραστηριότητα:

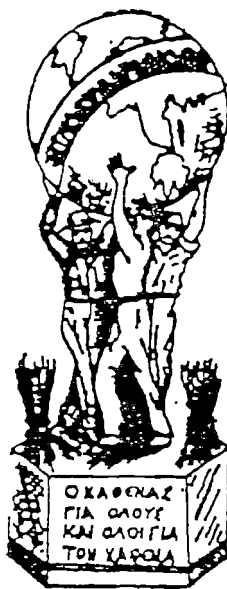
1. Ηρακλειανός	Κων/νος	Τσίκλα
2. Στρομπάκη	Πετρούλα	Τσίκλα
3. Κοκκαλιά	Μαργαρίτα	Τσίκλα
4. Παντελούκα	Ολυμπία	Τυπογραφείο
5. Ψαλτάκη	Μαρία	"
6. Παντελούκα	Αδαμαντία	"
7. Μουλάκης	Στέφανος	1/2 Σ. Μάρκετ και 1/2 Μαστίχα
8. Χαζίρης	Ευκλείδης	1/2 Σ. Μάρκετ και 1/2 Τυπογραφ.
9. Αμαρτωλού	Αναστασία	Μαστίχα
10. Γαβρίλη	Μαρία του Στέλιου	1/2 Σ. Μάρκετ και 1/2 Μαστίχα
11. Γεωργαντή	Μαρία	Μαστίχα
12. Γιακουμή	Ειρήνη	"
13. Δελλιού	Ελένη	"
14. Γλαράκη	Ειρήνη	"
15. Κοντού	Κυριακούλα	"
16. Καψύλη	Κυριακή	"
17. Κολόμβου	Κυριακή	"
18. Λιαδάκη	Σταματία	Μαστίχα
19. Ντόλια	Μαρία	"
20. Πολυχρόνη	Μαρουσώ	"
21. Παντελάκη	Μαρία	Μαστίχα
22. Σταμούλας	Μικές	Διοίκηση
23. Σκαρβέλη	Μαρία	1/2 Σ. Μάρκετ 1/2 Τσίκλα
24. Φαφαλιού	Γεωργία	Μαστίχα
25. Φόρσου	Μαρία	"
26. Δελλιός	Αγγελος	Ζωοτροφές
27. Εκατομάτης	Επαμεινώνδας	"

28. Κοντούδης	Νικόλαος	"
29. Μουλάκης	Γεώργιος	"
30. Νεαμονιτάκης	Ιωάννης	"
31. Κουργιάς	Σπύρος	Μαστίχα

Ε. Σήμερα 5-11-1997 που γράφεται η έκθεση, εργάζονται στην Ε.Μ.Χ. συνολικά 65 εργαζόμενοι.

ΕΝΑΣ ΗΛΙΟΣ ΜΕΣΟΥΡΑΝΕΙ

Στο διάβα σου σήμερα στα χωριά της Νοτίου Χίου παντού τις ακτίνες ενός Ήλιου που μεσουρανάει και που φωτίζει τους δρόμους των ανθρώπων που μόχθησαν σκληρά για να χαίρονται σήμερα το ζωογόνο φως του. Ο Ήλιος αυτός είναι η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών.



**ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΣ : Ο ΚΑΘΕΝΑΣ
ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΚΑΙ ΟΛΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΕΝΑ**

Δεν φθάνει ο ήλιος μοναχά, η Γη σοδιά να δώση.
Χρειάζονται και άλλα πολλά και προπαντός η γνώση.
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο προσδιορισμός των χρήσεων της φυσικής μαστίχας, που έγινε στο πρώτο μέρος, δείχνει την καθοριστική σημασία του προϊόντος για την οικονομία ολόκληρου του Νομού συμμετέχοντας με 35,26% στο σύνολο της αξίας της ολικής φυτικής παραγωγής. Βέβαια η καλλιέργειά της συγκεντρώνεται στο νότιο τμήμα του νησιού, όπου ο ρόλος της αναδεικνύεται σημαντικότερος.

Παρόλα αυτά ορισμένα προβλήματα που δημιουργούνται έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της μαστιχοκαλλιέργειας. Για παράδειγμα ο μεγάλος φόρτος των εργασιών που απαιτούνται για την καλλιέργειά της και η εγκατάλειψη μεγάλου μέρους της έκτασης που καλύπτονται με μαστιχόδεντρα (περίπου το 35%), λόγω της έλλειψης απασχόλησης σε άλλους εξωγεωγραφικούς τομείς την περίοδο που δε γίνεται η καλλιέργεια της μαστίχας, έχουν ως αποτέλεσμα να φέρουν δυσμενείς επιπτώσεις τόσο στο γεωργικό εισόδημα των παραγωγών των μαστιχόχωρων όσο και στη συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού και τη διατήρηση των δομών μιας τόσο ευαίσθητης γεωγραφικής περιοχής της χώρας.

Σ' αυτό που πρέπει να δώσουμε περισσότερη βάση, εκτός βέβαια των παραπάνω που δε θεωρούνται ασήμαντα, είναι η εξαγωγική δραστηριότητα αναφορικά με τη μαστίχα όπου, παρά τον αριθμό των χωρών που συμμετέχουν σ' αυτήν, παρουσιάζεται ουσιαστικά περιορισμένη (συγκεντρωμένη σε 10 χώρες¹ οι οποίες απορροφούν το 81,75% των εξαγωγών, μεταξύ των οποίων δύο, η Σαουδική Αραβία και η Γαλλία, συγκεντρώνουν ήδη το 54,96%).

Αν συνδυάσουμε τα αποτελέσματα αυτά με τις απαραίτητες χρήσεις που φέρει η μαστίχα θα καταλάβουμε ότι η Ε.Μ.Χ. είναι αναγκαίο να προβεί στη χάραξη μιας νέας επιθετικής πολιτικής, που σ' αυτό θα πρέπει να βοηθήσει και η Πολιτεία.

1. Σαουδική Αραβία, Γαλλία, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, Βουλγαρία, Κανάριοι Νήσοι, Μarόκο, Αίγυπτος, Η.Π.Α. , Κύπρος, Σιγκαπούρη

Επομένως μέτρα για την ενίσχυση του ρόλου της μαστίχας στην οικονομική ανάπτυξη των Μαστιχοχώρων και του νησιού γενικότερα, μπορούν από την πλευρά της Πολιτείας να αποτελέσουν :

-Η ενίσχυση της παραγωγής με σημαντικές επιδοτήσεις

-Η χρηματοδότηση της Ε.Μ.Χ. για την προβολή του προϊόντος, τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας της και την επάνδρωσή της με απαραίτητο επιστημονικό προσωπικό.

-Η επιδότηση για εγκατάσταση ~~για εγκατάσταση~~ νέας μαστιχοφυτείας και ανανέωση των μη παραγωγικών, γέρικων μαστιχόδεντρων.

Η Ε.Μ.Χ. πρέπει με τη σειρά της να ορθολογικοποιήσει το δίκτυο διανομής των προϊόντων της με τη σωστή επιλογή αντιπροσώπων και διανομέων, να αποκτήσει σοβαρούς και μεγάλους πελάτες ανά χώρα και να ασχοληθεί με την περαιτέρω έρευνα των αγορών. Επίσης να θεσπιστούν κίνητρα για τους καταναλωτές και να εκσυγχρονιστεί η καλλιέργεια της μαστίχας ώστε να μειωθεί η απαιτούμενη μακροχρόνια και δύσκολη εργασία.

Σημαντικός είναι και ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης όπου, μέσω της προβολής της μαστίχας και των προϊόντων της με τη διαφήμιση και την πληροφόρηση του καταναλωτή σχετικά με την ποικιλία και την αξία των χρήσεών της, θα αυξήσουν την κατανάλωση της μαστίχας.

Φυσικά η υλοποίηση όλων των παραπάνω μέτρων δεν θα έχει κανένα νόημα εάν πάνω απ' όλα δεν ευαισθητοποιηθούν οι μαστιχοπαραγωγοί, οι κάτοικοι του νησιού (γενικότερα) και γιατί όχι και οι κάτοικοι ολόκληρου του Ελλαδικού χώρου, γιατί είναι καθήκον όλων η διαίωνιση του είδους της Φυσικής Μαστίχας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Γιάννης Περίκος, Μαστίχα η κόρη της Χίου, Εκδόσεις «ΟΜΗΡΟΣ» (1η έκδοση), Χίος , 1988
- 2) Γιάννης Περίκος, Η Μαστίχα Χίου, 3η έκδοση , Χίος , 1995
- 3) Φ.Αργέντης και Σ.Κυριακίδος, Η Χίος παρά τοις Γεωγράφοις και Περιηγηταίς, Τόμος Α , Βιβλιοθήκη ΚΟΡΑΗΣ Χίου
- 4) Διευθυντής κ.Ι.Γκιάλας, Η Μαστίχη και το έργο της Ένωσης Μαστιχοπαραγωγών Χίου , Χίος , 1964
- 5) Σοβιετική Εγκυκλοπαίδεια Τόμοι 1, 6 , 12 , 27
- 6) Γιώργος Παγίδας , Η Μαστιχοφόρος σχοίνος και η Μαστίχη, Αθήνα , 1964, Βιβλιοθήκη ΚΟΡΑΗΣ Χίου
- 7) Γ.Ζολώτα, Ιστορία της Χίου, τόμος Α1, σελ.218
- 8) Νίκος Περρής, Στη γη της Μαστίχας , Χίος , 1971
- 9) Κωνσταντίνος Τσαρταλής, Καλλιέργεια Μαστιχοφόρου σχοίνου, Φυλλάδιο Διεύθυνσης Γεωργίας Ν.Χίου , Χίος , 1985
- 10) Κατάλογος προϊόντων, Φυλλάδιο Ε.Μ.Χ.
- 11) Αυθεντικά προϊόντα μαστίχας, φυλλάδιο Ε.Μ.Χ. , Χίος , 1991
- 12) Ένα κειμήλιο το πυργί της Χίου, Αθήνα 1992
- 13) Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου : Τιμοκατάλογοι, Εκθέσεις Πεπραγμένων, Καταστατικό, Οργανόγραμμα και Ισολογισμός